CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
10 1953
DEPT. OF CITIZ...
SEP - 3 1953

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

61./186. n-rs. SESTDIEN, 1953. G. 8. AUGUSTĀ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

EIZENHAUERS BRĪDINA KOMŪNISTUS

No Siatlas ziņo, ka Sav. Valstu prezidents ģen. Eizenhauers no jauna brīdinājis Maskavas valdību, ka amerikāņi darīs visu iespējamo, lai pasargātu Indoķīnu no krišanas komūnistu rokās.

Uzsvērdams valdības nodomus pasargāt Āzijas brīvo daļu no komūnisma, prezidents savas runas degpunktā izvirzīja domu par agresijas apturēšanu Indoķīnā. Vēlāk prezidents pieskārās pašreizējam stāvoklim Persijā, pārmetot ministru prezidentam Mosadegham parlamentārās iekārtas izbeigšanu ar Tudehu partijas palīdzību, ko Eizenhauers nosauca par komūnistisku.

„Persijas un Indoķīnas brīvība un neatkarība Sav. Valstīm ir ļoti svarīga," sacīja prezidents, „jo abas valstis atrodas bagātās Indijas flankos. Un Indijas miljoni iedzīvotāju ir pēdējā lielā tautu grupa, kas Āzijas kontinentā nav vēl nonākusi komūnisma varā."

„Pieņemsim, ka mēs zaudējam Indoķīnu," savas runas nobeigumā sacīja prezidents. „Indoķīnas zaudēšanai tūdaļ sekotu vesela rinda citu notikumu. Vispirms jau Malajas pussalas aizsargāšana kļūtu gandrīz neiespējama. Līdz ar to brīvā pasaule zaudētu Malajas jēlvielas. Tāpat Burmai nebūtu nekādas cerības sekmīgi aizstāvēties. Un beidzot, ja mēs to visu zaudējam, kā gan lai brīvā pasaule spēj noturēt savās rokās bagāto Indonēziju? Jūs redzat, ka kaut kur pa ceļam mums šādas varbūtības ir jāaptur. Jāaptur jau tagad. Un to mēs pašreiz arī mēģinām darīt."

EIROPAS ĀRLIETU MINISTRI BĀDEN-BĀDENĀ

No Bonnas ziņo, ka sešu Eiropas nāciju ārlietu ministri paredzējuši satikties Bāden-Bādenā, lai pārrunātu jautājumus, kas eventuāli varētu izbeigt auksto karu.

Rietumvāciju konferencē pārstāvēs kanclers Ādenauers. Pēc Ādenauera domām miers ar Padomju Savienību vēl nenozīmē iegrimšanu cerību pilnā optimisma miegā un ka Rietumu aizsardzība un kopēja armija ir tikpat nepieciešama kā līdz šim.

Šī Ādenauera teorija, kas saskan ar Eizenhauera politiku, ārlietu ministru sanāksmē, paredzams, atdursies uz spēcīgu opoziciju no pārējo Eiropas valstu ārlietu ministru puses, jo pēc viņu domām, tad, kad Rietumi sapratīsies ar Podamju Savienību, Eiropas armija nebūs vajadzīga. Ārlietu ministru sanāksmē piedalīties paredzējuši Francijas, Itālijas, Rietumvācijas, Beļģijas, Holandes un Luksemburgas ārlietu ministri.

Višinskis dosies uz Ņujorku

No Maskavas ziņo, ka PSRS ārlietu viceministrs Andrejs Višinskis drīzumā izlidošot uz Ņujorku, lai piedalītos AN pilnsapulcē. Višinski pavadīšot viņa meita Zinaida, kas esot tieslietu profesore Maskavas universitātē.

Austrumvāciešu invāzija Berlīnē

60.000 austrumvāciešu un 70.000 austrumberliniešu dodas uz sabiedroto sektoriem, lai saņemtu amerikāņu pārtikas saiņus.

Berlīnē. — Par spīti komūnistu draudiem 60.000 austrumvāciešiem no pieciem dažādiem padomju okupētiem apgabaliem izdevies salauzt komūnistu blokādi un aizkļūt līdz Rietumberlīnei, lai saņemtu brīvos amerikāņu pārtikas saiņus. Austrumvāciešiem pievienojās apmēram 70.000 austrumberliniešu.

Bez tam no Berlīnes ziņo, ka pēdējā laikā strauji pieaudzis dezertieru skaits no Austrumvācijas armijas un tautas policijas. 6. augustā vien dezertējis 51 karavīrs un tautas policists. Pēdējo 7 mēnešu laikā dezertējušo kopskaits sasniedz 2.606 personas.

Komūnisti no jauna atsākuši viltotu pārtikas kuponu izplatīšanu galvenokārt Rietumberlīnes 280 tūkst. bezdarbnieku starpā. Parasti šādi kuponi ir domāti vienīgi austrumvāciešiem. Lai cīnītos pret amerikāņu pārtikas izdali, komūnisti pa pastu piesūta viltotos kuponus Rietumberlīnes iedzīvotājiem.

Pagājušā nedēļā paziņotais dzelzceļaizliegums Austrumvācijā tagad neoficiāli atcelts, jo iedzīvotāji vienmēr spēj atrast citus ceļus, kā nokļūt līdz Rietumberlīnes pārtikas sadales centriem.

DALLESS SEULĀ

No Seulas ziņo, ka Sav. Valstu ārlietu min. Dalless un Dienvidkorejas prezidents Rī jau apspriedušies divas reizes.

Arī otrā sēdē, tāpat kā pirmajā, abi valstsvīri atturējās pieskarties vissvarīgākajam jautājumam par Korejas apvienošanu, bet turpināja runāt par Sav. Valstu saimniecisko palīdzību Dienvidkorejas jaunuzbūvē.

Pēc konferences Dalless žurnālistiem izteicies, ka saruna ritot vislabākā saskaņā.

Ierosinājums nokārtot Viļņas jautājumu

Lietuviešu žurnālists A. Šalčus nācis ar ierosinājumu radīt īpašu komisiju, kurā ieietu lietuviešu un poļu trimdinieku pārstāvji, lai atrastu ceļu, kā atrisināt Viļņas jautājumu. Šim ierosinājumam atsaucies iespaidīgais Polish American Journal, kas raksta, ka šāda ideja ir apsveicama, jo vienreiz ir jānovērš kavēklis lietuviešu un poļu attieksmēs un abu valstu starpā jānodibina cieša kopdarbība nākošās Viduseiropas federācijas ietvaros.

VAI ĶĪNA RISKĒS JAUNU KARU?

FRANČU BRUŅOTO SPĒKU VIRSPAVĒLNIEKS INDOĶĪNĀ DOMĀ, KA ĶĪNA BAIDĀS NO TREŠĀ PASAULES KARA UN KA TĀDĒĻ NERISKĒS UZBRUKUMU INDOĶĪNAI.

No Honojas ziņo, ka franču bruņoto spēku virspavēlnieks Indoķīnā ģen. Navarre esot izteicies, ka gadījumā, ja komūnistu Ķīna uzbruktu Indoķīnai, šāds uzbrukums būtu Trešā Pasaules kara sākuma signāls. Ģenerālis ir pārliecināts, ka pasaulei komūnisti un viņu nepārtrauktā „kaška meklēšana" tagad ir tā apnikusi, ka Ķīnas mēģinājums palīdzēt Indoķīnas komūnistiem beigtos ar strauju un asu Sav. Valstu un Apvienoto Nāciju iejaukšanos. Pēc Navarres izteicieniem, nekas vēl nevēsta par kara beigām vai iespējamu pamieru. Pārrunādams pašreizējo franču apbruņojumu, viņš starp citu sacīja, ka vēlākais gada laikā franču aviācija būs pietiekami spēcīga, lai karu novestu tieši ienaidnieka mājas pagalmā.

NACIONĀLS KOPDARBS BRĪVĪBAI

C. J. KERSTENS SEKMĒ LATVIEŠU CENTIENUS SAKOPOT PIERĀDĪJUMUS PAR KOMŪNISTU NOZIEGUMIEM LATVIJĀ

Dokumentu un liecību kopojuma „Komūnistu noziegumi pret Latvijas valsti, tautu un kultūru" redakcijas kollēģija ir jau uzsākusi darbu, lai sakopotu vērtīgākās un Padomju Savienības noziegumu pierādīšanai noderīgākās liecības, foto attēlus un citus dokumentāros materiālus.

Jau 13. jūlijā galvenais redaktors A. Kalme iepazīstināja ASV Kongresa locekli C. J. Kerstenu ar redakcijas kollēģijas darbu un tās rīcībā esošajiem ļoti svarīgajiem oriģināldokumentiem, kas pierāda Padomju Sav. patvarīgo un prettiesisko rīcību Latvijas okupācijā, inkorporācijā un latv. tautas genocidā. Šie dokumenti deva C. J. Kerstenam pierādījumu materiālu, kas viņam bija nepieciešams Kongresa darba kārtības komisijas pārliecināšanai par viņa rezolūcijas tālākvirzīšanu ASV Tautas Vietnieku namā un lēmuma pieņemšanai par īpašas komisijas izraudzīšanu, kas izmeklētu Pad. Savienības noziedzīgo rīcību Baltijas valstīs.

Iepazīdamies ar šiem dokumentiem un redakcijas kollēģijas darbu, C. J. Kerstens uzņēmās dokumentāro liecību kopojuma redakcijas kollēģijas goda prezidenta pienākumus un ieteica redakcijas kollēģijai vākt dokumentārus pierādījumus, kas noderētu paredzētajai izmeklēšanas komisijai, lūdzot informēt viņu par jaunu dokumentu saņemšanu.

Redakcijas kollēģijai ir jau nodots prāvs skaits vēl nepublicētu oriģināldokumentu, ko kāds tautietis bija izglābis, riskēdams ar savu dzīvību. Tāpat redakcijas rīcībā savus savāktos materiālus nodevis Latviešu Nacionālais Fonds Skandinavijā, vēsturnieks Jūlijs Bračs, Latviešu Pretestības Kustība, u. c.

Redakcijas kollēģija strādā jau pie šādu jautājumu apceres: **Latvija un Otrais Pasaules karš; Latvijas okupācija un inkorporācija; komūnistu rīkotās diktātoriskās viltus vēlēšanas; komūnistu diktatūras terrors; Latvijas armijas noziedzīgā atbruņošana un Litenes noziegums; NKVD noziedzīgā rīcība; deportācijas; vergu darbu nometnes; masu kapi; Latvijas tiesu iekārtas iznīcināšana; noziegumi pret latviešu ģimeni skolu jaunatni un skolotājiem; Latvijas izglītības un audzināšanas sistēmas boļševizācija; komūnisma indoktrinācija, propaganda un tautas nacionālās morāles ārdīšana; noziegumi pret reliģiju un baznīcu; latviešu tautas un nacionālās kultūras genosids un boļševizācija (valoda, zinātne, māksla, rakstniecība, grāmatniecība, bibliotēkas, prese, radio, teātris, kino, mūzeji, nacionālie kultūras pieminekļi, tautas tradicijas, u. c.); Latvijas saimniecības boļševizācija; nacionālizācija un kollektīvizācija; latviešu nacionālā pretestība; partizānu darbība; bēgļu gaitas; Latvijas neatkarības atjaunošanas cīņa trimdā.**

Redakcijas kollēģijā jau darbojas: Latviešu Nacionālā Fonda Skandinavijā priekšnieks dzejn. A. Eglītis — goda redaktors un redaktors nacionālās ideoloģijas jautājumos; prāv. J. Kullītis, bij. prok. A. Robežnieks, Alfrēds Ceichners, Dr. T. Sanders, prof. P. Starcs, Jānis Kronlins, māc. Modris Gulbis, Valdemārs Alps, Dr. K. Lejasmeijers, Olģerts Liepiņš, Henrijs Moors, Eriks Raisters, Vītauts Kalniņš — Kalve, R. Turks, V. Ignāts, žurn. Jānis Vītols, Dr. J. Skrundēns, A. Blāķis, R. Ozols, V. Lambergs, A. Zvēriņš, K. Skapars, S. Bremmanis, V. Kaminskis, Arnolds Bērziņš.

Redaktori ārpus ASV: prof. A. Spekke — Itālijā; Ad. Šilde, Jūlijs Bračs, A. Endziņš — Vācijā; Dr. H. Biezais — Zviedrijā; V. Skultāns — Anglijā.

Redakcijas kollēģijas padomdevēju komisijā darbojas: māc. E. Kilploks, A. Neparts, H. Bagātais, adv. S. Bērziņa, J. Zaķis, A. Frey, K. Balodis.

Dokumentārisko pierādījumu sakopojumu grāmatā veic redaktori, kas tehnisku apsvērumu dēļ izraudzīti no speciālistiem, kas dzīvo Ņujorkā vai tās tuvākā apkārtnē. Šie speciālisti arī veic attiecīgo nodaļu sastādīšanu, piedaloties arī paši ar rakstiem, komentāriem, kā arī patstāvīgi apzinot līdzstrādniekus un dokumentāros materiālus.

Kā apsūdzības pierādījumu kopojums pret Padomju Savienības viltīgi varmācīgo agresiju un Latvijas aneksiju, grāmata būs dokumentāru faktu pierādījums un apsūdzība pret komūnistu noziegumiem latviešu tautas un kultūras genosidā, un tādēļ to paredzēts piesūtīt brīvās pasaules valdībām, parlamentiem, politiski ievērojamām personām, universitātēm un bibliotēkām.

Kongresa loceklis C. J. Kerstens dos norādījumus redakcijas kollēģijas turpmākam darbam, būs ar to tiešā sadarbības kontaktā un saņems pastāvīgu informāciju par redakcijas kollēģijas darbu un iegūtiem jauniem dokumentāriem materiāliem, kas varētu noderēt ASV Kongresa izmeklēšanas komisijai. Viņš arī norādīja, ka redaktori, kas būs pētījuši speciālos jautājumus, tāpat arī citi tautieši, kas būs devuši savus personīgos apliecinājumus, varēs nodot liecinājumus minētai izmeklēšanas komisijai.

Ļoti labvēlīgas redakcijas kollēģijas darbam ir arī mūsu sūtniecības Vašingtonā un Londonā, cik to pieļauj oficiālais diplomātiskais stāvoklis.

Redakcijas kollēģija saņem no tautiešiem daudz apsveikumu vēstuļu un personīgus liecinājumus par komūnistu noziegumiem, par ko redakcijas kollēģija izsaka visiem sirsnīgu pateicību. Pie reizes arī jāpiezīmē, ka vairāku talcinieku personīgos liecinājumus tomēr nevarēs izlietot, jo tiem trūkst vajadzīgā oficiālā apstiprinājuma liecinātāja parakstam. To lūdzam turpmāk ievērot, lai redakcijai atkristu lieka sarakstīšanās.

Dokumentu un liecību kopojumu redakcija cer noslēgt līdz š. g. novembrim, tādēļ visus informācijas sūtītājus lūdz pasteigties, lai attiecīgie speciālisti, no kuriem vairāki dzīvo ārpus ASV, tos pagūtu izvērtēt un apcerēt. Vēl vajadzīgi dokumentāri materiāli un liecinājumi par latviešu kultūras genosidu, par ko interesējas arī C. J. Kerstens.

Redakcijas kollēģijas darbs veidojas kā latviešu nacionāls kopdarbs, kalpojot tieši Latvijas brīvības idejai bez kādām partikulārām vai cita veida savtīgām interesēm, ziedojot šo darbu brīvprātīgi bez atalgojuma Latvijas neatkarības cīņai.

Visi tautieši aicināti piedalīties šinī darbā kā talcinieki, dodot savus liecinājumus un dokumentāros materiālus, kā jau daudzi to dara, sūtot tos redakcijas kollēģijai ar šādu adresi:

American Latvian Information Center, P. O. Box 1, Gracie Sta., New York 28, N.Y.

Alberts Kalme,
galvenais redaktors

Archibīskapa T. Grīnberga aicinājums

Sakarā ar nākamajām Amerikas Savienoto Valstu, Lielbritanijas un Francijas sarunām ar Padomju Krieviju — Baltijas Padome griežas pie visām konfesijām ar lūgumu 15./16. augustā dievkalpojumos izlūgties Dieva žēlastību un palīdzību — Igaunijai, Latvijai un Lietuvai, lai sarunās neaizmirstu aizstāvēt Baltijas valstu brīvību un atjaunotu to patstāvību.

Šo lūgumu ievērodams, ieteicu mācītājiem baznīcās lūgšanā it sevišķi pieminēt LATVIJU, IGAUNIJU un LIETUVU, un lūgt Dievu, lai Viņš nogrieztu no Baltijas valstīm visu ļaunumu, ko tās pārcietušas un vēl šodien pārcieš; lūgt Dievu, lai Viņš dotu sarunu dalībniekiem gudru un taisnu prātu un siltu sirdi pret mazajām Baltijas valstīm un tautām tā, ka tās pēc Dieva prāta atgūtu savu brīvību un patstāvību.

Šī aizlūgšana noturama 16. augustā. — „Lūdziet, tad jums taps dots, meklējiet, tad jūs atradīsit, klauzinājiet, tad jums taps atvērts." Matt. evģ. 7,7.

Eslingenā pie Nekāras,
Rietumvācijā,
1953. gada 29. jūlijā.

Prof. Dr. T. Grīnbergs,
Latvijas Ev.-Lut. Baznīcas Archibīskaps.

Kanadas progresīvi-konservātīvā partija cīnīsies par apspiesto tautu atbrīvošanu no komūnisma jūga

Šīs partijas līderis Dž. Drjū 6. augusta vakarā 245 College ielā, Toronto vēlēšanu sapulcē, kurā bija daudz jaunkanādiešu organizāciju pārstāvju, atzina, ka pienācis pēdējais laiks reālizēt Sanfrancisko 1945. gadā parakstīto vienošanos, ka katrai tautai ir tiesības pašai izvēlēties politisko iekārtu. Runātājs pieskārās verdzības apstākļiem komūnistu pārvaldītajās zemēs. Viņš uzsvēra, ka katra jauniecejotāja pienākums iepazīstināt kanadiešus ar nepanesamo dzīves veidu komūnistu okupētajās zemēs. Viņš nosodīja Kanadas komūnistu partijas uzsaukumus, kas vērsti pret jaunkandiešiem. Noslēgumā Dž. Drjū aicināja saslēgties cīņā pret komūnismu un panākt stāvokli, lai parakstītie līgumi tiktu reālizēti un apspiestās tautas atbrīvotas. Šo prasību progresīvi-konservātīvā partija uzstādījusi par vienu no pirmajiem mērķiem.

SĀKUSIES KARA GŪSTEKŅU APMAIŅA

No Panmunžomas ziņo, ka pēc pamiera parakstīšanas uzsāktā kara gūstekņu apmaiņa turpinās, katru dienu atgriežot brīvībā sabiedroto karavīrus, kas pēc komūnistu gūstā pavadītā laika atgādina staigājošus ģindeņus un liek atcerēties Buchenvaldes un Dachavas koncentrācijas nometnes Vācijā.

Gūstekņi apmaiņas punktos ierodas, atgriežoties gan uz spieķiem, gan kruķiem. Daudzi ir tik vāji, ka jāpārvieto ātrās palīdzības mašīnās. Divus amerikāņu karavīrus komūnisti nodevuši pilnīgā nesamaņas stāvoklī. Kāds dienvidkorejietis, nogādāts apmaiņas punktā, jau miris. Kaujas pārdzīvojušie amerikāņu karavīri izteikušies, ka skats, uzlūkojot dzīvos miroņus, kas nāk no komūnistu gūstekņu nometnēm, esot šausmīgāks nekā visniknākā kaujā.

Pēc apmainīto amerikāņu virsnieku izteicieniem var spriest, ka 1950. gada bargajā ziemā vismaz 2.000 amerikāņu kara gūstekņu miruši aukstumā un badā. Tāpat tagad arvien vairāk un vairāk dzird par komūnistu necilvēcīgo apiešanos ar gūstekņiem, lai no viņiem izspiestu militārus noslēpumus. Neskaitāmi amerikāņu un citu sabiedroto gūstekņi mocīti līdz nāvei. Atveroties Korejas Buchenvaldes vārtiem, brīvajai pasaulei lieku reizi radusies izdevība iemest skatu īstajā komūnistu sejā.

KOMŪNISTI SLĒPJ GŪSTEKŅUS

No Vašingtonas ziņo, ka ģen. Klarks izteicies, ka pēc viņa domām komūnistu rokās atrodoties vismaz 2.000 -3.000 kara gūstekņu vairāk, nekā komūnisti apsolījuši apmainīt pēc Korejas pamiera parakstīšanas.

Sarunās ar žurnālistiem Klarks sacīja, ka viņam esot noteiktas un drošas ziņas, uz kurām viņš savus apgalvojumus pamatojot. Komūnisti pēc pamiera parakstīšanas bija apmaiņas ceļā apsolījuši atbrīvot 3.313 amerikāņu kara gūstekņu. Tas ir skaitlis, par kādu amerikāņi ir pilnīgi droši. „Bet," sacījis ģen. Klarks, „Sav. Valstīm ir drošā informācija, kas norāda, ka komūnistu rokās atrodas vēl daudz vairāk amerikāņu gūstekņu, par kuriem komūnisti cieš klusu."

Sarunas turpinājumā Klarks izteica šaubas, vai vispār politisku sarunu ceļā kādreiz būs iespējams dabūt zināt visu patiesību par amerikāņu gūstekņiem. Tai pašā laikā, kaut arī amerikāņu informācija par gūstekņu slēpšanu ir droša, viņi komūnistus oficiāli apvainot nevar.

„Es nezinu, ko mēs vispār tagad varam darīt, atskaitot varas pielietošanu," sacījis ģenerālis, „bet tas nav paredzēts. Tāpat trūkst jebkādu ziņu par daudziem tūkstošiem dienvidkorejiešu gūstekņu.

Berija zaudē savu uzvaru dēļ

No Londonas ziņo, ka pēc Rietumu lietpratēju domām, Berijas krišanu nežēlastībā var izskaidrot ar viņa nepārtrauktām uzvarām pār Maļenkovu. Un proti, Beriju zināmā mērā atzīst par modernistu, kas krievisma uzspiešanā pārējai pasaulei un Padomju Savienības satelitvalstīm saskatījis vairāk jauna kā laba. Maļenkovs, turpretim, esot īstais Staļina pēctecis, kas gribētu pieturēties pie viņam sava slavenā priekšgājēja tradicijām. Būdams radikālists un reformātors, Berija tad arī izrādījies daudz pārāks par Maļenkovu, un viņa darbi nesuši bagātāku ražu. Maļenkovs tik spēcīgu un spējīgu sāncensi nav varējis ciest savā tuvumā, un Berijam bija jāiet. Varbūt, ka pēc kāda laiciņa Berija būtu bijis tas, kas būtu padzinis Maļenkovu.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

LONDONĀ

Pamiers Korejā tagad izraisījis vārdu karu Anglijas un Sav. Valstu starpā. Tā turpināšanos paredz vēl mēnešiem ilgi, un sagaida, ka tas var kļūt vēl krietni karstāks. Nav domājams, ka angļu un amerikāņu kopība būtu jāieskata par apdraudētu, bet gan liekas, ka tagad tā piedzīvos savu vislielāko pārbaudījumu kopš Otrā Pasaules kara sākšanās.

Londonas atmosfaira ir daudz savādāka nekā Vašingtonas. Angļi ar Dienvidkorejas prezidentu ir pavisam neapmierināti. Kāds valdības pārstāvis pat bija paguvis Rī nosaukt par „vecu garlaikotāju".

Bet ar savu nepiekāpību un saviem draudiem „vecais garlaikotājs" amerikāņus tomēr beidzot ir dabūjis savā pusē, un angļi tikai ar šausmām acīs var noskatīties, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless solījis Rī aiziet no Korejas miera konferences, ja 90 dienu laikā abas pamiera nolīgušās puses nespēs rast kādu pieņemamu atrisinājumu. Angļi domā, ka šādas lietas izlemšana būtu atstājama Apvienoto Nāciju un nevis tikai Sav. Valstu ziņā. Amerikāņiem šādu rīcību vispirms vajadzējis pārrunāt ar saviem sabiedrotajiem.

Dallesa paziņotā „nepiekāpšanās" politika Londonu ir aplējusi kā ūdeni. Ja jau amerikāņi negribēs piekāpties, tad taču komūnisti, droši vien, darīs to pašu. Kādēļ tad vispār tērēt laiku un šādu politisku konferenci sasaukt? Ja jau neviena pamieru nolīgušā puse negribēs piekāpties, tad nav nekādu cerību tikt uz priekšu.

Bet Korejas likteņa izlemšana nav vienīgā sabiedroto politikas šķelšanās pazīme. Gatavojas vēl daudz lielākas lietas. Angļi joprojām simpatizē komūnistu Ķīnas uzņemšanai Apvienotās Nācijās. Un amerikāņi tam vēl joprojām pretojas. Angļi savā domāšanā jau paspējuši aiziet pat tik tālu, ka runā par to, kāda izskatīsies pasaule pēc tam, kad komūnistu Ķīna būs pilntiesīgs Apvienoto Nāciju biedrs.

Angļi gribētu nekavējoties pārtraukt nacionālistu Ķīnas atbalstīšanu. Amerikāņi tam nepievienojas. Tāpat amerikāņi neatzīst tirdzniecību ar komūnistu Ķīnu, kamēr angļi šādā rīcībā nespēj saskatīt neko neparastu vai nepareizu. Bez tam angļiem ir zināmas aizdomas, ka amerikāņu valsts departaments nav tik liels pretinieks angļu uzskatiem kā ASV Kongress un ka ar laiku gan izdosies atrast kādu kompromisu. Angļi jau no laika gala ir pazīstami kompromisu speciālisti. Tagad viņi jau izdomājuši, ka, uzņemot komūnistu Ķīnu Apvienotās Nācijās, viņi varētu piespiest ķīniešus pārtraukt Indoķīnas atbalstīšanu. Nākošais angļu kompromiss ir tirdzniecības atsākšana ar komūnistu Ķīnu, kaut gan stratēģisku materiālu tirdzniecība tiktu atsākta tikai tad, ja tiktu pārtraukts Indoķīnas karš.

Gandrīz liekas, ka Ķīnas jautājumā Anglija un Sav. Valstis vispār nekad nevarēs vienoties. Tā kā angļu intereses vispirms saistās ar Eiropu, Vidusjūras apkārtni un Vidējiem Austrumiem, tad līdz ar to arī izskaidrojams viņu vājums attieksmē pret Ķīnu. Ķīna ir ļoti tālu. Tādēļ mīļā miera dēļ angļi ir gatavi piekāpties, kur vien tas iespējams, un turpināt tirdzniecību, kaut arī amerikāņi to nevar ciest ne acu galā. Protams, ja runa būtu par Persiju vai Ēģipti, tad angļi nekad nepiekāptos.

HAVANĀ

Kubas militāram diktātoram, prezidentam Fulgančio Batistam sākušās grūtas dienas. Havanā nekārtības ir daudz lielākas nekā presē par to atļauts rakstīt. Vienu bruņotu sacelšanos Batistam jau izdevies likvidēt, kaut gan cilvēku zaudējumi bijuši ļoti smagi. Sagaida jaunas sacelšanās.

Ne par velti armija un kara flote atrodas trauksmes stāvoklī, tāpat gandrīz visas Kubas lielākās pilsētas. Vairākās vietās jau izsludināts izņēmuma stāvoklis un civilās varas vietā valda armija. Presei un radiofonam uzlikta stingra kontrole, tā kā ārpusē par īsto Kubas stāvokli patiesībā vēl ir grūti spriest. Batista pastāv, ka visām Kubas nekārtībām aizmugurē stāv komūnisti. Bet to pierādīt viņam vēl nav izdevies. Amerikāņi pielaiž vēl kādu citu izskaidrojumu, proti, dzīvojot turpat Sav. Valstu kaimiņos un redzot turienes iedzīvotāju brīvību, varbūt, ka Kubas tautai vienkārši apnikusi Batistas diktatūra?

ROMĀ

Itālijā amerikāņu prestižs cietis vienu no savām pēckara vissāpīgākām sakāvēm. Amerikāņiem labvēlīgi noskaņotā un amerikāņu pavadā ejošā ministru prezidenta de Gasperi pēdējā valdība nespēja sev salasīt pietiekami balsu, lai iegūtu jaunsastādītai valdībai nepieciešamo uzticību. Ja pirms pieciem gadiem amerikānisms palīdzēja iegūt vislielāko balsu skaitu, tad tagad aina mainījusies. Un ne tikai kā Itālijā. Amerikāņu prestižs stipri cietis visā Eiropā. Tagad Eiropas politiķi atklājuši, ka pārliecīgā draudzēšanās ar amerikāņiem un pārliecīgā amerikāņu slavēšana cilvēkam, īpaši valsts politiskā darbā var maksāt viņa darbu. Pašreizējos apstākļos vislabāk atmaksājoties ne no viena neatkarīga nacionālisma līnija. Stabilas valdī-

(Nobeigums 5. lpp.)

DV TORONTO NOD. SPORTA KOPA
rīko sestdien, 15. augustā, 125 Broadview Ave
(Odd Fellow Hall)
SAVIESĪGU VAKARU
TELPAS DEKORĒTAS ZAĻUMIEM UN ZĪMĒJUMIEM
DEJAS MŪZIKA UN BUFETE
Ieejas maksa dāmām un kopas biedriem 50c, kungiem $1.00
SĀKUMS PLKST. 20.00
(122) Laipni lūdz DV SPORTA KOPA

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Latvijas mierlīgums ar Padomju Savienību

P. DREIMANIS

1920. g. 11. augustā, kad parakstīts Latvijas mierlīgums ar Pad. Savienību, krievi uz laiku pārtrauca savu agresiju attieksmēs pret latvju tautu. To 7. g.s. pēc Kristus dz. ievadīja slavu cilts kriviči, kuŗu pārveidoto nosaukumu — krievi latvieši attiecina uz visiem austrumu slaviem. Latvju senči — zemgaļi kriviču uzbrukumus atsita, reizēm pat ar lieliem zaudējumiem viņu pusē. Tālavas letgaļiem tomēr bija jāļauj Pliskavas krieviem reiz gadā apciemot viņu zemi un vākt ādiņas jeb meslus. No tiem Tālavas letgaļi atbrīvojās vācu iecejošanas laikā un kopā ar iecejotājiem bija modri savas zemes aizsardzībā. Kad Baltijas vāciešiem bija sadursmes ar krieviem, latvieši parasti aktīvi piedalījās kaujās; piem., kuršu konipi Peņika vadībā palidzēja mestaram V. Pletenbergam sakaut krievus pie Pliskavas. Arī Zviedrijas ķeniņu Kārli 12. latvieši atbalstīja cīņās pret krieviem. Kad krieviem laimējās iegūt Vidzemi (1721. g.), Latgali (1772. g.) un Kurzemi (1795. g.), viņu valdība atļāva vācu muižniekiem gandrīz visus zemniekus pārvērst par vergiem, kādā stāvoklī atradās arī Krievijas zemnieki. Latviešu zemnieku atbrīvošanai no dzimtniecības sekoja pārkrievināšanas politika, kas atdūrās pret latvju tautas atmodu un veicināja naidīga noskaņojuma izveidošanos pret pārtautotājiem. Tas nedaudz mazinājās Pirmā Pasaules kara laikā, kad radās cerības ar krievu palīdzību atbrīvoties no vācu muižnieku privilēģētā stāvokļa Latvijā. Krievijas armijas sabrukumam sekoja boļševiku varas nostiprināšanās. Tad latviešu un krievu attieksmes pasaināja un iestājās kara stāvoklis: Latvijas dienvidos, ziemeļos un austrumos norisinājās kaujas, kas beidzās ar boļševiku sakāvi un visas Latvijas territorijas atbrīvošanu no ienaidniekiem. Boļševikiem arī citur bija ienaidnieki, un viņa zemē nebija noteiktas kārtības. Boļševikiem vajadzēja arī demonstrēt savas iedoloģijas un solījumu realizēšanu attieksmēs pret citām tautām, īpaši mazajām. Tāpēc viņi sarunās par mieru ar latviešiem, kā arī igauņiem un lietuviešiem bija diezgan piekāpīgi — uz visiem laikiem atteicās no latvju tautas apdzīvotās territorijas un atzina viņas suverēnitāti tajā, kā arī pieķrita vēl dažiem citiem latvju tautas pārstāvju ierosinātiem noteikumiem.

Bet ar šo mierlīgumu boļševiki nebija atteikušies no saviem centieniem: 1) visus „buržujus" pārveidot komūnistos vai likvidēt un 2) panākt komūnisma izplatīšanos visā pasaulē. Ceļā uz to iespējama īslaicīga atkāpšanās no boļševiku taktikas kā pašā Padomju Savienībā, tā arī attieksmēs pret citām tautām, lai labāk sagatavotos turpmākai cīņai; bet atteikšanās no komūnisma vispasaules revolūcijas nepielaižama.

Pazīstot boļševisma ideoloģiju un taktiku, Latvijas demokratiskās republikas vadība sākumā bija atturīga savās attieksmēs pret Padomju Savienību. Ar laiku neuzticība sāka mazināties, un tika noligti vairāki līgumi ar boļševiku valdību, lai gan viņu rīcība neliecināja par sadarbības iespējām; piem., netika reālizēta mierlīgumā paredzētā atļauja Latvijai izmantot Krievijas mežus, Padomju Savienība bremzēja Latvijas republikas saimniecisko attīstību, neizmantojot Latvijas ostas, atsakoties saņemt dažus pasūtinājumus u. c.

Otrā Pasaules kara sākumā Pad. Savienība atjaunoja veco krievu agresiju attieksmēs pret latvju tautu, pieprasot atļauju ierīkot Latvijā bazes un drīzi pēc tam ielaist boļševiku karaspēku un pārveidot valdību. Ar to Padomju Savienība bez kāda attaisnojama iemesla lauza mierlīgumu un citus ar Latvijas demokratisko republiku noligtos līgumus. Tas bija šīs republikas likvidēšanas sākums.. Tās valdība šai boļševiku rīcībai nepretojās, neprotestēja un vispāri nekā nedarīja, lai Rietumu demokratijas zinātu, kāda pārestība tiek nodarīta latvju tautai un tās valstij. Daži latvieši bija „repatriējušies" vai vienkārši atraduši patvērumu Rietumu demokrātijās. Bet viņiem minēto valstu valdības varēja neuzticēties. Autoritātīvu personu ierašanās šinīs valstīs un to valdību informēšana bez šaubām, ienestu skaidrību politiskās dabas jautājumos un atvieglotu trimdinieku, īpaši latvju karavīru stāvokli, kā arī atvieglotu Latvijas demokratiskās republikas atjaunošanu.

IESNIEGTS MEMORANDS KANADAS VALDĪBAI

Tikai nesen mag. oec. V. Kaļiņa ierosmē un vadībā uzsāka darboties Apspiesto Nāciju Centrālo Organizāciju Sadarbības Prezidijs, bet šais dienās tas ir jau izstrādājis un iesniedzis memorandu Kanadas valdībai un Eizenhaueram. ANCOS Prezidijs darbojas visciešākā kontaktā ar atsevišķo tautu centrālām organizācijām. Sadarbības Prezidijs, paskaidro priekšsēdētājs V. Kaļiņš, rūpēsies, lai vienmēr saskarsmē ar Kanadas valdības iestādēm un politiķiem, ikviena tautība atbalstītu otras tautas pasākumus, tāpat kā savu organizāciju darbu.

Apspiesto Nāciju Centrālo Organizāciju Sadarbības Prezidijs savam darbam ir licis pamatā divus principus: 1. Cīnīties par apspiesto tautu atbrīvošanu un 2. panākt, lai šī tautu sadarbība tiek turpināta arī pēc atbrīvošanas.

Sadarbības Prezidija izraudzītā komisija memoranda izstrādāšanai V. Kaļiņa vadībā vairākās sēdēs ir savu darbu veikusi un memoranda anglisko tekstu rediģējis pazīstamais apspiesto tautu draugs, žurnāla „Saturday Night" redaktors Woodside. Memoranu parakstīs apspiesto tautu centrālo organizāciju vadītāji un ANCOS Prezidijs, pie kam to iesniegs ASV prezidentam Eizenhaueram un Kanadas valdībai.

Iesnieguma teksta ievadā norādīts, ka sakarā ar priekšā stāvošām sanāksmēm, kuŗās Rietumu valstis domā nokārtot galīgā veidā savas attieksmes ar Padomju Savienību, apspiestō tautu pārstāvji atzīst par savu pienākumu izteikt savas domas. Tālāk memorandā īsi norādīts uz ASV prezidenta Vilsona deklarētiem tautu pašnoteikšanās principiem un atzīts, ka tikai pateicoties šiem principiem, kuŗus atzina arī Rietumu sabiedrotie, daudzas tautas pēc Otrā Pasaules kara atguva brīvību un par to ir sevišķi pateicīgas Savienotām Valstīm. ASV ir šīm tautām it kā brīvības simbols. Tāpat domā arī tagad visi apspiesto tautu brīvības cīnītāji un patrioti, ticot, ka ASV un Rietumu sabiedrotie vēl joprojām ievēro šos tautu pašnoteikšanās principus un, balstoties uz tiem, palīdzēs apspiestām tautām atgūt brīvību.

Tālāk memorandā atgādināti pašreizējie notikumi aiz dzelzs aizkara, kur tautas viena pēc otras mēģina sacelties, kas sagādā jaunas ciešanas, deportācijas un nāvi. Iesniegumā izteikta cerība, ka Rietumu sabiedrotie atbalstīs šo cīņu par brīvību, atbalstīs tautu pašnoteikšanās principus un Atlantijas Chartas deklarāciju.

Memorands nobeigts ar lūgumu nākošajās saruņās uzturēt spēkā tautu pašnoteikšanās principus un darīt visu iespējamo apspiesto tautu atbrīvošanai.

No Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā memorandu parakstīs valdes priekšsēdis A. Svenne.

Jautājot, vai šāda veida iesniegumiem varētu būt arī kāda praktiska nozīme un tie varētu ietekmēt paredzamo konferenču norisi, kur, kā tas mums bieži liekas, maz domā par skaistajiem brīvības principiem, bet bieži vadās no tīri materiāliem apsvērumiem un kombinācijām. V.Kaļiņš atbild, ka daudzi no ASV vadītājiem politiķiem joprojām ir uzticīgi Vilsona deklarētiem tautu pašnoteikšanās principiem. Zinot, ka tos atbalsta apspiesto tautu pārstāvji, viņu cīņa par šiem principiem ir daudz vieglāka.

Latviešu jaunekļa traģiskā nāve

Šī vasara no latviešu jaunatnes vidus Kanadā ir izrāvusi vairākas dzīvības. Nesen montreāliešī paglabāja traģiskā nāvē mirušo Franci Jumi, kad atkal par jauhu pagājušās sestdienas rītā ieskanējās sēru zvani.

Lielajā autobusa katastrofā 1. augustā uz Montreālas — Toronto šosejas pie Morisburgas, kur, autobusam iebraucot kanālā, galu dabūja 20 cilvēku, nogalināts arī 26 gadi vecais latviešu jauneklis Edvins Timmermanis. Nelaikus bija ieradies Toronto, lai meklētu tur labākas darba iespējas, bet, tās neatradis, bija nodomājis ar liktenīgo autobusu atgriezties Montreālā, lai no turienes brauktu atpakaļ pie saviem vecākiem uz raktuvju pilsētiņu Diparkē, Kvēbekā. Kāds viņa draugs Toronto stāsta, ka nelaikis izteicis sevišķu vēlēšanos braukt tieši ar šo autobusu un nav bijis pierunājams palikt Toronto līdz rītam. It kā launu paredzēdams, T. nopircis arī apdrošinājuma polisi minētajam braucienam. Izmaksa būs liels atspaids viņa slimajiem un darba nespējīgajiem vecākiem.

E. Timmermanis dzimis Krustpils apkārtnē. Eslingenā beidzis latviešu tehnisko skolu un Kanadā ieradies 1949. g. pavasarī kā raktuvju strādnieks. Pēc kāda laika ticis par raktuvju mērnieka palīgu un vēlāk par mērnieku. Pēdējā laikā tomēr nebijis ar savu darba vietu apmierināts un meklējis darbu Toronto. Pēc nelaika visdzijāki skumst tēvs un māte, jo tie palieķ gluži vieni svešajā zemē. Vecākais dēls pazudis Kurzemes kauju laukos. Mirušo jaunekli uz pārpelnošanu izvadīja 3. aug. Montreālā māc. A. Gaudiņš.

Latvijas amata meistara

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ

FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

TEL. HA 3800

Laulības sportistu aprindās

Mācītājs A. Briedis Toronto Sv. Trisvienības baznīcā salaulāja fiziskās audzināšanas skolotāju vieglatlētu - peldētāju Kārli Brasliņu ar volejbolisti Viju Groskopfi. J. Kreiļa uzņ.

GENERĀLKONSULS

Mr R. N. BRYSON

Toronto. Tel. EM 8-1688

320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS

VILIS TOMSONS

MONTREALĀ, P. Q.

5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Tel. AT 7798

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

24. augustā, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā (274 Concord Ave) — Garīgs koncerts. Koncertā piedalās: Austra Rušēvica — soprāns; Voldm. Rušēvics — vijole; Edite Timermane — ērģeles.

Ieeja koncertā pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $0.50.

26. septembrī Baltiešu Sporta Federācijas Kanadā koncerts Eatona auditorijā.

STUDENTI POŠAS SAVAM 14. KONGRESAM

INFORMĀCIJA PAR KONGRESA GAITU

Bostonā 5. un 6. septembrī notiks LSCS 14. kongress. Kongresa atklāšana paredzēta 5. septembrī DV namā, 194 Heath Jamaica Plain, Mass. Pieteikšanas dati iesūtāmi prezidija sekretārei Elizabetei Mangulei, 79 Walnut Park, Roxbury, Mass., tel.: HI 2 - 4688. Turpat saņemama informācija. Kongresu atklās 5. septembrī

Pēc pusdienas pārtraukuma pl. 13 nōtiks kongresa darba gaitas atklāšana ar šādu darba kārtību:

1) Mandātu komisijas vēlēšana. 2) Mandātu komisijas ziņojums. 3) Kongresa vadības vēlēšana. 4. Darba kārtības pieņemšana. 5) Iepriekšējā kongresa protokols. 6) Komisiju vēlēšana. 7) Amatpersonu ziņojumi. 8) Stip. Fonda valdes ziņojums. 9) Apgāda „Vārti" ziņojums. 10) Referentu ziņojumi: a) ideoloģija, b) prese, c) kultūras lietas, d) studiju lietas, e) ārlietas, f) sports, g) organizācijas lietas, h) saimniecības lietas un budžets, i) sevišķu uzdevumu lietas, j) archivs, k) trimdas mūzejs. 11) Lokālo zemju delegātu apspriedes. 12) LSCS tālākās darbības vadlīnijas. 13) Stip. Fonda turpmākā darbība. 14) Komisiju ziņojumi un debates. 15) Revīzijas komisijas ziņojums. 16) Amatpersonu vēlēšana. 17) Dažādi jautājumi un ierosinājumi.

Sakarā ar gaidāmo kongresu, visas LSCS ietilpstošās kopas, biedrības, apvienības un pārstāvības aicinātas kongresa darba kārtību izdebatēt un pārrunu rezultātus, resp. lēmumus nodot saviem delegātiem, lai tie kongresā tiešām pārstāvētu savas vienības viedokli.

Prezidijs uzaicina kongresā piedalīties LSCS ietilpstošās kopas, biedrības, apvienības un pārstāvības. Balstiesības bauda tikai statūtos paredzētais delegātu skaits.

LSCS amatos var ievēlēt arī nebalstiesīgos resp. interesentus, organizācijas pilntiesīgus biedrus.

Kopas, biedrības, apvienības un pārstāvības, kas kaut kādu iemeslu dēļ kavētas kongresā piedalīties un nevar savus delegātus sūtīt, tiek lūgtas vēlreiz pilnvarot kādu ASV vai Bostonas tuvumā dzīvojošo com., kam būtu iespējams kongresā piedalīties. Tādā gadījumā minētam com. jāpaziņo savu biedru ieskatus dažādos kongresa darba kārtības punktos un jāizsniedz delegātu pilnvarojums.

Delegātam uz kongresu jāņem līdz valdes vai pilnsapulces vadības izdota delegātu apliecība, kuŗā norādīts, ka minētā persona pilnvarota pārstāvēt vienību. Apliecībā uzrādāms delegāta vārds un pārstāvamo biedru skaits.

Sakarā ar piedalīšanos kongresā visas kopas, biedrības, apvienības un pārstāvības, kuŗas nav nokārtojušas savas kārtējās biedru maksas ar LSCS, lūgtas to izdarīt nekavējoši, lai vēlāk kongresā nerastos nevajadzīgi pārpratumi un kongress netiktu kavēts tiešajā darbā.

Lai kongresa dalībnieki gūtu ieskatus par mūsu studentu organizāciju darbību un smeltos jaunas ierosmes turpmākajā darbā, jāņem līdz darbības pārskats 2 eks. Viens iesniedzams Prezīdijam ar delegātu pilnvaru.

Visas kopas, biedrības, apvienības un pārstāvības tiek lūgtas nekavējoties paziņot, kas būs viņu delegāti, kādi interesenti piedalīsies kongresā, kad paredzama ierašanās Bostonā, un vai Bostonā nepieciešama naktsmītne. Komiltopiem, kuriem nav zināma apmešanās vieta, to sagādās Bostonas latvieši un Bostonas latviešu studentu biedrība.

Kongresa laikā paredzami mācības spēku referāti.

Kongresa balle notiks 5. septembrī, DV zālē, 194 Heath Str., Jamaica Plain.

Kongresa starpbrīžos uz vietas būs dabūjami atspirdiznājumi un ēdiens. Kongresa dalībniekiem paredzamas kopējas pusdienas. Piedalīšanās maksa kongresā $1.—.

Prezidijs

EKSKURSIJU PIE LATVIEŠU LAUKSAIMNIEKIEM

rīko Latviešu agronomu biedrība Kanadā svētdien, 16. augustā. Visiem interesentiem sapulcēšanās 16. augustā plkst. 10. V. Gobas saimniecībā Dundalkā. Saimniecība atrodas 10 Highway malā, ziemeļu pusē, pus jūdzi pirms Dundalkas ceļa, trēķinot no Toronto puses). Dundalkas apkārtnē paredzēts apskatīt V. Gobas, R. Liepiņa un Smiltnieka saimniecības. Pēc tam Oranžvilles apkārtnē J. Vanaga, A. Apses, N. Borisa un, ja laiks atļaus, arī citas saimniecības.

Informāc. var dabūt un tāpat auto īpašnieki, kam būtu brīvas vietas var zvanīt agr. K. Priedītim, tel. RI 6245, Toronto.

V. Uiska, LAB Kanadā v. pr-dis

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATKĀRTOTA ATBILDE „ASV TAUTIETIM"

Visas vēlēšanās laikam kāpinātas līdz drudzim. Arī Brīvkalnes koncertu analizētājs, anonimautors no tā nav pasargāts, iedomājies, ka par jaunu uzkāpis tikpat kā „pasaules jumtā", lai atpakaļpalikušajiem pasludinātu savu ētikas mācību un teorijas.

Tas pats tautietis iedomājas, ka ziemeļos no viņa pat nevarot izšķirt starpību starp skolas un kabatas naudu. Sakarā ar oponenta X., domām ir tā, ka viņš savās mājās nekā nav dzirdējis, kādas tad ir pašu amerikāņu koncertu aģentūru grūtības. Kāda ir šī kārtība, to ieteicu noskaidrot pašam autoram. Tā nav labāka arī Kanadā. Nesen vesela trupa 60 cilvēku sastāvā bija spiesta atgriezties atpakaļ Eiropā, jo to neielaida ASV. Neloģisko formalitāšu dēļ savā laikā Ellasa salā dabūjušas „pasēdēt" arī tādas slavenības kā Šaļapins, Toskanini un citas skatuves prominences. Bieži Eiropas mākslinieki, sasnieguši Ņujorku, spiesti ar nākamo tvaikoni atgriezties atpakaļ, Amerikų un dolarus neredzējuši. Tā kā Br. tagad ASV vīzu ir saņēmusi, māksliniece pati noteiks, kad viņa varēs apmeklēt ASV un savu turneju nobeigt. No atbildes raksta nemāj pretim nekas cits, kā vēlēšanās mani kompromitēt. Kā redzams, autoram nav nekādas jausmas, kādās situācijās vienu otru reizi nonāk arī organizācijas, kas savas saistības ar mākslinieciem atļaujās atsaukt pat dažas stundas pirms sarīkojuma, ko esmu pats izjutis savā darbā. Kā cienījamais formulas autors kvalificēs to gadījumu, kad pēc Br. koncerta Hamiltonā, panācis no rīkotājiem honorāru pielikumu, to vis aiz pārskatīšanās nepaturēju kreisajā rokā, bet nodevu mākslinieciei? Tāpat ceļa izdevumus no Toronto uz Hamiltonu un St. Katerinu es neturēju par vajadzīgu iekasēt no rīkotājiem, ko citi manā vietā būtu darījuši. Dīvaini tikai tas, ka organizācijām neviens līdz šim pat viselementārāko ētikas normu neievērošanu nav pārmetis, bet manā gadījumā sacelts tracis ar vislielākiem zvaniem. Uzskaitīt negātīvās parādības varētu turpināt, bet tas nav svarīgi. Svarīgāki, ka es par savām pūlēm Br. koncertu labā, rezultātā esmu ieguvis vislielāko nepateicības algu un piedevām soģus. **Ed. Keiss**

Piezīme: Ar šo rakstu cīņas abu duelantu starpā laikraksta slejās izbeidzam. **Redakcija**

AUTO SATIKSME AR SAULAINI

Katru svētdienu, pl. 9 autobuss atiet no Sv. Jāņa baznīcas (Bloor — Concord Ave) un atgriežas tās pašas dienas vakarā.

Braucējiem jāpieteicas iepriekš pie A. Kurša, tel. GE 6016 līdz ceturtdienas vakaram.

LNAK UN ALAs KARTOTĒKĀ MEKLĒJAMĀS PERSONAS:

Auziņš Hugo, Bogdanovs Jāzeps, Briedis Jānis Alberts, Draudziņš Visvaldis, Geske Elza, Graudiņš Jānis, Jungmanis Oskars, Kalējs Vilhelms, Kanskis V., Kreišmanis Lauma, Lanka Arvīds un Irēna, Lejiņa Ilga, Liepiņa Brigita, Liviņš Arturs, Losane Bernadita, Mikelāna Vera, Podiņa Aina, Saulgriezis Rolands, Stepanova Erika, Taurinš Roberts, Valdovskis Ādolfs, Vaitekaitis Harijs,Veismanis Erichs un Elza, Vipulis A. (Astrida), Zajums Ernests un Elza, Ziemelis Mārtiņš.

Minētās personas lūgtas paziņot savas adreses kartotēkai — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. "A" Toronto, Ont., Canada.

Amerikas Latviešu Apvienības kartotēka lūdz atsaukties sekojošas personas: Silviju Zeltiņu, Voldemāru Vaski, Jāni Tomsonu, Kārli Feldmani, Vidvudu Eglīti, Viju Zvirbuli (prec. Boniewicz) un M. Zvirbuli, dipl. inž. Eduardu Maltu, Zentu Sniedzi, Gaidu Vanagu (dzīvo Čikāgā), Leo Sāru un viņa māti Kurzemnieci, ārstu Streipu.

Adreses lūdz piesūtīt: American Latvian Association, Inc., 3220 17th Street, N.W., Washington 10, D.C.

Pēc adreses saņemšanas kartotēka meklējamiem paziņos, kādas iestādes vai personas viņus meklē un uzdos savukārt meklētāja adresi.

Ps.

DARBA IZREDZES KANADĀ

Sagaidāma būvdarbu paplašināšanās un straujāka dabas bagātību izmantošana

Pirms gada Kanadas darba devējiem bija tieksme būt visai uzmanīgiem, kalkulējot tiešās darba vajadzības, kaut gan saimnieciskā dzīve tai laikā bija visai rosīga.

Tagad māju būvniecība sāk lēni atdzīvoties. Kredita ierobežojumi ir atcelti, un akcīzes nodokļi pazemināti vairākām preču kategorijām. Tomēr patēriņu preču rūpniecībā ir uzkrājušies lielāki gatavo preču krājumi un nav paredzama darba spēka vajadzību palielināšanās. Rūpnīcas, kas ražo aizsardzības materiālus, gan paredz ražošanas paplašināšanos un darba spēka vajadzības pieaugumu, bet tām vēl jāatrisina dažas tehniska rakstura problēmas, pirms varēs uzsākt masu ražošanu.

Šogad patēriņa preču rūpnieki un to apgādātāji izjūt augstas konjunktūras vilni ar ilgstošu patērētāju pirkšanas tendenci, un augsta konjunktūra ir arī būvniecībā. Federālais darba departaments ziņo, ka kaut gan atslābusi īstā pārdevumu un ražošanas paplašināšanās, gandrīz visas rūpnīcas, kas atkarīgas no patērētāju pieprasījumiem, pašlaik vairāk apkrautas ar pasūtinājumiem nekā pirms gada, un sagaida, ka nodarbinātība un ražošana turpināsies minētās rūpnīcās arī rudens mēnešos.

Aizsardzības izdevumus šogad paredz tikpat lielus kā 1952. gadā, bet tie nespēlēs vairs tik ievērojamu lomu visā tautsaimniecībā kā agrāk.

Tā kā ir krietni liels daudzums aizkavētu būvniecības pasūtinājumu, kā arī rūpniecības, finanču un tirdzniecības pakalpojumu pasūtinājumu, tad ir diezgan drošs pamats pieņemt, ka celtniecība attīstīsies nākošos mēnešos tālāk. „Mājas pamati" šā gada pirmajos trijos mēnešos ielikti par 64 proc. vairāk nekā tanī pašā laikā 1952. gadā. Sakarā ar to sagaida, ka būvstrādnieku pieprasījums būs lielāks nekā pagājušā gadā, it īpaši pilsētās.

Arī dabas bagātību izmantošanas projekti pieprasīs daudz strādnieku tuvākos mēnešos. Liels skaits strādnieku būs vajadzīgs spēkstāciju būvēm Britu Kolumbijā, Manitobā, Ontario un Kvebekā. Dzelzceļa un pilsētu būves pie Britu Kolumbijas alumīnija rūpnīcām un Kvebekas— Labradoras dzelzs rūdas atradnēm arī radīs stingrus kvalificēta un nekvalificēta darba strādnieku pieprasījumus. Tālākos lauku apgabalos strādnieki būs vajadzīgi celtniecības darbam, sakarā ar naftas un dabīgās gāzes atradeņu izveidošanu. **C. S.**

KANADĀ KĻŪST SILTĀKS

Ziemeļu puslode pakāpeniski kļūst siltāka, un šai tendencei var būt liela ekonomiska nozīme kā Kanadā, tā Eiropā.

Tādas ir Saskačevanas universitātes fizikas fakultātes vadītāja Dr. B. W. Kuri domas. Tās viņš izteicis kādā nesenā runā par laika apstākļiem Saskatūnā.

Pastāvīga pakāpeniska temperatūras kāpšana novērota pēdējos 50 gados, un paredzams, ka tas ir tikai ilga laika spriža maiņu sākums. Temperatūra turpinās kāpt, un Dr. Kuri paredz, ka šai sakarā miljoniem akru ieslēgsies lauksaimniecības ražošanas procesā Kanadā un Eiropā. Sv. Labrencis, Lielie ezeri un Hadsona līcis būs atvērti kuģošanai gandrīz visu cauru gadu un Kanadas dabas bagātības būs iespējams iegūt plašākos apmēros un vieglāki arī zemes ziemeļos.

DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAS sēde notiks 19. augustā, plkst. 20 DV namā 123 Huron ielā. Darba kārtībā: 1. Iepr. protokola pieņemšana; 2. komitejas locekļu ziņojumi; 3. turpmākā darbība; 4. dažādi jautājumi. Sekmīgai darba veikšanai nepieciešama visas rīcības komitejas klātiene.

KANADĀ TORONTO

● Pirmajā sēdē DV Toronto nod. jaunā valde nospraudusi vadlīnijas savam darbam, kas izteikts 5 punktos. 1. Valde mēģinās rast iespējami ciešāki saskari ar biedriem, jo, vērojot līdzšinējo darbu, radies iespaids, ka valde darbojas it kā izolēti un lielākā daļa biedru organizācijas dzīvē ir pārāk pasīva. 2. Jāaktīvizē nodaļas aprūpes un kultūrālais darbs.

Kaut arī pēc laikraksta ziņām šķiet, ka aprūpes darbs rit labi, taču sīkāki ar to iepazīstoties, jākonstatē, ka to veic tikai Dāmu komiteja M. Gruzītes vadībā, par ko viņai pienākas liela pateicība. Bet 60 dolari mēnesī nav daudz savākts, ja Toronto ir ap 4000 latviešu. Aprūpes darba izvēršanai plašumā valde izstrādās savu plānu vai pieņems iepriekšējās valdes ieteikto krājgrāmatiņu ceļu.

3. Valde izraūdzīs lietpratēju komisiju, kuŗai kopā ar DV Kanadas valdi un revīzijas komisiju lūgs vispusīgi izvērt un izdiskutēt DV nama rentēšanos un pārdošanas vajadzību un iespējas. Toronto valde par nama pārdošanu lems tikai tad, ja to ieteiks lietpratēju komisija. Kā zināms, pilnsapulce valdei deva tiesības namu pārdot, ja par to varētu saņemt vismaz 27 tūkstoši dolaru.

4. Jāpanāk sadarbība un saskaņa ar visām latviešu organizācijām, atbalstot kopējus pasākumus un no jauna jāpievērš vecajam projektam par kopējo latviešu nama iegādi.

Šinī sakarā valde stāsies kontaktā ar Toronto organizāciju valdēm.

5. Jaunā valde pavilks svītru zem visām iekšējām cīņām un mēģinās panākt, lai diskutētu tikai par principiem un aizmirstu teicienu „mūsējais un jūsējais", prasot no biedriem pašdisciplīnu un savas organizācijas noteikumu ievērošanu.

● Saulainē sestdien notika kārtējais lielais ugunskurs ar viesu piedalīšanos, uz kuŗu bija ieradies arī konsuls R. N. Braisons ar kundzi, Aina Braisona kundze un daži viņu viesi. Kā zināms, Braisonu vasaras mītne atrodas apm. 12 jūdzes no Saulaines. Sestdienas ugunskuru vadīja A. Freibergs, iepazīstinādams kopīgi ar mazajiem nometnotājiem ugunskura viesus ar jautriem notikumiem no nometnes dzīves, visi kopīgi dziedāja tautas dziesmas, meitenes un zēni rādīja savu māku deklamēšanā un solo priekšnešumos, līdz izplēnēja pēdējā pagale un vēlā stunda aicināja visus pie miera.

● Tā kā Saulainē visas telpas ir pārpildītas, daudzi izbraucēji atraduši ērtu un patīkamu pārnakšņošanas iespēju kūtsaugšas sienā, kur savu „galveno mītni" iekārtojis arī Saulaines vasaras sezonas „galma frizieris", operdziedonis Jānis Niedra. Viņa dobjais bass tad arī ir pēdējais, ko sienā ierakušies vasarnieki dzird aizmiegot — vai nu stāstot kādu anekdoti vai norībinot pa ārijas pasāžai. Gulētājus parasti atmodina vairākbalsīga gaiļu dziedāšana, jo kūtsgalā mitinās pārvaldnieka J. Lūša dižā putnu saime.

● Šogad Saulaines vasarnieki izmēģinājuši savu laimi vairākkārt arī vēžošanā, velkot it prāvus lomus kā Naševagas, tā arī mazākās apkārtnes upītēs. Vēži caurmērā gan nav tik lieli, kādi tie bija Latvijā, bet izdodas ievilināt keselē arī īsti prāvus tēvaiņus. Lielākais loms bijis ap 80 vēžu.

● Saulaines pārvaldnieks J. Lūsis jau ilgāku laiku pievērsies vistkopībai, un viņa gādībā pašreiz ir 1500 putnu. Par peļņu un izredzēm nākotnē J. Lūsis tomēr izsakās diezgan skeptiski, jo vistu barība izmaksājot apm. 5 dol. dienā. Kā viss šis pasākums atmaksāsies, to rādīs tikai nākotne.

● Uz pāris dienām Toronto bija iegriezies Kultūras Fonda laureāts Jānis Veselis, ātrumā apciemojot senos draugus un paziņas. Cauri Bufalo, Ņujorkai un Vašingtonai J. Veselis devās atpakaļ uz Kalamazū, kur apmeties uz dzīvi un blakus rakstniecībai pievērsies grāmatu kolportiera darbam. Plašāks raksts par mūsu ievērojamo romanistu sekos nākošā laikraksta numurā.

● No Zviedrijas šais dienās Toronto atgriezusies Berta Alksne, grāmatnieka V. Ziedina sievasmāte, kas savu atvaļinājumu bija pavadījusi pie radiem Eiropā. Laikam gan viņas atvaļinājuma ceļojums būs bijis līdz šim tālākais, kādu atļāvies kāds trimdinieks.

● 29. augustā nolēma rīkot Sidrebenes nometnes lielo ugunskuru, kas būs arī nometnes slēgšanas ugunskurs.

● Bijušā jaunsaimnieku partijas ģenerālsekretāra R. Kronberga meita saderinājusies ar Elmāru Zūri. Aina Kronberga beigusi žēlsirdīgo māsu skolu Anglijā un strādā tagad Toronto savu obligāto prakses gadu, bet E. Zūris, kas Latvijā studēja mežkopību, strādā Toronto par auto mēchaniķi.

● TLB teātris sācis iestudēt R. Blaumaņa Pazudušo dēlu Voldemāra Pukata režijā.

LONDONA, ONT.

● Londonas latviešu organizācijas bija aicinājušas savus pārstāvjus un bērnu vecākus uz apspriedi 2. augustā Gibbona parkā. Apspriedes uzdevums bija vienoties par bērnu svētku rīkošanu un izraudzīja komiteju to noorganizēšanai un vadībai. Apspriedes dalībnieki vienojās rīkot bērnu svētkus 20. augustā Gibbona parkā un ricības komitejā aicināt četrus Londonas latviešu organizāciju pārstāvjus, pa vienam vecāku pārstāvim no katras organizācijas, lietpratējus šādu svētku rīkošanā un bērnu nodarbību vadītājus.

Dr. iur. T. Sanders

Komūnistiem — kara noziedzniekiem Nirnbergas precedents vairs nedraud

Korejas pamiera sarunas un pats pamiers, kā arī AN ģenerālsekretāra radio runa, liecina, ka turpmākos karoš vai „policijas akcijās", kur piedalīsies Apvienotās Nācijas, tās necentīsies par komūnistiem — agresoriem gūt uzvaru un kara noziedzniekus nesodīs. Domās tikai par mieru „principa dēļ". Pēc šīs „jaunās formulas" mieru allaž mēģinās panākt sarunu un kompromisu ceļā. Līdz ar to Nirnbergas precedents komūnistiem — kara noziedzniekiem atkrīt un paliek spēkā tikai pret kādreiz varbūtējo naci — agresiju teorijā.

Kad pēc Otrā Pasaules kara Vācijā, Nirnbergā, sāka darboties „Starptautiskā kara tiesa", kas iztiesāja kara noziedznieku lietas, tad par šo ad hoc radīto institūtu bija sašutuši daudz juristu visās pasaules malās. Netrūka tomēr aizstāvju. Juristu strīds ap šo tribunālu izcēlās galvenokārt tādēļ, ka starptautiskās tiesībās nav tāda starptautiska krimināllikuma un tiesāšanās kārtības (procesa likuma), uz kuru pamata varētu ,saukt vainīgos pie atbildības un tiesāt ne vien tikai atsevišķus individus (privātas vai militārpersonas, bet tāpat arī valsts organus un pašas valstis. Arī par pēdējo apstākli — vai valsts kā tāda var atbildēt un vai tā var tikt sodīta par savu pilsoņu vai savu organu izdarītiem kara noziegumiem, juristos nav vienprātības. Tiesību literatūrā ir tomēr autori, kas atzīst ne tikvien pilsoņu atbildību, bet tāpat arī valsts organu un pašas valsts atbildību par kara noziegumiem un sodīšanas iespēju. Kā zināms, par to iestājās pats „starptautisko tiesību tēvs" holandietis Hugo Grotius jau Vidus laikos 1625. g. savās trīs grāmatās „De iure belli ac pacis". Šie starptautiskie krimināltiesiskie jautājumi dzīvi pārrunāti sevišķi pēc Pirmā Pasaules kara. Franči tos diezgan plaši iztirzājuši un secinājuši, ka vispār atzītais princips krimināltiesībās (izņemot tikai boļševikus un naci Vācijā) „nullum crimen sine lege", t. i., ka nav noziedzīga nodarījuma, ja nav likuma, kas to soda, neesot piemērojams kara noziedzniekiem. Citiem vārdiem, princips, kas izslēdz analoģijas pielietošanu krimināltiesībās, uz kara noziedzniekiem neattiecas.

Kā zināms, pēc Pirmā Pasaules kara tāpat darbojās Sabiedroto militārās tiesas, kuras iztiesāja lietas pret personām, kas bija noziegušās pret kara laika likumiem (Hagas konvenciju, Starpt. Sarkanā Krusta noteikumiem u. t. t.) un paražām, un kādas personas saskaņā ar Versaļas miera 228. p. bija jāizdod Sabiedrotiem tiesāšanai. Arī pašu Vācijas ķeizaru Vilhelmu II pieprasīja izdot tiesāšanai, bet Holande, uz kurieni 1918. g., revolūcijai izceļoties, tas bija aizbēdzis, atteicās to darīt. Savu soli Holande motivēja ar to, ka viņa piešķīrusi Vilhelmam patvēruma tiesības un ka par politiskiem noziegumiem, ko ķeizars būtu izdarījis vai kas viņam būtu inkriminējami, ja vispār tos par noziegumiem varētu atzīt, viņa, Holande, izdošanu noraida. Ja Holande nepieturētos pie šāda viedokļa un ķeizaru Sabiedrotiem būtu izdevusi, kas to būtu tiesājuši, tad, neatkarīgi no iznākuma — vai Vilhelms būtu sodīts vai attaisnots, pats ķeizara, kā valstsgalvas, tiesāšanas fakts būtu bijis starptautiskās tiesībās precedents jau toreiz nieki nāk no kara zaudējušas valsts vai no pašiem uzvarētājiem. Citādi iznāktu, ja paši uzvarētāji laupa, dedzina, slepkavo, izvaro un deportē iedzīvotājus, ka viss tas nav nekādi noziegumi. Tad spēkā ir atkal nežēlīgā romiešu kara paraža, ka uzvarētājus nesoda, bet uzvarētiem tikai posts, asaras un ciešanas (vae victis!). Bet ja nu vēl piedzīvojam, ka tribunālā sēž tiesneši, kas šajā starptautiskajā kara tiesā reprezentē valsti — kara noziedznieci, tad par kādu tiesiskumu nav ko runāt, bet gan par „Justizmord", kā to par Nirnbergu izteikušies vācu juristi. Nirnbergas prāvas laikā nepacēlās neviena balss, lai pārtrauktu tiesāšanu ar boļševiku tiesnešiem un tā saglābtu šī tribunāla cieņu. Baidījās no sekām — no lūzuma ar boļševikiem, kam bija jānāk tā kā tā.

TIESNEŠI SĒŽ BLAKUS NOZIEDZNIEKIEM

Tam nenoliedzami būtu bijusi nozīme starptautisko tiesību attīstībā. Vai tam būtu arī audzinoša un brīdinoša nozīme tādiem noziedzniekiem pret cilvēci kā Hitleram un Staļinam, kā to daži publicisti domā, ir tomēr jāšaubās. Šie vīri no tā nebūtu baidījušies, sevišķi vēl pēc tam, kad Maskavā bija nolīgti slepenie Ribentropa — Molotova līgumi. Lai nu kā, bet ja tomēr šī Vilhelma tiesāšana būtu notikusi, tad Nirnbergai nebūtu pienācies „gods" kļūt par precedentu starptautiskās tiesībās, kas noticis sadarbībā ar boļševikiem. Taisni šie apstākļi — sadarbība ar komūnistiem — ir tas negātīvais un nosodāmais visā šai Nirnbergas tiesā.

Izstrādājuši kopīgi lietu piekritību starptautiskai kara tiesai (Lielo četru vienošanās 1945. g. 8. augustā), Sabiedrotie izraudzīja tiesnešus un prokurorus un sēdās pie viena galda ar boļševiku „tiesnešiem un prokuroriem", lai spriestu taisnīgu tiesu. Un to darīja, zinot, ka lielinieki tāpat noziegušies pret cilvēci un vēl daudz lielākā mērā nekā naci. Nevar atrunāties ar nezināšanu, jo boļševisms neradās Otrā Pasaules kara laikā, bet šī noziedzīgā sistēma valda jau no 1917. g. oktobra. Visa pasaule ir bijusi lieciniece tām šausmām, kas pa šiem gadiem notikušas Padomju Savienībā. Nu iznāca, ka kara noziedznieki apsūdzēja citus tādus pašus, ar kuriem kara pirmajā posmā bija sabiedrotie, un tik vēlākā gaitā palika naidnieki. Kāds absurds, kāda nejēdzība!

PROKURORIEM JĀNOSARKST

Ļoti nepatīkamā stāvoklī nokļuva Sabiedroto tiesneši, kad apsūdzētie iesniedza Nirnbergas prāvā pierādījumus par Molotova — Ribentropa slepeniem līgumiem, kuros bija nolemta Polijas sadalīšana starp Vāciju un Padomju Savienību. Tālāk šie līgumi runā par Baltijas valstu un Somijas atstāšanu boļševiku ietekmju sfairā, kas nozīmēja to, ka Vācijai nav iebildumu, ka Padomju Savienība anektē šīs valstis. Šie līgumi skaidri pierāda, ka abi partneri bija sazvērējušies uzsākt agresīvu karu, lai kopā dalītu laupījumu. Bet vēlāk, saiedami matos, viens otram kļūst par prokuroru un tiesnesi ar Rietumu demokratiju piekrišanu. Kāda nedzirdēta „justicija"! Sabiedroto tiesnešiem un prokuroriem tāpat bija jānosarkst, kad apsūdzētie pacēla Katiņas lietu — poļu virsnieku masu slepkavošanu, ko bija izdarījuši boļševiki. Ja nu šie apstākļi bija uzpeldējuši tiesā, tad bija vēl beidzamais brīdis atjēgties, ka ar boļševikiem nevar šo prāvu iztiesāt, lai neuzņemtos atbildību pasaules un vēstures priekšā par notiekošo nelikumību. Šeit uz Nirnbergu boļševiku tiesneši nāca no valsts, kas kopā ar Hitleru bija uzbrucēja un izraisīja pasaules karu. Boļševiku tiesneši tātad reprezentēja uzbrucēju valsti — kara noziedznieci, kādēļ tās pārstāvēšana starptautiskā kara tiesā nebija pielaižama. Aiz šī iemesla boļševiku tiesneši bija noraidāmi pēc vispār pastāvoša kriminālprocesa noteikuma, ka nevar būt par tiesnesi un prokuroru tas, kas atrodas pats rados ar apsūdzētiem, lietā ieinteresēts, piedalījies noziegumā u. t. t. Tikai tad starptautiskam tribunālam var atzīt tiesiskumu, ja tās tiesā kara noziedzniekus neatkarīgi no tā, vai šie noziedznieki nāk no kara zaudējušas valsts vai no pašiem uzvarētājiem. Citādi iznāktu, ja paši uzvarētāji laupa, dedzina, slepkavo, izvaro un deportē iedzīvotājus, ka viss tas nav nekādi noziegumi. Tad spēkā ir atkal nežēlīgā romiešu kara paraža, ka uzvarētājus nesoda, bet uzvarētiem tikai posts, asaras un ciešanas (vae victis!). Bet ja nu vēl piedzīvojam, ka tribunālā sēž tiesneši, kas šajā starptautiskajā kara tiesā reprezentē valsti — kara noziedznieci, tad par kādu tiesiskumu nav ko runāt, bet gan par „Justizmord", kā to par Nirnbergu izteikušies vācu juristi. Nirnbergas prāvas laikā nepacēlās neviena balss, lai pārtrauktu tiesāšanu ar boļševiku tiesnešiem un tā saglābtu šī tribunāla cieņu. Baidījās no sekām — no lūzuma ar boļševikiem, kam bija jānāk tā kā tā.

MIERS „PRINCIPA DĒĻ"

Daudzi domāja, ka kauna lieta jau nu esot visa šī Nirnberga, tomēr labāk slikts precedents nekā nekāds. Nāks laiks, vipi cerēja, ka paši boļševiki reiz sēdēs uz apsūdzēto sola starptautiskajā kara tribunālā un tos tiesās pēc Nirnbergas parauga kā kara noziedzniekus un par noziedzībām pret cilvēci. Bet nu šķiet, arī šī cerība ir galīgi sašķobījusies, ka pēc Nirnbergas precedenta varētu tiesāt arī komūnistus kā kara noziedzniekus. Tā vien liekas, ka Nirnberga paliek precedents tikai naci noziegumiem, ja tādi vēl kādreiz tiktu piedzīvoti, par ko gan vairāk jāšaubās. Neviens cits kā Apvienotās Nācijas atsakās no tiesībām sodīt komūnistus kara noziedzniekus, kā ziemeļkorejiešus, tā ķīniešus, — par Maskavu, kas visu organizē un atbalsta un kas ir visu noziegumu kriminālā līdzdalībniece, nemaz nerunājot. Sacītais jo spilgti izpaudās Korejas pamiera sarunās. Neviens tik labi to nav atzīmējis, ka Dienvidkorejas varonīgais prezidents Rī. Viņš uzsvēra, ka atstājot ķīniešus — agresorus Ziemeļkorejā un līgstot ar viņiem pamieru kā ar līdzīgu partneri, notiekot šo kara noziedznieku rehabilitācija. Kara noziedznieki ar to pasaules priekšā tiek attaisnoti, jo kritis ir pats nodoms par komūnistu — agresoru sodīšanu, kas pastāvēja vēl Mekartūra virspavēlniecības laikā. Tādēļ netika minēti sabiedroto gūstekņu masu noslepkavošanas gadījumi, to spīdzināšana u. t. t. Tas tā, lai nekaitinātu komūnistus, jo citādi pamiera sarunas varētu vēl izjukt. Var jau būt, bet fakts paliek, ka upurēti ir principi. Visskaidrāk to pasaka AN ģenerālsekretārs Dags Hammarsheld savā radio runā, kas sakrita ar astoņu gadu atceres svinībām sakarā ar Apvienoto Nāciju Chartas parakstīšanu Sanfrancisko. Viņš izteicās, ka Korejas pamiers radījis „jaunu formulu" politisko konfliktu vēsturē. Tas esot sasniegums, ja karu izbeidz bez kādas uzvaras par otru kara partneri un ka to dara aiz principa miera labā. Tāpat labi, ka aizmirsta atriebība. Te nu skaidri izteikti AN jaunie principi, kas apstiprina jau augšā iztirzāto problēmu par Nirnbergas precedentu, ka komūnistiem tas vairs nedraud. Pēc šīs AN ģenerālsekretāra runas komūnisti — agresori jutīsies savās turpmākās kara avantūrās vēl drošāki kā līdz šim. Šādas runas var viņus pamudināt kaut kur atkal izraisīt karu. Bez tam paliek jautājums, vai AN vispār vēl kādreiz kādā konfliktā ieiauksies, jo šāds solis saistīts ar Drošības Padomes piekrišanu un, jādomā, ka boļševiki vairs tādu kļūdu nedarīs un nesabotēs šo organu, kā tas bija Korejas iebrukuma sākumā. Bet galvenais ir un paliek, ka boļševiki zina, ka viņu agresija paliks nesodīta un ka sliktākā gadījumā aizvien varēs kompromisa ceļā tikt pie miera „principa dēļ" bez uzvarētājiem un uzvarētiem. Tātad bēdīgas izredzes tiem, kam draudētu komūnistu iebrukums.

Dr. D. Biskaps

Jauni līdzekļi un jaunas teorijas vēža apkarošanas problēmā

VAI ZINĀTNE UZVARĒS NĀVĒTĀJU Nr. 2?

Nav šaubu, ka arī pret vēzi tiks atrasts līdzeklis, kas nāvētāju Nr. 2 „nospiedīs pie zemes". Daži pētnieki uzsver, ka ievadītie eksperimenti atrodas uz pareiža ceļa, un dod cerības atrisināt vēža jautājumu pilnīgi tuvā nākotnē. Neskaitāmas laborātorijas, vēža pētniecības institūti, medicīniskās skolas un veselības pārvaldes drudžaini strādā pie vēža cēloņības un ārstēšanas jautājumu pētīšanas, par ko liecina lielais vairums ziņojumu. Pēc dažām ziņām pārbaudīti vai atrodas pārbaudīšanā vairāk kā 5030 pretvēža līdzekļu. Daži no tiem ierosinājuši turpmākos izmēģinājumus, bet pagaidām ar ierobežotu nozīmi piem. hormoni, slāpekļa „sinepes" (nitrogen mustard), radioaktīvais jods un fosfors, uretāns, arsēns. Sevišķi spēcīgas, šķiet, pie zināmiem limfas audu audzējiem un plaušu vēža ir slāpekļa sinepes, sniedzot slimniekiem atvieglinājumu un periodisku remisiju, bet nav spējīgas pilnīgi iznīcināt pašu audzēju un novērst toksisko iespaidu. Jo lielas cerības tiek liktas uz spēcīgu x-staru voltāžu, kobaltbumbas stariem un dažādiem radioisotopiem.

Starptautiskā biokīmijas kongresā Parīzē prof. Kurts Sterns no Nujorkas ziņojis, ka lanthana radioisotops iznīcinot vēža šūnu kodolus.

„Es nešaubos." saka vēža pētnieks Dr. Šimkins, „ka tiks atrasti efektīvi pretvēža līdzekļi." Viņš ar saviem līdzdarbiniekiem pārbaudījis dučiem vēža līdzekļu, starp tiem arī angļu pretvēža līdzekli GT 41. Par daudziem līdzekļiem ziņots, ka tie iznīcina vēža šūnas, nekaitējot normāliem audiem. Izņemot kīmisko līdzekli TEPA (triethylene phosphor amide), kas izrādījās specifisks līdzeklis pret melno vēzi (melanoma), cits tik iedarbīgs līdzeklis līdz šim nav atrasts, kas ļautu audzēja slimniekam pārdzīvot audzēju.

Satraukums par jauna un cerību pilna pretvēža līdzekļa atrašanu brīžiem ir sitis augstu vilni, lai drīz vien nogāztos zemes putekļos un izmisušajiem slimniekiem radītu sabrukumu, līdzīgu šokam. Pārāk agri vēža līdzekļus sāk reklamēt, iekams tie nav pilnīgi pārbaudīti pie dzīvniekiem un slimniekiem slēgtās ārstniecības iestādēs, kur ir pastāvīga un ilga kontrole par katra līdzekļa iedarbību.

Pētījumi, sevišķi pēdējos divi gados, ievērojami uzlabojuši izredzes vēža slimnieku ciešanu samazināšanai un dzīves pagarināšanai. Pirms 1947. g. katrs bērns, kam bija akūta leukemija, asiņu vēzis, nodzīvoja ne ilgāk par gadu. Tagad, lietojot hormonus, kortisonu vai citus jaunos līdzekļus, 30 - 50 proc. zēnu un meitenņu ar šo traģisko slimību ir gandrīz pilnīgi brīvi no slimības simptomiem ilgu laiku.

VĒZI VEICINA SMĒĶĒŠANA

Pētot cilvēku asinis un sērumu, Dr.Trunnels uzdūries uz kādu noslēpumainu vielu cilvēku asinīs, kas iznīcina vienu vēža šķirni žurkās. Pētnieks to drīzā laikā grib izmēģināt pie cilvēku vēža, lai izzinātu, vai tas spējīgs ierobežot vai izārstēt vēzi. Noslēpumainā viela parādās asinīs dažu ādas slimību lēkmju laikā un jaunu sieviešu asinīs menstruācijas laikā. Šī viela vispirms tika atrasta kādas sievietes asinīs, kas slimoja ar krūts vēzi; viela iznīcināja eksperimenta ceļā izsauktu žurkas vēzi. To pašu vielu atrada kāda vīrieša asinīs, kas slimoja ar nopietnu ādas slimību.

Pārbaudīts liels daudzums tā saucamo vēža radītāju (karcinogenu) kīmisko vielu, vadoties no domas, ka kīmiska ārstniecības viela varētu būt ir vēža radītāja, ir ārstētāja, līdzīgi rentgena stariem: mazas staru devas veicina vēža audzēja attīstību un augšanu, lielas iznīcina vēža šūnas.

Līdzās jauniem līdzekļiem iegūti arī jauni ieskati par vēža cēloņiem. Plaušu vēzis mūsu dienās ieņem pirmo vietu starp vīriešu vēža gadījumiem ar augstu mirstības procentu. Sākot ar 1938. gadu mirstība pieaugusi par 144 proc., pateicoties vēlai un nepareizai diagnozei (Dr. Oksners). Dr. Oksners pārliecināts, ka plaušu vēzis tikpat ātri vairojas, cik ātri pieņemās cigarešu smēķēšana. Viņam pievienojas arī daudzi citi vēža pētnieki, lai gan zinātniski šī hipotēze vēl nav apstiprināta. Dr. Oksners paredz, ka 1970. g. plaušu vēzis būs ik no 4 vīriešu vēža gadījumiem viens gadījums. Pētnieks biedina arī lielos smēķētājus pāri 40 gadiem, kam ir traucējumi plaušās, no plaušu vēža, kamēr nav pierādīts cits cēlonis. Viņš uzaicina lielos smēķētājus uz rentgena staru pārbaudēm ik 3 mēnešus. Pārāk bieži nirmos vēža simptomus atzīst par plaušu iekaisumu vai vīrusu infekciju, kam seko fatāls noslēgums. Arī kunģa vēzis, otrs vīriešu nāvētājs, diagnozes un ārstēšanas zinā nonāk daudz par vēlu speciālistu rokās. Dr. Trunnels ieteic visas kunģa kaites, kas klīniski arī nebūtu vēzis, ārstēt it kā tas būtu vēzis. Neviens nevar apgalvot, vai kunģa čūla ir labdabīga vai laundabīga. Vīrietis pāri 40 gadiem, kas agrāk ar kunģi nav slimojis, bet pēkšņi cieš no gremošanas traucējumiem un gaļas ēdienu pretīguma, svarā 1 - 2 mēnešos nokrītas pa 10 - 20 mārciņām, jāuzskata kā aizdomīgs kunģa vēža slimnieks.

Radušās arī jaunas vēža izcelšanās teorijas. Viena no tām ir vīrusa teorija: 1. augdams un vairodamies, vēža aģents pārvērš normālu šūniņu jaundabīgā; 2. vēzis ir infekcijas slimība, kuŗas cēlonis ir vēža vīruss (cancer virus); tas ierosina šūniņu augšanu un tālāku izplatīšanos, ja ķīmiskas vai toksiskas vielas tās kairina, vai kairinājums nāk no pārpilnībā ražotiem hormoniem. Pēc slimības gaitas vēzis ir toksiska slimība, ko nevar izskaidrot ar pārmērīgu šūniņu augšanu vien. Virusu daudzums atkarīgs no jaundabīguma pakāpes. Vēža vīruss nav nedzīvā kristalla vai proteīna molekula, bet dzīvs organisms.

Stingri zinātniskai medicīnai iespējams noteikt vēža diagnozi tikai ar mikroskopa palīdzību šūnu un audu pētniecības ceļā. Arstēšana drīkst būt tikai operātīvā ceļā un lietojot radija vai rentgena starus. Hormoni vai citi iekšķīgi lietojamie līdzekļi vēl nevar papildināt tagadējās ārstēšanas metodes, kamēr jauni pētījumi nav devuši drošus ārstniecības līdzekļus.

VĒZIS VAR BŪT IEDZIMTS

Pastāv arī vēža iedzimstības teorija. Šīs teorijas iespējamību uzsver Dr. Walters C. Alvarecs, Mayo klīnikas profesors, ziņodams, ka vēzis ir noteikti iedzimts daudzos dzīvniekos. Ir zināmas peļu audzes, kuŗās gandrīz katra pele mirst ar vēzi. Pirms dažiem gadiem pētniecei Maudo Slye izdevies izaudzināt divas peļu sugas, no kuŗām vienas sugas lielākā daļa mira ar vēzi, kamēr no otras neviena. Nesen Amerikas Vēža Savienība ziņoja, ka zināmas vēža formas cilvēki iegūst ar iedzimtību. Tā krūts vēzim ir tieksme pārādīties vairākkārt sievietēm, kuŗu ģimenēs krūts vēzis ir bijis. Tas pats sakāms par dzemdes vēzi. Ir ģimenes, kuŗās kunģa un zarnu vēzis šķiet it kā iedzimts, un nereti vēzis tiek apzīmēts par ģimenes slimību. Man tuvu pazīstama ģimene, kuŗā no 8 ģimenes locekļiem 5 saslima un mira ar vēzi: divi vecākie dēli mira ar kunģa vēzi, nākošais pēc vecuma ar aknu vēzi, ceturtais ar urīna pūšļa vēzi un jaunākā māsa ar dzemdes vēzi; pārējo liktenis nav zināms, jo divi no tiem ir Krievijā un vecākā māsa palika Latvijā. Visi minētie vēža slimnieki mira vecumā ap 70 gadiem, visi bija lauksaimnieki, dzīvoja pārtiešā un šķirti tālu prom viens no otra. Iedzimtība vēža slimībai domāta. Kohnheima teorijas garā, proti, ka jaunam organismam embrionālās attīstības sākumā paliek neizmantotas un pārvietotas šūnipas, kas rada korcinogenisku situāciju, kas ilgi vai visu mūžu paliek latentā stāvoklī, kamēr kāds kairinātājs moments, pa lielākai daļai chroniskas dabas, to atmodinā, un tas sāk nevaldāmi vairoties un augt. Šis aizrādījums nebūt nav domāts pānikas radīšanai: ja nu piem. kādam vecīšam vai mātei ir slimojusi vai slimo ar vēzi, tad visas cerības dzīvei nav jāmet krūmos. Aizrādījumam tikai viena nozīme: personai, kuras ģimenē ir bijis vai ir vēzis, jābūt sevišķi uzmanīgai, un vismaz vienreiz gadā jāpārbauda veselība, ja viņas vecums sniedzas pāri 45. dzīvības gadam.

Modernā kirurģija, rādija un rentgena stari ir tie līdzekļi, kas atsevišķi vai apvienojot, spējīgi izārstēt gandrīz ikkatru laundabīgo audzēju, kas nonāk šo speciālistu rokās agrā stādījā. Diemžēl, lielākā daļa vēža slimnieku nonāk vēlu ārstu rokās, kad vēža slimība konstatējama bez sevišķas izmeklēšanas, tā sakot, sataustāma ar „pliku roku".

Un nu rodas jautājums, kas gan kavē slimnieku griezties pie ārsta agrā stādijā, tad, kad pats slimnieks jūt, ka kaut kas nav kārtībā ar kunģi, rīkli, plaušām, krūti vai citu orgānu? Liels procents nokavēto vēža slimības gadījumu ir dažādu „pūšļotāju" vai „vēža speciālistu" (avīžu sludinājumos) roku darbs. Tādu ir katrā tautā un valstī pietiekošs skaits, kam nav nekādu zināšanu par vēzi, tāpat kā „rozes vārdotājai" par „rozi": bet viņu ričība un uzstāšanās ir tik iespaidīga, ka slimnieks „piesaistās" tik ilgi, kamēr arī nopietnam ārstam nolaižas rokas, redzot tik nepiedodami nokavētus gadījumus. Viens no redzamākiem speciālistiem vēža ārstēšanas laukā nelieto vairs vārdu „neārstējams". Viņš uzsver, ka katrs vēzis ir ārstējams, kamēr vēža audzēja saimnieks nav miris.

Krievu emigranti nevar vienoties

Amerikāņi piedraud atraut pabalstu

Amerikāņu komiteja atbrīvošanai no boļševisma piesūtījusi 9 pretkomūnistisko trimdinieku organizāciju vadītājiem ultimātu izbeigt savstarpējos strīdus, pretējā gadījumā piedraudot atraut tām finansiālu atbalstu sākot ar nākošo mēnesi. Amerikāņu komiteja atbrīvošanai no boļševisma ir privāta organizācija un tās priekšgalā ir atvaļināts viceadmirālis L. C. Stīvens. Šī organizācija nodibinājās pirms diviem gadiem, lai financētu un citādi atbalstītu Padomju Savienības trimdinieku pretkomūnistisko darbību.

Amerikāņu atbalstītāji ir stipri neapmierināti ar to, ka pēdējos 2 mēnešos, kad Pad. Savienībā notiek tīrīšanas un satelītu zemēs nemieri, krievu emigrantu vadoņi visu savu vērību piešķīruši tikai savām iekšējām cīņām un atstājuši novārtā cīņu pret komūnismu.

Krievu emigrantu starpā izveidojušies divi galvenie nogrupējumi, no kuŗiem katrs atzīst sevī par īsto apspiesto tautu reprezentētāju. Viena nogrupējuma priekšgalā ir Aleksandrs Kerenskis, bij. Krievijas ministru prezidents, kuŗu gāza boļševiki. Viņa nogrupējumā ir tikai krievi. Otrā nogrupējumā priekšgalā ir pazīstamais krievu vēsturnieks Boriss Nikolajevskis. Viņu atbalsta Padomju Savienībā dzīvojošo nekrievu tautu pārstāvji. Nesaprašanās galvenais iemesls ir tautību problēma. Kamēr Kerenska grupa pārmet pretējai pusei Krievijas saskaldīšanas nolūkus, nekrievu tautu pārstāvji ir pārliecināti, ka Kerenska piekritēju lielākā daļa est proet pašnoteikšanās tiesību piešķiršanu nekrievu tautām.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

VAŠINGTONĀ

M. Šleseram Vašingtonā izdevies nolīgt līgumu ar ASV tiesliet. ministriju, iegūstot licenci filmu izrādēm. Kā zināms, Kongresa bibliotēkas rīcībā ir vairākas filmas par Latviju un latviešiem, un tuvākā laikā varēs dabūt trīs vācu okupācijas laika dokumentārfilmas. Šīs filmas uzņemtas Latvijā 1941. g. oficiāliem vācu nedēļas apskatiem. Vienā filmā attēlota meža „tīrīšanas" akcija tā paša gada jūlijā, bet otrā komūnistu aizsardzības soļi Rīgas aizstāvēšanai un kara postījumi Rīgā. Trešajā filmā parādīta komūnistu izdarītās slepkavības. Par filmu izrādēm kā pirmie sākuši interesēties Sanfranciskо latvieši,un tuvākā laikā tās nosūtīs pēc piederības. Filmas izrādīs vairākos latviešu centros ASV rietumu daļā. Filmu izrādes ieteicamas arī propagandai, un ar to saturu iepazīstinās amerikāņu preses pārstāvjus, sabiedriskos darbiniekus un arī vietējās vācu kolonijas. Šo filmu izrāde varētu interesēt arī Toronto organizācijas, un tādēļ jau laikus būtu jāstājas kontaktā ar filmu licenciātu Vašingtonā.

KALIFORNIJĀ

Kalifornijas universitātē Electrical Engineering fakultāti ar Bachelor of Science gradu beidzis Gunārs Ķēmanis. Viņš uzņemts arī studenta goda apvienībā, kuŗā uzņem tikai 5 proc. spējīgākos studentus. Par sevišķi izcilām sekmēm studiju laikā Ķ. jau 1952. g. ievēlēja par prezidentu elektrotechniskā studentu goda apvienībā. Jaunais zinātnieks darbosies pie universitātes par mācības spēku un turpinās studijas māstera grada iegūšanai. Ķēmaņa vecāki dzīvo Kanadā un gaida iespēju pārcelties uz dzīvi pie dēla.

KLĪVLENDĀ

Delegāti ALA's kongresam, H. Salaks un Dr. J. Zemzars, atteikušies no viņiem paredzētiem ceļa izdevumiem $16.09 apmērā katram (iesk. reģistrāc. naudu $2.—), lūdzot summu pārskaitīt b-bas nama fondā. Bez tam Dr. J. Zemzars ziedojis b-bas orķestrim našu iegādei $22,50.

K.L.B. valde izsaka viņiem biedrības pateicību.

Latviešu biedrības rudens sezonas sarīkojumu rindā kā viens no pirmajiem sagaidāms dziedoņu Ksenijas Brantes, Jāņa Niedras un Alfrēda Poriņa koncerts ar igauņu pianistes Malles Megi piedalīšanos. Koncerts paredzēts 19. septembrī.

Latviskie raidījumi WJMO raidītājā notiek katru svētdienu pl. 3,15 - 3,30 p. p. Em. Skujenieka vadībā. Tos finansē C and F International Store, 6113 St. Clair Ave, t. HE - 18602.

Klīvlendas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 1 p. p. Emanuela baznīcā, 2928 Scranton Rd. Dziesmu lapiņas.

Pie draudzes darbojas palīdzības fonds, dzīvokļu, darba un dzīvokļu iekārtas sagādes daļa. Jauni draudzes locekļi un palīdzības fonda dalībnieki var pieteikties katru svētdienu pēc dievkalpojuma sakristejā. Māc. J. Kugrēns, 3153 W. 30 St., tālr.: OL - 15412.

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes nākamais dievkalpojums svētdien, 9. augustā, pl. 3 p. p. St. Paula baznīcā, 1486 E. 55. ielā. Kā viesis piedalīsies prāvests K. Birznieks.

Tālākie dievkalpojumi 23. augustā un 6. septembrī. Māc. K. Sautiņš.

Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, pl. 4 p. p. Fidelity baznīcā, Wade Park un E. 84. ielas st.

Katru svētdienu pl. 6 p. p. jaunatnes sanāksme. Trešdienās pl. 7 vak. bībeles studijas un svētbrīdis. Piektdienās pl. 19.30 kora mēģinājumi. Māc. J. Barbiņš.

16. aug. pl. 4 p. p. jaunatnes pulciņa dzimšanas 2. gada svētki ar jaunatnes pulciņu pārstāvju — viesu piedalīšanos. Māc. Odiņš no Filadelfijas.

Rietumeiropai bail mirt par Karaļaučiem...

Kamēr Eizenhauers un Dalless Austrumvācijas nemieriniekus slavē un simtiem nogalināto dzīvības, tāpat kā tūkstošiem cietumos sabāsto ciešanas, grib gandarīt ar cukuru, pienu un bananiem, tikmēr Francijas un Beneluksa valstsvīri par jaunu pārdzīvo Rietumvācijas apbruņošanas kārtējo baiļu drudzi. Franču pārstāvis Atlantijas Valstu Aizsardzības Sav. padomē Hervē Alphand saka: „Pēc notikumiem Austrumvācijā mums jābūt ļoti uzmanīgiem. Pavisam maz ir ticams, ka Rietumeiropas aizsardzībai paredzētās vācu divīzijas varēs pakļaut mūsu politiskiem un militāriem centieniem, bet var gan pavisam droši atzīt, kā projektēto vācu divīziju virsnieki jau tagad domā atkarot Pomerāniju, Austrumprūsiju un Silēziju. Tās ir briesmas drošībai un mieram, un kā biedinātāja patiesība šai iespējai Rietumeiropā ir prez. Rī rīcība Korejā. Mēs negribam mirt par Kēnigsbergu! (Šie kungi, droši vien nemirs arī par Parīzi!).

Līdzīgus atzinumus izsaucījis arī nākamais Atlantijas Sav. bruņoto spēku stāba priekšnieka palīgs, angļu karaliskās aviācijas vicemaršals Davsons.

„Berlīnes 17. jūnija sacelšanās sekas pēc Rietumvācijas apbruņošanas var būt bīstamākas par „eli", teicis Davsons.

Arī ģenerālim Ridžvejam, kas pirms sava amata atstāšanas vēl apmeklējis Portugāli, galvenais apspriežu temats bijis — kā izgaisināt ārkārtīgi nelabvēlīgo noskaņojumu pret Rietumvācijas apbruņošanu, kas pavisam negaidot atkal pieņēmies pēc 17. jūnija notikumiem Berlīnē. Gandrīz visi Rietumeiropas valstsvīri, īpaši franči, domājot, ka sarunas ar Pad. Savienību esot akūtākā nepieciešamība, lai noskaidrotu Vācijas neitrālizācijas iespējas un citus Kremļa jauno saimnieku mērķus, bet aizsardzības līguma ratifikācija pašreiz — nevajadzīga lieta. Svētīgi tie, kas grib gulēt, jo tie mirst bez baiļēm un — miegā!...

Va—. Pe—.

ARĪ AR JAUNO AUTOMOBIĻU PIRKŠANU JĀUZMANĀS

Daudz ir rakstīts par iekrišanas iespējām, pērkot lietotu automobili. Liekās, ka tagad arī jaunus automobiļus pērkot, jāuzmanās no dažiem viltīgiem paņēmieniem.

Daži tirgotāji ieto pasūtinājuma veidlapas, kas satur ļoti daudz sīka iespieduma raksta, pie tam arī lapas mugurpusē. Ja pircējs īpaši nepieprasa atļauju izlasīt to, kas rakstīts veidlapas mugurpusē, viņš var nonākt ievērojamās grūtībās.

Var notikt sekojošais: pircējs ieiet pārdotavas telpās un apskata izstādīto modeli. Pārdevējs apjautājas, vai viņš ir ieinteresēts automobiļa pirkšanā, un kādu vecu automobili viņš vēlas nodot kā iemaksu pret jauno. Pārdevējs tad var piedāvāt par veco automobili cenu, kas var likties visai devīga.

Pircējs var pieņemt viņa piedāvājumu un parakstīt pasūtinājuma veidlapu, iemaksājot skaidru naudu, vai arī samaksājot visu cenas starpību starp jaunā un vecā automabiļa cenām. Bet pārdevēja paraksts uz pasūtinājuma veidlapas neko nenozīmē, kamēr veidlapas malā mazā četrstūrī, kas apzīmēts ar „Dealer's Acceptance" nav paraksta un datuma.

Pircējs saņem īstu triecienu, kad tas izlasa rakstu sīkā iespiedumā. Tur teikts, ka pārdevēju nevar darīt atbildīgu par nokavētu piegādi vai nespēju piegādāt vispār. Tāpat firma, kas atpērk veco automobili, nav spiesta par to dot atskaitījumu, kas minēts lapas priekšpusē, kamēr automobilis, kas nododams kā iemaksa, nav nodots minētai sabiedrībai, kad pasūtinājums parakstīts.

Tādēļ tirgotājs var nokavēt automobiļa pasūtinājumu fabrikai — vismaz teorētiski tik ilgi, cik tam tīk. Starplaikā ieteicot pircējam pirkt dārgāku modeli, lai panāktu ātrāku piegādi. Bet, kad pircējs beidzot saņem izvēlēto automobili, tirgotājs var pieprasīt papildus piemaksu par nobraukto jūdžu skaitu, kamēr tas gaidījis jaunā automobiļa piegādi.

Tātad šī garā stāsta īsā morāle ir: pastāvēt, lai parāda abas pasūtinājuma veidlapas puses pirms parakstīšanas un atteikties parakstīt, ja nav tirgotāja akcepta minētās veidlapas stūrī.

Angļu admirālitāte brīnās par krievu kreiseri

SARKANAM DEKĀNAM LABI GARŠO KAVIĀRS

Karalienes Elizabetes II kronēšanas svinībās piedalījās arī Pad. Savienības jaunais kreiseris — „Sverdlovs". Patikamākais viesis šī kuģa kapteinim Rudakovam svinību laikā bijis Kenterberijas sarkanais dekāns Dr. Džonsons ar sievu un savām divām meitām. Sarkanais dekāns pēc vizītes teicis: „Mūs lieliski uzņēma, vislabāk man garšoja krievu sarkanais kaviārs, kas ir pārāks par jebkuru citu pasaulē pazīstamu kaviāru, tam ir īpatnējs rūgtums, ko es sevišķi mīlu..."

Dekāna sieva savukārt papildinājusi: „Man, kā angļu namamātei, jāliecina, ka uz šī kuģa bija ļoti priekšzīmīga tīrība un kārtība..."

Toties angļu admirālštāba šefs, sērs Mekgregors ar sarkanā kaviāra „īpatnējo rūgtumu" un Sverdlova „priekšzīmīgo kārtību" nemaz nav apmierināts. Jau vairāk kā mēnesi viņš gandrīz ik dienas iznem no sava seifa pabiezus aktu vākus ar uzrakstu „kreiseris Sverdlovs, ļoti slepeni". Viņš neapmierināts buras papīros, kuŗu piegādātāji ir: Karaliskās kara flotes informācijas daļa, Zinātniskās pētniecības nodaļa un Kara kuģu konstrukcijas birojs. Pirmās ziņas par Padomju flotes jaunajiem kreiseriem angļu admirālitāte saņēma š. g. janvārī. Tās nāca no Zviedrijas ģenerālštāba, kas ziņoja par jaunu Padomju kreiseru parādīšanos Baltijas jūrā. Pēc zviedru informācijas tādi redzēti 2 vai 3. To iespējamā bāzes vieta Karalaučos — Pilavā. Nākošais ziņojums par „Sverdlovu" nāca no kāda angļu jūras virsnieka, kas ar teleobjektīva palīdzību bija fotografējis kuģi, kad tas karalienes kronēšanas svinībās jau tuvojās Portsmūtai. Uzņēmumā esot saredzams, ka matroži darbojas ap dažu ieroču maskēšanu un noņemšanu.

Tiešo ziņojumu par kuģi saņēma no šīm nolūkam speciāli izraudzītā angļu kara flotes virsnieka, kas 10. jūnijā Veita salas tuvumā (netālu no ieejas Portsmūtas ostā), uzkāpa „Sverdlova" klājā, lai apsveiktu sarkanos „kollēgas". Šī virsnieka ziņojums karaliskajiem jūras lauvām šķitis pavisam netīcams.

Par spīti pat stiprī traucētajai dūmakai, „Sverdlova" kapteinis Rudakovs noraidījis loča palīdzību. Arī pasniegtajai Portsmūtas ostas ūdeņu kartei virsū nepaskatījies. (Jāpiezīmē, ka iebraukšana Portsmūtas ostā pēc „acumēra" ir grūta). Kreiseris manevrējis apbrīnojami asiem pagriezieniem. Ar pilnīgi automatizētas iekārtas palīdzību Rudakovs aizvadījis kreiseri noteiktajā noenkurošanas vietā, kā — „suni saitē". Noenkurošanās izdarīta 12 minūtēs (Karaliskās kara flotes kreiseriem noenkurošanās laiks ir noteikts 1 stunda un 20 minūtes).

Pēc ārējās izlūkošanas dienesta ziņām, Pad. Savienībai ierindā esot septiņi „Sverdlova" tipa kreiseri. Un ja sākumā tā lielumu bija vērtējuši uz 12.000 to, tad tagad, pēc apskatīšanas, lietpratēji domā, ka kuģim ir 16 tonu. „Sverdlova" prolfilam esot līdzība ar bijušajiem vācu „Hipper klases" kreiseriem, un ātrumā tas viegli varot sacensties ar ASV — Klīvlenda un Baltimora kreiseriem. Taču lielākais pārsteigums bijis tas, ka „Sverdlova" klājā nebijis redzams neviens zenītlielgabals, ar kuŗiem babātīgi bruņoti modernie britu un amerikāņu kara kuģi. Angļu admirālitāte tomēr nešaubās, ka zenītieroči šim kuģim ir, bet tikai tie ir tādi, ko Pad. Savienība nevēlas rādīt saviem „sabiedrotiem". Domā, ka tie varot būt modernie raķešu vai līdzīga tipa ieroči.

Ar nemieru un izbrīnu karaliskā admirālštāba šefs konstatē: „Nevien Padomju zemūdenes, bet arī viņu lielo kara kuģu tehniķa ir mūs panākusi, ja ne — pārsniegusi..." Un tas tiešām ir tik „rūgts kaviārs", ka to spēj panest tikai Kenterberijas sarkanā dekāna kuņģis!

Va—. Pe—.

Edmunds Stīvenss ir žurnālists — lieliskš novērotājs un spējīgs rakstītājs. Viņš ir arī neparasti apdāvināts valodnieks. Dzimis amerikānis, viņš tik lieliski iemācījies krievu valodu, ka dzimuši krievi viņu bieži nespēj atšķirt no savējiem. Šī lieliskā īpašība viņam pavēra ceļu uz Krieviju, ka The Christian Science Monitor korespondentam Maskavā. Šādā sakarā viņam bija lieliskas iespējas iepazīties ar Krieviju un boļševiku iekārtu kā pirms pēdējā kara, tā kara laika un tagad — pēc kara. Lieliski prazdams krievu valodu, viņš viegli spēja iejaukties pūlī, noklausīties viņu valoā, dalīties viņu priekos un bēdās, un ciešak kā jebkads cits iepazīties ar viņu traģisko likteni čekas ēnā. Stīvensam bija iespēja arī apceļot apkārtējās zemes — Baltijas valstis un citas, tagad krievu ietekmes sfairā iekļautās, zemes, kā pirms kara, tā pēc kara.

Stīvenss privātā dzīvē ir lielisks cilvēks un bez tam īsts un pārliecināts latviešu draugs, kā to var apliecināt tie nedaudzie latvieši, kam bija gods ar viņu iepazīties Stokholmā un šeit AS. Tagad viņš kopā ar savu skaisto un intelligento kundzi — krievieti un mazo dēlu ir atgriezies savā dzimtenē pēc ilgiem darba gadiem Krievijā. Pirmoreiz pēc daudzajiem svešumā un boļševiku cenzūras spaidos pavadītiem gadiem viņam bijusi iespēja atklāti pateikt to, ko viņš ir redzējis un pārdzīvojis zemēs aiz dzelzs aizkara.

Mums visinteresantākais ir apstāklis, ka Stīvenss pēc kara ir bijis arī Latvijā, kas gan bija tikai laimīgas sagadīšanās sekas. Viņš bija pasažieris uz krievu kuģa Beloostrov, kam vajadzēja Stīvenu nogādāt no Stokholmas uz Ļeņingradu. Pēkšņa ledus sablīvējuma dēļ Somu jūras līcī krievu kuģis bija spiests doties uz vienīgo no ledus brīvo vietu — Liepāju, un tā amerikānis pirmoreiz pēc kara dabūja redzēt ārzemniekiem absolūti nepieejamo Latviju. Tas notika 1948. gadā. Stīvenss ar vilcienu devās no Liepājas uz Rīgu un tālāk uz Ļeņingradu.

Interesanti ir uzzināt amerikāņa pieredzējumus Latvijā, kuŗu viņš labi pazina jau pirms kara. Stīvenss par redzēto stāsta:

„Čekas pulkvedis atvilka vilciena loga aizkarus un stīvi raudzījās mierīgajās, vientuļajās gaismiņās, kas mirdzēja melnajā naktī. „Ech, riebīgi, smagnēji laudis, šie latvieši," norūca čekas pulkvedis. „Viņiem mēs, krievi, nepatīkam. Viņi nepieņem viegli mūsu sociālo iekārtu. Viņi ir pārāk smagnēji un patmīlīgi. Ja man būtu vara, es viņus visus vienkārši aizsūtītu prom uz kādu drošu vietu aiz Urāliem — tur viņiem diezgan telpas, kur viņi varētu taisīt tračus. Tad mēs viņu vietā šeit varētu ievest savus laudis."

PARTIZĀNI APLAUPĪJUŠI VILCIENU

Stīvenss piebildīs, ka tas būtu diezgan grūts pasākums. Uz to krievu pulkvedis atbildējis: „ja mēs to varējām izdarīt ar Volgas vāciešiem, Krimas tatāriem čečhiem, un austrumprūšiem, tad to pašu mēs varētu izdarīt šeit. Mums vajadzīga droša slēdzene uz rietumu izejām. Lūk, pirmajā izdevīgajā gadījumā šie laudis mums iedurs nazi mugurā, kā viņi to jau darīja 1941. gadā. Tikai priekš mēneša (t. i. 1948. gada novembrī, EA) viņi apturēja vilcienu uz šīs pašas līnijas, aplaupīja visus krievu pasažierus, neaiztika pārējos, nolaupīja divus partijas funkcionārus, par kuŗiem pēc tam nekas vairs nav dzirdēts. Un ir pilnīgi bezcerīgi uziet pēdas šiem uzbrucējiem. Visa zeme ir viņu sabiedrotā. Dienas laikā viņi vienkārši izkūst apkārtējos laudīs. Ja jūs arestēsit vienu, jūs tikpat labi varat arestēt viņus visus."

Tā amerikānis ieguvis lielisku ieskatu krievu iekarotāju psicholoģijā un latviešu nostājā pret šiem iekarotājiem. Viņš piemetina, ka visvairāk atklājumu var iegūt tieši braucot krievu vilcienos. Viņš domā, ka krievus kaut kā ietekmē acumirklīgā atšķirība no apkārtējās pasaules, pasažieru anonimitāte, jo neviens neuzdod savu vārdu, un pāri visam, zināma drošības sajūta, ka pēc ierašanās gala mērķī katrs tūdaļ steigsies kārtot savas lietas. Tas paver slūžas parasti ierobežotai krievu dabiskajai runātībai. Un galu galā neviens nevarētu ienākt prātā doma sastapt amerikāni latviešu vilcienā.

LIEPĀJĀ DAUDZ GAĻAS

Stīvenss stāsta tālāk: „Es piezīmēju čekas pulkvedim, ka reti kur es esmu redzējis tik lielu dažādību un daudzumu gaļas kā Liepājas tirgū, un tā maksāja tikai daļu Meskavas cenas. — Tas ir tādēļ, izskaidroja krievu pulkvedis, ka zemnieki jūt kollektīvizācijas tuvošanos. Pagaidām apmēram tikai desmitā daļa latviešu zemnieku kollektīvizēta (1948. gada decembrī), bet masu kustība tikai tagad sākusi kļūt nopietna, tādēļ zemnieki nokauj savus lopus, lai aizkavētu to nodošanu kollektīviem. „Tas tikai norāda, cik grūti viņi valdāmi," piebildis pulkvedis. „Bet nākamā gadā šajā laikā jums būs grūtības atrast pat plikas ribas. Šajā laikā jau mēs būsim visu simtprocentīgi kollektīvizējuši." Stīvenss piebilst: „Patiesībā pulkveža pareģojums piepildījās jau sen pirms laika. Mani krievu draugi, kas devās uz Latvijas jūrmalu pavadīt vasaras atvaļinājumu, atgriezās, sūdzēdamies par pārtikas situāciju un augstajām tirgus cenām."

Vilcienam iegadoties Rīgā, Stīvenss tur redzējis vēl vairāk gaļas nekā Liepājā. Viņa ģimene nopirkusi pamatīgu Ziemassvētku tītaru, vairākas vistas un pietiekami daudz vēršu un teļa gaļas, lai Maskavā pārtiktu visus nākamos divus mēnešus. Lielākajā daļā tirgus būdu Rīgas milzīgajās Centrāltirgus hallēs vēl tirgojas latviešu individuālie zemnieki, vismaz viņam bijis tādš iespaids. Interesanti, ka šo laužu vairums vai nu runājis tikai mazliet krieviski vai nemaz, un, kad Stīvenss viņus uzrunājis krievu valodā, viņu sejas pieņēmušas akmenainu izteiksmi un aukstš naids dvesis no viņu acīm. To viņš manījis visur saskarē ar latviešiem, bet latviešu valodu viņš, diemžēl, nav mācējis.

Stīvenss Rīgā uzturējies trīs dienas, bet veltīgi mēģinājis saklausīt kādu atbalsi no tās Rīgas, kādu viņš pazinis 1938. gadā. Viņš stāsta: „Tas bija tikpat kā ieiet kādā drauga mājā, kur viss kādreiz bijis tik pazīstams, un atklāt, ka draugi aizgājuši, neatstādami adreses, kamēr viņu mājā dzīvo pilnīgi svešinieki, vai, pareizāk sakot, iebarikadējušies, noplēsdami visu pazīstamo mājas iekārtu un mēbeles, un to padarīdami tukšu un neglītu. Es esmu redzējis daudzas kara darbības dēļ pamestas pilsētas: Charkovu, Kijevu, Smoļensku, Hamburgu, Berlīni, Varšavu. Bet neviena, pat tās, kas nolīdzinātas ar zemi, nav radījušas tādu galīgu un neatsaucamu drupu iespaidu kā Rīga, kaut gan īstenībā materiālo drupu tur maz, atskaitot vecpilsētā gar ūdens malu (viņš domā Daugavu). Kas Rīgā ir izpostīts, nav celtnes, kuŗas var atjaunot, bet gan pilsētas dvēsele, tās raksturs, gaisotne un personība. Bez pēdām pazudusi visa patīkamā un labi ģērbtā sabiedrība, skaistie restorāni, kafejnīcas un mirdzošie, mazie veikali — pirms kara Rīga bija ziediem bagāta ikvienā rajonā."

(Nobeigums sekos).

JAUNS KRIEVU „ATKLĀJUMS"

Kā zināms, visi pasaules atklājumi pieder krieviem, bet paši lielākie — lielkrieviem. Staļina teorija pavēlēja, ka pasaules gudrākie cilvēki dzīvo telpā no Narvas līdz Vladivostokai, un tādēļ ne vien komūnistu valdīšanas laiks, bet arī „tumšie caru" laiki, kuŗi, diemžēl, ir taču vecāki par „paradīzes" iekārtu, bijuši pilni krievu atklājumiem.

Šā vai tā, viss, ko cilvēka gars atklājis techniskajā laukā, sākot no dzelzs arkla līdz alumīnija lidmašīnai, no stiepules līdz televīzijai, no patvāra līdz atomu skaldīšanai, ir radies krievu smadzenēs un krievu dzīves telpā.

Bet Staļins ir miris un, šķiet, ka pagaidām noslēgta arī šī krievu atklājuma kulta daļa, kuŗa, bez šaubām, pasauli turēja zināmas jautrības varā. Tā vietā nācis jauns atklājums, ka bez krieviem pasaulē ir vēl citas tautas un cilvēki, kuŗi visi bez izņēmuma nav vientieši un pintiņi.

Maskavas laikraksts Komūnists, kuŗš agrāk saucies Boļševiks, šai ziņā mainījis kursu par 180 grādiem. Kāds P. N. Fedosējevs, kuŗu Staļins aiztriecis no šī laikraksta redakcijas, pēc „tētiņa" nāves tur atkal atgriezies un sācis rakstīt pavisam kecerīgas lietas. Lūk, — PSRS nedrīkstot noslēgties pašslavināšanās kultā. Esot enerģiski jāturpina cīņa pret krievu šovinismu, kas kavējot draudzību ar citām tautām. Arī caru laika reakcionārie sasniegumi neesot skatāmi caur rožainām acenēm, jo arī citu tautu kultūrālie, techniķas un citi sasniegumi esot ļoti nozīmīgi.

Dzirdot sludinām tādas kosmopolītiskas lietas, kuŗas „paradīzē" visu laiku bija tabū, Staļins drošī apgrieztos zārkā, ja vien to varētu. Bet galu galā viņš ir miris, Kremlī par varu cīnās citi vīri un biedrs Fedosējevs, redzot savu laiku pienākušu, var šādas lietas sludināt līdz nākošajām pārmaiņām. Iespējams, ka šajās, tāpat kā citās jaunajās partijas līnijas gudrībās, totāli būs jāpārskolojas pāris miljoniem funkcionāru un aģitātoru, bet maz cerams, ka viņiem mācīs arī to, ka komūnisti saviem atklājumiem var pieskaitīt lielākais tikai divus:

Iespēju uzskatus un pārliecību mainīt pēc pavēles un šāvienu pakausī.

V. A.

Aiz dzelzs aizkara

NIKONOVS ATKAL DRAUD

Kad Rīgas radiofonā atskan lauksaimniecības un sagādes ministra Ņikonova balss, ir paredzams, ka atkal skanēs draudi pāri kolchoznieku galvām. Tā tas bija arī 23. jūlijā, plkst. 19,30. Ņikonovs teica: „Nav jāaizmirst pag. gada mācība, kad kolchozi visumā izaudzināja bagātu graudaugu u. c. ražu, bet ievilcināja plaŭju un kulšanu, neprata cīnīties pret zudumiem lietainā laikā un liela produkcijas daļa aizgāja bojā. Vairāki kolchozi sējas plānu šogad neizpildīja. Pērn ievērojami zudumi sliktas organizācijas dēļ bija Elejas, Plaviņu un Liepājas rajonos. Atstāt labību uz lauka ir pretkolchozu un pretvalstiska rīcība..."

INTERNACIONĀLAIS KOLCHOZS

Rīgas radiofons 23. jūlija raidījumā krievu valodā atklāja tautību jūkli Grobiņās. Staļina vārdā nosauktajā kolchozā strādā šādas personas: Kazis Klauza (lietuvietis), Bronislava Jakubovičuite (lietuviete), Erna Rezceva (krieviete), Pāvels Pismenos (krievs). Emils Etke (vācietis), Ivans Ivanickijs (ukrainis), Katerine Mandrikis (poliete), Emilija Grūbe (latviete).

KRIEVU STUDENTI RĪGĀ

24. jūlija rīta ziņās Rīgas radiofons vēstīja, ka Rīgas elektromašīnu rūpnīcā savus bijušos audzēkņus apciemojis kāds krievu profesors no Ļeņingradas dzelzceļu inženieru institūta. Visi šī profesora audzēkņu vārdi tipiski krieviski. Tās pašas dienas vakarā ziņas vēstīja, ka Popova vārdā nosauktajā radiorūpnīcā praktizējas un liek eksāmenus Maskavas enerģētikas institūta studenti.

KOMJAUNIEŠI — DIREKTORI

25. jūlijā pie mikrofona doc. Zakis, kas vada Paidagoģijas institūtu Rīgā. Viņš pastāstīja, ka 2/3 institūta audzēkņu ir komjaunieši un institūts sagatavo savus audzēkņus „atbildīgiem amatiem". Tālāk sekoja ziņa, ka pagājušajā gadā institūta 20 beigušie audzēkņi norīkoti rajonu tautas izglītības nodaļu vadībā, bet šogad daudzi institūta beigušie norīkoti par vidusskolu direktoriem, mācību daļu vadītājiem, izglītības nodaļu vadītājiem un inspektoriem un par mācību pasniedzējiem skolotāju institūtos. Vārds „daudzi" šajā sakarā norāda, ka pagājušajā gadā un šogad notikušas lielas pārmaiņas izglītības iestāžu vadībā Latvijā, nomainot agrākos, kādu laiku „pieciestos" izglītības vadītājus.

NEKĀRTĪBAS VEF'Ā

Sovetskaja Latvija 16. jūlija raksta asus vārdus par darba norisi VEF'ā, kas dažkārt tiek reklamēta padomju propagandas nolūkos ārzemēs, bet ne mazākā mērā nosodīta vietējos Pad. Latvijas izdevumos. Izrādās, ka rūpnīca nav izpildījusi 1. pusgada darba plānu. Sovetskaja Latvija raksta par materiālu trūkumu fabrikā. Instrumentu cechs nodevis pag. dekādē 2 spiedes 70 spiežu vietā. Rūpnīcās pašreizējais sagādes nod. vad. ir Rikovs, un komercdirektors — Grimm. Jāpiemin, ka fabrikas atbildīgais personāls bieži tiek mainīts.

PREIĻI

Rīgas radiofons 25. jūlijā ziņoja, ka Preiļos pašlaik ceļ Padomju Savienības lielāko linu fabriku. Paredzēts, ka fabrika sezonā apstrādās 6.000 t. stiebriņu, tādējādi aizstājot 900.000 kolchoznieku darba dienās (acīmredzot, Pad. Savienība linus citās vietās aizvien vēl apstrādā ar rokām un spriguļiem).

GULBENES RAJONS

Staļina vārdā nos. kolchozā aršanā, ecēšanā un mēslu vešanā strādājušas šādas sievietes, neatpaliekot nemaz aiz vīriešiem — Pelageja Ozerova, Emma Magone, Olga Sisoljeva, Anna Balameika un Olga Jaunbērzina. Kolchoza zirgkopes: Jūlija Tēviņa, Berta Venirs; cūkkope — Antonija Kravale. Aktīviste ir Filipova Kazaka.

DAGDA

Aizvien „neapmierinošāki" ziņojumi tiek stāstīti par Dagdas rajonu. Vai sagatavo deportācijas un jaunas apcietināšanas? Nesen šajā rajonā atklāja virkni „ruju pretkolchozisku kļūdu", bet 25. jūlijā Rīgas radiofons ziņoja, ka izjukuši agrikollektīvi pāris šī rajona kolchozos.

SĪKĀS ZIŅAS

Rīgā jūlijā divdesmitajās dienās notika Mākslas akadēmijas audzēkņu diplomdarbu izstāde. Labas atsauksmes par Paramonova, Fedotova, Filipova un Oša darbiem. — Rīgas Staļina rajonā nedarbojas neviena vejas mazgātava. Šajā rajonā dzīvo 17 proc. Rīgas iedzīvotāju, no kuŗiem 873 kompartijas biedri — Elejas un Neretas rajonos slikti darbojas tējnīcas. — VEF'a strādnieks Edmunds Dambergs pazīstams kā ārvirpotājs. Ik dienas viņš saņem ap 150 vēstuļu no daudzām Pad. Savienības pilsētām, kuŗās taujāts par viņa metodēm. — 25. jūlijā Rīgas radiofonā runāja Baltijas flotes sanatorijas Rīgas jūrmalā pr-ks Ivans A. Kaporins, kuŗš teica, ka Rīgas jūrmalā sabrauc padomju jūrnieki atpūtā un te dzīvo kā „viena liela ģimene". — 25. jūlijā Rīga atklāja krievu rakstniekam Korolenkam veltītu izstādi. Šis krievu rakstnieks dzimis pirms 100 gadiem. — 25. jūlijā, atskanojot Jāzepa Vītola darbus, Rīgas radiofons komentēja, ka vairums viņa darbi uzrakstīti Pēterburgā (savādi — Leningradas vietā radiofonā minēja Pēterburgu). — Izdots darbs par valodniecības stāvokli Latvijas, Igaunijas un Lietuvas padomju republikās. Rakstu krājumā piedalījies arī Endzelīns un Saule—Sleine. — 23. jūlijā Rīgā referēiis profesors Streleckis. — Desmit dienās divdesmit astoņi bērni no Adamovas bērnu nama veikuši 120 km tālu gājienu, lai apskatītu Latgali un pie vienas reizes palīdzētu novākt sienu Chruščova un Budionija vārdā nosauktajos kolchozos. — Sov. Latvija 16. jūlija ievadrakstā min, ka Rīgas vagonu fabrikā 1. dekādē izlaidusi tikai 14 proc. no plānā paredzētās produkcijas. — Rīgas elektromašīnu rūpnīcas enkuru cechs izlaidis tikai 2/3 no plānotās produkcijas.

✝

Mans neaizmirstamais dzīves draugs un mūsu mīļais tētiņš

EDUARDS LĪDUMS,

dzimis 1888. gada 9. oktobrī Drabešu pag., Cēcu apriņķī, aizgājis Dieva mierā 1953. g. 23. jūlijā Toronto. Pārpelnots Toronto krematorijā 28. jūlijā

Tu aiziedams paliec,
Kā gaismu tevi jūt.

Dziļās sērās

sieva un meita Toronto, dēls Zviedrijā, māsas un brālis dzimtenē

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies māc. A. Čopa kungam, visiem mūsu Kaseles nometnes draugiem Toronto un Londonā, Toronto Latviešu Biedrības un Sestdienas skolas saimei Vestonā un Toronto, mūsu mīļajiem Čikāgā un visiem, visiem par līdzjūtību un atsaucību grūtajā brīdī, pavadot manu vīru un mūsu tētiņu Aizsaules ceļos.

LĪDUMI

O.E.CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

AUSEKLIS JANSONS MAJAS OX 8016

GREENWOOD — GERRARD, moderns 5 ist. bungalovs, karsta ūdens un eļļas apkure, liels labi kopts dārzs, pilnīgi izbūvētas pagraba telpas, garāža ar privāto iebraucamo ceļu, iemaksa apm. $3.000.

BROADVIEW — SPARKHALL. 6 istabu mūra māja, ļoti labā stāvoklī, vidēja lieluma istabas. Pilna cena $12.000, iem. $4.000.

TEPIĶU FABRIKA ar visām ierīcēm un mašīnām, pag. gada apgrozījums $84.000. Pilna cena $14.000, iemaksa $5.000, atlikums uz vieglām maksāšanas noteikumiem.

ANNETTE — INDIAN RD. 7 istabu mūra māja, garāža, dārzs, ļoti lielas istabas, ļoti labā stāvoklī. Pilna cena $14.000.

...Ja esat nodomājis iegādāties vai pārdot nekustamu īpašumu Toronto vai tās apkārtnē, kādēļ gan neapjautāties pie mums?...

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto.

...Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz $2.000....

Nesaistoši padomi un pakalpojumi katrā gadījumā un laikā.

KĀDĒĻ GAN NEPIEZVANĪT TŪLĪT???

OSVALDS INDZERS MĀJAS HA 7881

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

Latviešu uzņēmums

OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM

Apmācīšana un eksāmeni notiek ar Studebakeru un Chevroletu (dubultbremzes un sajūgs). Kursu beigušiem garantēju atlaujas.

A. MASINGS

638 Ontario St., Tel. RA 7787, zvanīt pēc plkst. 9 vakarā

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca

123 HURON ST., TORONTO, Tel. EM 8-0792

DABŪJAMAS

JAUNAS SKANU PLATES

JĀŅA MEDIŅA POPULĀRĀS ROMANCES

1. Pieskaņa ..... JĀNIS MEDIŅS
Uz brītiņu un Mīļā skūpsts ..... JĀNIS MEDIŅS
Iedzied. MILDA GRIMMA-STRAUSS
Pie klavierēm doc. HUGO ŠTRAUSS

2. Karogs ..... ARVĪDS ŽILINSKIS
Iedziedājusi MILDA GRIMMA-ŠTRAUSS
Daina Nr. 1. ..... JĀNIS MEDIŅS
Klavieru solo iesp. doc. HUGO ŠTRAUSS

3. Vienu pašu baltu zvaigzni ..... AD. ĀBELE
Ganiņš biju, ganos gāju ..... JĀNIS MEDIŅS
4. Meita sēdēj' kurāžās ..... E. MELNGALVIS
Pūtin, pūta melnais mednis ..... J. CIMZE
5. Ej, bāliņi, lūkoties ..... TAUTAS DZIESMA
Maza, maza meitenīte ..... K. BAUMANIS
6. Šurp, brāļi ..... A. KALNIŅŠ
Visi ciema suņi rēja ..... A. FEĻA
7. Pie Baltijas jūras ..... J. STRAUME
Mežezers ..... J. VĪTOLS
8. Mūžam zili ..... E. DĀRZIŅŠ
Mirdzi kā zvaigzne ..... E. DĀRZIŅŠ

Plates no 3.-8. iedzied. latv. karavīru koris R. ZUIKAS vadībā

9. Dievs, svētī Latviju ..... K. BAUMAŅA
Karoga dziesma ..... E. ŪDRIS
10. Pūt, vējiņi ..... A. JURJĀNS
Dižens puisis ..... J. CIRULIS
11. Dievišķais mirdzums ..... J. VĪTOLS
Tek saulīte tecēdama ..... TAUTAS DZ.
12. Aiz zaļā līdaciņa ..... A. JURJĀNS
Cekulaina zīle dzied ..... E. MELNGAILIS

Plates no 9.-12. iedzied. ED. RAMATA jaukts koris Daugava

Plate 7. un 8. maksā $2.50, pārējās $2.00 gabalā

Plašu piesūtīšanai pa pastu jāpievieno sūtījumam 1—5 platēm 50c un vairāk platēm — 70c. Pasūtinājumiem virs $20.00 pasta izdevumi nav jāpievieno. (395)

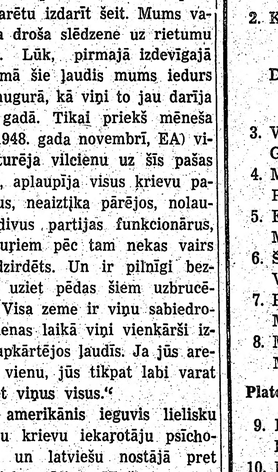

SUDRABKALA DARBNĪCA

EDGĀRS ŠĒNBERGS

P.O. Box 331 Blue Water, Sarnia, Ont.

PĀRSTĀVJI:

Toroto: DV grāmatnīca, 123 Huron St. Tel. 8-0792

Motreālā: A. Greblis, 2219 Prud Homme Ave, Apt., 9, tel. HU 8-5182

Londonā: A. Cauka, 583 King St., tel. 72065

Kičenerā: V. Ernestsone, 22 Van Camp Ave, tel. 3-1688

Uz pieprasījumu rotas lietas izsūtām nekavējoties no esošiem krājumiem vai izgatavojam uz pasūtinājumu

Nelieli krājumi pircējiem pieejami visās pārstāvībās

Cenu sarakstus izsūtām uz pieprasījumu

«106»

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ GRĀMATNĪCA KANADĀ:

VALTERS ZIEDIŅŠ
218 Greenwood Ave.
Toronto, Ont., tel. GL 8646

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

PRET KLEPU UN IESNĀM
DIANA DROPS
Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchītu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.50

Eglītis
Kaļķu ielas Eglītis atkal strādā!
R. EGLĪTIS
APAVU DARBNĪCA
Ortopēdiskie un modes apavi
1382A BATHURST ST. TORONTO
Tel. ME 9711 (506

VĒSTURES VIŅETES

SĒRS DŽONS A. MEKDONALDS

Būs, varbūt, tikai reti kāds, kas neatzīs, ka visdižākā un vispusīgākā politiskā personība uz Kanadas politiskās skatuves ir bijis pirmais apvienotās Kanadas ministru prezidents sērs Džons A. Mekdonalds.

Šais modernos laikos, kad piesardzība, vidus ceļa iešana un augsts godīgums liekas esam politisku panākumu priekšnoteikumi, Kanadas 19. g. s. vidus un beigu politiskie vadoņi šķiet esam milži, kas lieliem soļiem pārsoļoja zemi ar neierobežotu uzņēmību un milzīgu spēku; un mūsu iztēlē pāri visiem tiem par galvas un krūšu tiesu stāv sērs Džons Mekdonalds.

Ar to nav teikts, ka Mekdonalds būtu bijis politiski nemaldīgs; nedz nemaldīgi apzinīgs savā darbībā; nedz pat ideāls savā sabiedriskās attieksmēs. Bet viņš ir bijis, ko atzīst pat viņa visniknākie pretinieki, vadonis, kura valstsvīra dāvanas un gaišredzība tik drīz nebūs sastopamas Kanadas nākošās paaudzēs, ja tās vispār kādreiz būs sastopamas.

Džons Aleksandrs Mekdonalds dzimis 1815. gadā Skotijā; Napoleona sakaušanas gadā pie Vaterlo. Viņš kopā ar saviem vecākiem izceļoja uz Kanadu 1820. gadā, un ģimene apmetās uz dzīvi militārā un tirdzniecības pilsētā Kingstonā.

Viņa vecāki bija mazturīgi, un Džonam bija iespējams mācīties skolā tikai 5 gadi. Viņš pameta skolu 15 gadu vecumā, lai studētu likumus un jau 21 gada vecumā 1836. gadā, viņu pielaida par advokātu, un viņš atvēra savu biroju Kingstonā.

Tur viņam labi veicās, viņš ieguva vairākus svarīgus klientus. Pēc visām zīmēm bija paredzama gara un spoža advokāta karjēra.

1844. gadā draugi viņu pierunāja piedalīties vēlēšanās kā Kingstonas konservātīvo kandidātam. Viņu ievēlēja parlamentā. Viņa politiskā darbība sākās, kad valsts lietas bija rūgšanas stadijā, un valsti draudēja sašķelt rašu, reliģijas nesaskaņas un konstitūcijas jautājumi. Valdība pastāvīgi atradās strupceļā, un viena valdība pēc otras nesekmīgi meklēja ceļu uz priekšu.

Tanī laikā Kanadā bija tikai Kvēbekas province (ko pazina kā Lejaskanadu jeb Austrumkanadu) un Ontario province (Augšakanadu jeb Rietumkanadu). Piejūras provinces bija atsevišķas britu provinces, un rietumi uz kartes vēl nebija nekas vairāk kā plaša, brīva vieta. Līdz konfederācijai vēl bija jāgaida gandrīz gadu simteņa ceturksnis.

Sākumā Mekdonalda karjēra Kanadas parlamentā nebija sevišķi jūtama, bet viņa pamatīgums un labā nacionālo problēmu uztvere viņam 1847. g. sagādāja ministra posteni. Viņš kļuva par finanču ministru. Tikai pēc tam viņš sāka parādīt savas spēcīgā un kaislīgā debatētāja spējas.

1855. gadā Mekdonalds kļuva par Rietumkanadas ģenerālgubernātoru un 1857. gadā — par ministru prezidentu. Nākošā gadā šī valdība cieta neveiksmi, un tai sekoja liberāļu valdība ar Džordžu Braunu priekšgalā. Tas turpinājās tikai 48 stundas, un konservātīvie atkal atgriezās pie varas.

Mekdonalds un Džordžs Etjens Kartjē (lielais franciski runājošo konservātīvo pārstāvis) sastādīja jauno valdību. Tā palika pie varas līdz 1862. gadam, un tai bija jāatkāpjas, jo tā bija vēlējusies pastiprināt miliciju, kas neguva atsaucību franču Kanadā.

Tikai pēc kāda laika politiskie vadoņi sāka apzināties, ka vienīgais ceļš, kā nostabilizēt valdību, ir visu Ziemeļamerikas britu provinču apvienošana. Sākumā Mekdonalds bija skeptiski noskaņots. Bet viņš drīz vien par to pārliecinājās un kļuva par konfederācijas kustības cīnītāju. Kopš tā laika viņa spēks, gaišredzība, vadoņa dāvanas un pārliecināšanas spējas deva iespēju spert vienu soli pēc otra, lai panāktu atsevišķu provinču apvienošanos Kanadas konfederācijā 1867. gada 1. jūlijā.

Nepieciešamības spiests, pirmais kabinets bija konservātīvo un reformātoru (liberāļu) koalicija, bet tā pastāvēja ne visai ilgi. Pakāpeniski liberāļi sāka atšķelties, un valdība pieņēma konservātīvāku nokrāsu. 1872. g. vēlēšanās Mekdonalds un konservātīvie ar krietni drošu majoritāti uzvarēja. Likās, ka konservātīvie valdīs ilgus gadus, ka Kanadas nākotne un viņas ministru prezidents, kuru nesen pirms tam iecēla bruņinieka kārtā, nosaucot par sēru Džonu A. Mekdonaldu, ir nodrošināti.

Tad, kā spēriens no zilām debesīm nāca valsts skandāls. Viens no galvenajiem solījumiem, lai panāktu iestāšanos konfederācijā, bija solījums, uzcelt dzelzceļu no viena krasta līdz otram. Sērs Džons domāja, ka tas būtu jāveic privātai sabiedrībai, kura būtu devīgi jāatbalsta ar naudu un zemes tiesību piešķiršanu, ko dzelzceļam būtu atlauts ar peļņu pārdot.

The Canadian Pacific Railway Company (Kanadas Klusā okeana dzelzceļa sabiedrību) nodibināja finansistu grupa, lai šos nodomus īstenotu. Bet konservātīvie, kā atklājās parlamentā, bija pieņēmuši no dzelzceļa atbalstītāju aprindām lielas naudas summas vēlēšanu kampaņai. Skandāls pārauga valdības galvas, un 1879. gadā valdība atkāpās. Liberāļi vispārīgās vēlēšanās uzveica Mekdonaldu un konservātīvos.

Konservātīvie pazaudēja varu; tāds stāvoklis ilga no 1873. līdz 1876. gadam. Un tie nebūtu varējuši izraudzīties labāku laiku. Kanadu nospieda nopietna saimnieciska depresija; nekas nebija darīts, lai pabeigtu dzelzceļa būvi, un līdz 1876. gadam tauta bija visai neapmierināta ar lietu stāvokli.

Mekdonalds, kura noriets bija pārejošas dabas, aizstāvēja „nacionālu politiku" — industriālizācijas programmu ar augstiem muitas aizsardzības tarifiem, lai izveidotu zemes saimniecību. Vēlētājiem šī programma patika, un konservātīvie atgriezās pie varas ar 86 balsu vairākumu. Tie palika 18 gadu pie varas. Dzelzceļu pabeidza 1885. gadā, un valsts strauji sāka uzplaukt.

Starplaikā liberāļi cīnījās pret protekcijas tarifiem, apgalvojot, ka tie esot pret tautas interesēm, jo tautai esot jābūt iespējams pirkt preces par vislētākām cenām. Tas, un konservātīvo apgalvojums, ka liberāļi ir gatavi pārdot Kanadu Savienotām Valstīm, bija 1891. gada vēlēšanu galvenie jautājumi.

Tomēr tai bija jābūt sēra Džona pēdējai vēlēšanu kampaņai. Kaut gan viņš bija jau 75 gadi vecs, ar iedragātu veselību, tomēr viņš cīnījās ar agrāko gadu spēku un dedzību. Viņu apvainoja, ka tas pārmērīgi izmantojis sentimentālos saukļus par piederību pie britu tautības, nepamatoti apvainojot liberāļus pretbritiskā kustībā. Šiem apvainojumiem pret konservātīvo līderi bija zināms pamats, jo vecais vīrs zināja, kā spēlēt uz vēlētāju patriotismu stīgas un kā to izmantot savos politiskos nolūkos.

Visas šīs kampaņas savā ievērojamākā runā viņš teica: „Es esmu piedzimis kā britu pavalstnieks un es miršu kā britu pavalstnieks." Nelaimīgā kārtā tie bija pravietiski vārdi. Konservātīvie vēlēšanās uzvarēja 1891. gada 5. martā un Mekdonalds mira tā paša gada 6. jūnijā.

No visām pasaules malām nāca atzinības apliecinājumi par viņa valstsvīra darbu. Vestminsteras abtejā viņam bija veltīts īpašs dievkalpojums, tas bija tur pirmais kādam koloniju valsts darbiniekam. Karaliene Viktorija atsūtīja vainagu. Times Londonā rakstīja: „Sērs vispirms ir strādājis Kanadas dižuma labā un ir bijis Kanadas tautas padevīgais kalps..."

Liberāļu līderis, viņa galvenais pretinieks sērs Vilfrids Lauriers Tautas Vietnieku namā teica: „Sēra Džona Mekdonalda vieta šai zemē bija tik liela un tik neaizstājama, ka gandrīz nav iespējams iedomāties, kā šīs zemes politiskā dzīve un liktenis varēs veidoties bez viņa... Viņš, istā šī vārda nozīmē, bija lielākais Kanadas pilsonis un valstsvīrs..." CS

LIETUVIEŠU OKEANA PĀRLIDOTĀJU PIEMIŅA

Lietuvieši Amerikā šogad piemin ēja bojā gājušo lietuviešu lidotāju Dariusu un Girenas bojā eju 1933. g. 17. jūlijā. Šie Amerikas lietuviešu lidotāji startēja lidojumam pāri okeanam no Ņujorkas uz Lietuvu. Nenoskaidrotu iemeslu dēļ viņu lidmašīna nogāzās Vācijā, apm. 1000 jūdzes no Lietuvas robežas. Pirms 20 gadiem lidojums pāri okeanam bija pasaules sensācija.

PĀRPELDĒJIS LAMANŠU

Lībānietis Bleiks pārpeldējis jūras šaurumu starp Franciju un Angliju. Dūšīgais peldētājs ir tikai 22 gadi vecs un šis bija viņa trešais mēģinājums. Pirmoreiz viņš mēģināja kanālu pārpeldēt pagājušā gadā, bet otroreiz — tikai pirms nedēļas. Abi pirmie mēģinājumi beidzās ar neveiksmi. Trešoreiz viņam tomēr uzsmaidīja laime, kaut arī lielāko daļu nācās peldēt lietū un miglā.

Vairāk simtu personu sagaidīja viņu otrā krastā ar skaļām gaviļēm. Viņš ir 77., kurš pārpeldējis kanālu kopš 1875. gada, kad pirmoreiz sāka piekopt šo īpatno sporta veidu.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

(Pārnesums no 1. lpp.)

bas laiki Italijā beigušies. Līdz ar de Gasperi valdības atkāpšanos, amerikāņi zaudējuši ne vien labu draugu, bet arī noteiktu amerikāņu nākotnes plānu aizstāvi Eiropā. Eiropiešiem, kā liekas, sākuši apnikt augstie aizsardzības budžeti, un viņi gribētu atgriezties pie pirmskara normālās dzīves: ar mazākiem ienākuma nodokļiem, mazākiem aizsardzības budžetiem un bez aukstā kara.

BERLĪNĒ

Nekas vēl komūnistus nav tā saniknojis kā amerikāņu pārtikas sūtīšana izsalkušajiem austrumvāciešiem. Amerikāņu rīcība komūnistiem ļoti ķeras pie sirds. Komūnistu rīcība ir labākā atbilde viņu jūtu izpausmei. Vispirms komūnisti izmēģinājās ar brīdinājumiem un draudiem, lai atturētu austrumvāciešu plūsmi uz Rietumberlīni pēc brīvajiem amerikāņu pārtikas sainīšiem. Kad tas nelīdzēja, sekoja apcietināšanas draudi. Komūnistu policija aplasīja pārtikas gribētāju pases, lai būtu vieglāk nokert un apcietināt tos, kas pretēji draudiem un brīdinājumiem tomēr iet uz Rietumberlīni.

Dažu dienu laikā komūnisti Berlīnē izdarīja vai mēģināja izdarīt vismaz duci dažādu, viņiem tik labi pazīstamu un raksturīgu nelietību. Kaut vai, piemēram, viltotu Rietumberlīnes pārtikas kuponu izsniegšana Austrumberlīnes iedzīvotājiem. Komūnisti izdeva viltotu laikrakstu, kas atgādināja kādu no Rietumberlīnē iznākošajiem, lai sarīdītu Rietumberlīnes bezdarbniekus pret pārtikas izsniegšanas centriem. Ielavījušies Rietumberlīnē, komūnistu aģenti mēģināja sarīkot demonstrācijas. Bet viņiem nekas neizdevās. Komūnisti pat paspēja izplatīt Berlīnes blokādes draudus. Tika izlaistas viltus baumas, it kā komūnisti būtu piedāvājušies nopirkt amerikāņu pārtiku. Austrumberlīnieši komūnistu draudiem līdz šim atbildējuši visai iespaidīgā veidā — simtiem tūkstošu cilvēku nepārtraukti mēģina iekļūt Rietumberlīnē, lai par spīti gaidāmai atriebībai saņemtu tik ļoti nepieciešamo pārtiku.

Sakarā ar komūnistu neveiksmēm Austrumvācijā var redzēt, ka ar brutālu varu var aiziet tikai līdz zināmai robežai. Austrumvācijā šī robeža jau ir sasniegta. Tai pašā laikā Maskavas spiediens uz Austrumvāciju sāk atlaisties, un pašreiz ir daudz vājāks kā jebkad kopš Austrumvācijas okupēšanas. Krievi savas cerības Austrumvācijā jau ir daļēji atmetuši un sarunās ar Rietumiem būs gatavi tirgoties.

TEHERĀNĀ

Brīvās pasaules politikas lietpratēji domā, ka Persijas ministru prezidents Mohameds Mosadeghs pašreiz zāģē nost to zaru, uz kura viņš pats sēž. Viņa partija ir sajukusi un sašķēlusies. Viņa ienaidnieku skaits nepārtraukti pieaug. Liekas, ka arī armija ir nostājusies pret viņu. Vienīgie Mosadegha sabiedrotie ir komūnisti. Un tas vien jau ir pietiekams pierādījums, ka viņa valdīšanas dienas ļet uz beigām. Persijā tagad sagaida divējas sacelšanās. Vispirms domā, ka komūnisti mēģinās varu sagrābt savās rokās un ka tad kājās celsies Persijas armija, lai nobremzētu komūnistus, un iznākumā paliks pie varas. Ēģipte var būt lielisks piemērs Persijai. Mosadeghs, tāpat kā Faruks, palaujas uz ģenerāļiem, bet aizmirst pulkvežus. Ēģiptē pulkveži bija tie, kas padzina karali un saņēma grožus savās rokās. Persijas pulkvežiem nevajadzētu šo piemēru aizmirst!

LĪGAVA — VĪRIETIS

Visnelaimīgākā „līgava" ir A. Dallas, jo policija to apcietināja īsi pirms laulībām, kur bija pulcējušies ap 60 viesu. Līgava bija tērpusies laulību tērpā, kas izmaksāja ap $350.—. Nelaime tā, ka līgava bijusi vīriešu kārtas un arī viesi bijuši homoseksuālisti. Laulību ceremoniju būtu izdarījis īsts mācītājs. Šis ir lielākais šāda veida skandāls Teksasas vēsturē.

Mans nams ir mana pils

Ko ceļ, pērk un pārdod Kanadā

Drīzumā tiks iesākta sešstāvu jaunceltnes būve pie Sieviešu kolledžas slimnīcas. Jaunceltnē atradīsies māsu dzīvojamās telpas un skola ar mācības telpām, laborātoriju un bibliotēku. Kontraktora darbi izdoti Soules Construction Co. Ltd.

*

Latviešu namsaimniekiem pēdējā nedēļā pievienojušies vairāki jauni: 1) Jēkabs Pāvelsonss, 37 Hilton Ave, pirkuma cena $17.600; 2) J. Kladzāns, 456 Crawford St., pirkuma cena — $14.800; 3) Aleksandrs Kalķis, 154 Rusholme Rd., pirkuma cena $18.800; 4) Ansis Rutce, 142 Jane St., pirkuma cena $18.500. 5) E. un K. Āboliņi no Hamiltonas 30 Conway Ave, pirkuma cena $14.500

*

J. Kalniņš pārdevis savu māju 545 Dundas St. W, par — $12.000; 2) A. Svelnis 269 Armadale Ave pārdevis savu māju par $16.900.

*

The British Columbia mežu rūpniecība plāno izdot $500.000 sludinājumiem un reklāmām, lai pavairotu dažādu koku un finieru izstrādājumu pārdošanu visā Kanadā. Vairākas paraugmājas — „trend houses" cels lielākās Kanadas pilsētās, kuras būs iebūvēti dažāda izstrādājuma koka materiāli. Roberts Kalverts, Toronto architekts, zīmēs Toronto ceļamo māju, kura būs par paraugu pilsētas iedzīvotāju vajadzībām. Māja būs pieejama publikas apskatei 3. maijā 1954. gadā.

*

Yange un Victoria ielu stūrī drīz sāks celt 20 stāvu viesnīcu, iepriekš noplēšot vairākas vecas mājas.

Džordžs Orvells

DZĪVNIEKU FARMA

No angļu valodas tulkojis V. Podnieks

XVIII

Cūka staigāja uz pakaļkājām.

Jā, tas bija Līdējs. Mazliet neveikli, it kā viņš vēl nebūtu lāgā pieradis noturēt savu lielo svaru šādā stāvoklī, bet viņa līdzsvars bija nevainojams, kad viņš pastaigājās pa saimniecības pagalmu. Drīzi vien no saimniecības mājas iznāca vesela rinda cūku, kas zosu gājienā visas soļoja uz pakaļkājām. Viena otrā vēl izskatījās nedroša, un likās, ka tām būtu labāk paticis, ja būtu bijis kāds spiekšķis, uz kā varētu atspiesties. Bet ikviena sekmīgi apsoļoja apkārt pagalmam.

Tad pagalmu pārsalca suņu rejas un melnā gailēna dziedāšana un, pātagu vienā kājā turēdams, parādījās pats Napoleons. Iestājās nāves klusums. Nesaprašanā pārbijušies, dzīvnieki spiedās kopā un skatījās, kā cūka soļoja apkārt pagalmam. Likās, ka pasaule būtu apgriezusies otrādi. Bet pirmais baiļu un pārsteiguma vilnis drīz pārgāja, un pienāca laiks, kad, par spīti mežonīgajiem suņiem, par spīti gadiem ilgi izkoptajam paradumam nekad nežēloties, lai kas arī notiktu, dzīvnieki būtu sākuši protestēt. Bet tieši šajā brīdī parādījās aitu bars, kas tūdaļ sāka blēt, cik skaļi vien spēdams: „Četras kājas labi, divas kājas labāk! Četras kājas labi, divas kājas labāk! Četras kājas labi, divas kājas labāk!" Aitas blēja piecas minūtes bez pārtraukuma, un kad viņas savu trokšņošanu beidza, beidzies bija arī dzīvnieku protesta laiks, jo cūkas bija sagājušas atpakaļ mājā.

Benjamiņš sajuta kādu degunu pieskaramies savam plecam un pagriezies redzēja, ka tā bija Bite. Viņas vecās acis likās tumšākas un dziļākas kā līdz šim. Nevārda neteikdama, viņa paņēma Benjamiņu aiz krēpēm un viņu aizvilka uz lielā šķūņa pusi, kur uz sienas bija uzrakstīti Septiņi Baušļi. Vairākas minūtes viņi klusēdami stāvēja un skatījās uz darvoto sienu un baltajiem burtiem. „Es vairs tik labi neredzu," žēlojās Bite. „Pat jaunībā es nebūtu varējusi izlasīt, kas tur rakstīts, bet tagad man liekas, ka siena izskatās savādāka. Benjamiņ, vai Septiņi Baušļi ir tādi paši, kādi tie bija senāk?" Šoreiz Benjamiņš bija nolēmis lauzt savu paražu un lasīja Bitei skaļā balsī priekšā; tagad tur nebija nekā cita, kā viens vienīgs bauslis

„Visi dzīvnieki ir vienlīdzīgi, bet daži dzīvnieki ir vienlīdzīgāki nekā pārējie,"

Nākošajā dienā vairs nelikās neparasti, ja redzēja, ka cūkas, kas pārraudzīja saimniecības darbus, nēsāja pātagas. Tagad vairs nelikās dīvaini, ja dzirdēja, ka cūkas sev nopirkušas radio un gatavojas ievilkt telefonu. Viņas abonēja arī vairākus žurnālus un laikrakstus. Tagad vairs nelikās neparasti, ja redzēja Napoleonu pastaigājamies pagalmā pīpi zobos, vai kad cūkas sāka valkāt Džonesa drēbes. Pats Napoleons staigāja melnos svārkos, biksēs un ādas getrās, kamēr viņa mīļākā cūku māte pastaigājās Džonesa sievas plānajā zīda svētdienas kleitā.

Pēc nedēļas Dzīvnieku Farmā sabrauca vesela rinda divriču. Izrādījās, ka kaimiņu saimnieki bija uzaicināti apskatīt Dzīvnieku Farmu. Viņiem izrādīja absolūti visu un, par redzēto viņi murmināja apbrīnas pilnus slavināšanas vārdus. Vislielāko iespaidu radīja vējdzirnavas. Dzīvnieki pašreiz ravēja runkuļu lauku. Viņi strādāja ļoti uzcītīgi, tikai retu reizi paceldami galvas no sava darba, nezinādami, vai viņiem jābīstas vairāk no cūkām vai no ciemos atnākušajiem cilvēkiem.

Vakarā dzīvojamā māja bija skaļu smieklu un aprautas dziedāšanas pilna. Dzirdēdami cūku un cilvēku balsis citu caur citu, dzīvniekus pēkšņi pārņēma nepārvarama ziņkāre redzēt, kas īsti notiek, kad cilvēki un dzīvnieki sastopas kā līdzīgs ar līdzīgu? Cik vien iespējams klusi, dzīvnieki sāka līst mājas dārzā virzienā, Pie vārtiem viņi vēl neziņā apstājās, bet Bite gāja tikai iekšā un pārējie viņai nekavējoties sekoja. Viņi aizlīda līdz pat dzīvojamai mājai un tie dzīvnieki, kas bija pietiekami gari, piebāza savus degunus pie ēdamistabas loga. Pie ēdamgalda sēdēja pusducis saimnieku un pusducis augstāk stāvošo cūku. Napoleons sēdēja saimnieka krēslā galda galā. Cūkas, krēslos sēdēdamas, uzvedās un jutās pavisam brīvi. Pašreiz tika spēlētas kārtis, ko uz mirkli pārtrauca, lai uzdzertu uz kāda veselību. Lielā krūze ceļoja galdam apkārt, un alus kausus uzpildīja vienmēr no jauna. Neviens neievēroja izbrīnējušās dzīvnieku sejas pie ēdamgalda loga.

Lapsmežu saimnieks Pilkingtons bija piecēlies kājās, alus krūzi rokā. Pēc brīža, viņš sacīja, viņš pārējos uzaicināšot sadzert, bet vispirms viņš jūtot, ka viņam esot sakāmi daži vārdi.

Viņš jūtoties ļoti priecīgs un esot pārliecināts, ka pārējie viņam pievienošoties, ka ilgais neuzticēšanās un nesaprašanās laiks beidzies. Kādreiz, protams, esot bijis tā, ka cilvēki uz Dzīvnieku Farmu skatījušies ļoti naidīgām acīm. Notikuši nepatīkami starpgadījumi savstarpējas nesaprašanās dēļ. Toreiz licies nenormāli, ka kāda saimniecība varētu piederēt cūkām un ka cūkas to varētu sekmīgi apsaimniekot. Kaimiņos tas radījis dīvainu nedrošības sajūtu. Apkārtējie saimnieki tādēļ domājuši, protams, neturēdami par vajadzīgu ievākt sīkāku informāciju, ka Dzīvnieku Farma esot ļoti nedisciplinēta un ārtodoties nepārtrauktā savstarpējā naida stāvoklī. Viņi jutušies ļoti nedroši nezinādami, kādu iespaidu tas darītu uz viņu pašu dzīvniekiem un un strādniekiem. Bet tagad šādas bažas pierādījušās nepamatotas. Šodien viņš un viņa draugi pirmoreiz apskatījuši Dzīvnieku Farmu, pārstaigājuši katru pēdu viņu zemes. Un ko viņi bija atraduši? Ne vien visjaunākās zemes apstrādāšanas metodes, bet arī kārtību un disciplīnu, kas varētu būt par piemēru lauksaimniekiem visā pasaulē. Savā apgaitā viņi esot novērojuši, ka zemākie dzīvnieki strādājot vairāk un saņemot mazāk pārtikas kā jebkurš dzīvnieks visā plašā apgabalā. Vispār viņi šeit esot tik daudz mācījušies, ka vienu otru lietu domājot nekavējoties īstenot arī savās saimniecībās.

Nobeigumā viņš sacīja, viņš tikai vēlreiz gribot uzsvērt draudzīgās attieksmes Dzīvnieku Farmas un viņu kaimiņu starpā cerībā, ka šāda draudzība pastāvēšot vēl ilgu laiku. Cūku un cilvēku starpā nevajadzētu būt nekādām sadursmēm, jo viņu cīnas un grūtības esot vienas un tās pašas. Vai tad darba spēka problēma neesot visiem vienāda? Šeit likās, ka Pilkingtons gribēja pastāstīt kādu iepriekš sagatavotu un iemācītu joku, bet pats ar to tā aizrāvās, ka vairs nespēja parunāt. Viņš ilgi rīstījās, kamēr viņa dažādie zodi pakāpeniski kļuva sarkanāki un sarkanāki, līdz beidzot viņam izdevās izspiest: „Ja jums ir jūsu zemākie dzīvnieki, ar kuriem jums jācīnās, mums ir mūsu zemākās šķiras". Joks klātesošajos sacēla lielisku sajūsmu, kamēr Pilkingtons no jauna iziteica cūkām savu apbrīnu par niecīgajām darības devām, garajām darba stundām un ārējās neapmierinātības trūkumu Dzīvnieku Farmā.

Un tagad, viņš beidzot sacīja, viņš gribētu uzaicināt visus klātesošos piecelties kājās un pārliecināties, vai viņu glāzes ir pilnas. „Kungi," savu runu nobeidza Pilkingtons, „dzersim uz Dzīvnieku Farmas labklājību." Tam sekoja piekrišanas pilni kliedzieni un kāju rīvēšana. Napoleons bija tā aizkustināts ka pirms sava kausa izdzeršanas aizgāja līdz Pilkingtona krēslam, lai ar viņu saskandinātu. Kad troksnis mazliet aprima, Napoleons, vēl vienmēr kājās stāvēdams, lika saprast, ka arī viņam būtu pāris vārdu ko teikt.

Kā visas Napoleona runas, arī šī bija īsa un tieša. Arī viņš sacīja, ka esot priecīgs, ka domstarpību laiks beidzies. Ilgu laiku esot klīdušas baumas, kuras bez šaubām, izplatījis kāds ļaundabīgs radījums, kas viņa kollēgas un viņu pašu padarījušas gandrīz vai par revolūcionāriem, un iznīcinātājiem. Viņiem esot pārmests, ka viņi mēģinot panākt sacelšanos kaimiņu dzīvnieku starpā. Bet nekas nevarētu būt tālāk no patiesības. Viņu vienīgā vēlēšanās tagad, tāpat kā pagātnē, esot dzīvot mierā un saticībā ar saviem kaimiņiem un uzturēt draudzīgas tirdznieciskas attieksmes. Saimniecība, ko viņam esot gods pārraudzīt, zināmā mērā esot kooperatīva rakstura. Īpašumtiesību dokumenti, kas gan atrodoties viņa glabāšanā, piederot visām cūkām vienlīdzīgi. Viņš gan nedomājot, ka vecās baumas par viņa saimniecību joprojām vēl klejojot apkārt, bet pēdējā laikā Dzīvnieku Farmā izdarītas vairākas pārmaiņas, kam cilvēku uzticību vajadzētu tikai palielināt. Līdz šim dzīvniekiem bijis diezgan muļķīgs paradums vienam otru uzrunāt par „biedru." Tagad tas tikšot izbeigts. Tāpat līdz šim esot bijis pavisam dīvains paradums katru svētdienas rītu soļot garām kādam mieta galā uzspraustam cūkas galvaskausam. Arī tas tagad tikšot pārtraukts. Galvaskauss jau esot aprakts. Tāpat, ja viesi, gadījumā, būtu ievērojuši zaļo karogu. Agrāk uz tā atradies balts nags un rags. Tagad arī tie noņemti, un nākotnē Dzīvnieku Farmas karogs būšot zaļš bez jebkādiem izrotājumiem.

Viņš tikai nevarot pievienoties vienam punktam, komentējot kaimiņa Pilkingtona draudzīgo runu. Pilkingtons visu laiku esot runājis par Dzīvnieku Farmu. Protams, Pilkingtons jau to neesot varējis zināt, jo viņš, Napoleons, to tagad atklātībai paziņojot pirmoreiz: turpmāk mājas saukšot par Muižas Saimniecību, jo tas jau, ja viņš nemaldoties, esot saimniecības īstais nosaukums.

„Kungi," sacīja Napoleons, „arī es jūs gribētu aicināt sadzert. Gan uz to pašu tikai mazliet savādākā veidā. Kungi, uz Muižas Saimniecības labklājību!"

Pēc dzeršanas atskanēja tas pats pirmātnējais sumināšanas troksnis, un kausi bija izdzerti sausi līdz dibenam. Bet, no ārpuses skatoties, dzīvniekiem likās, ka viņi redz kaut ko pavisam dīvainu. Kas gan bija tas, kas bija pārvērtis cūku izskatu? Bites vājās acis šaudījās no viena pie otra. Dažam bija pieci zodi, dažam četri, citam tikai trīs. Bet kas bija tas, kas likās kustam, veidojamies un pārmaināmies?

Aplausiem beidzoties viesi turpināja pārtraukto kāršu spēli, un dzīvnieki sāka lēnītiņām līst projām. Bet viņi bija labi ja pagājuši divdesmit metru, kad viņi pēkšņi apstājās. No dzīvojamās mājas atskanēja paceltas balsis. Dzīvnieki drāzās atpakaļ un turpināja skatīties pa ēdamistabas logu. Bija sākušās niknas domstarpības. Kliedza, sita ar dūrēm uz galda, un varēja redzēt citu citm metam aizdomu pilnus skatus, un dzirdēt niknu vainas noliegšanu. Kā likās, tad nesaprašanās bija sākusies ar to, ka Pilkingtons un Napoleons bija abi reizē izspēlējuši pīķa dūzi.

Divpadsmit balsis kliedza lielās dusmās, un tās bija visas vienādas, Nebija nekāds brīnums, kas bija noticis ar cūku izskatu. Ārpusē dzīvnieki skatījās no cūkām uz cilvēkiem, no cilvēkiem uz cūkām un no cūkām uz cilvēkiem; bet visi izskatījās vienādi, un nebija iespējams pateikt, kas kurais bija.

Beigas.

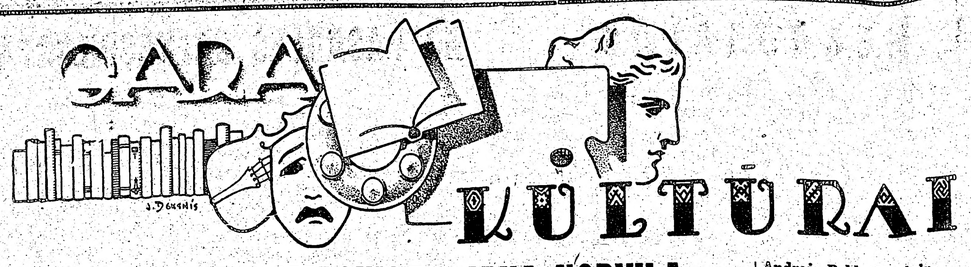

CIEMOS PIE KOMPONISTA JĀŅA NORVIĻA

Gar mirdzošiem ezeriem, cauri ielejām, pāri kalniem vijas līku ložu ceļš uz ziemeļiem Tur, kur augstiene pāriet līdzenumā un rāmi tek lielā Otavas upe, ap 250 jūdžu no Toronto, ir Pembroka ar saviem 13.000 iedzīvotājiem. Pilsētā ir bagāta kokiem un zālājiem, un visur smaržo zāle, priedes un mirdz balto bērnu tāšu stumbri.

Izņemot finieru un sērkociņu fabriku, pilsētā nav lielu rūpniecību un nav arī tās lielās steigas un nervozitātes, kas piemīt lielajām pilsētām. Pilsētā ir tikai divi kino teātri, viens no tiem brīvdabas. Koncertus kāda aģentūra rīko trīs reizes gadā. Dažreiz tie ir labi, bet dažreiz tie ir diezgan dīvaina rakstura. Tē reiz koncertējusi kāda mācītāja piecu personu ģimene, dziedājusi, spēlējusi, runājusi un piepildījusi visu programmu. Biļetes uz koncertiem pārdod iepriekš, un nav zināms, kādi mākslinieki ieradīsies.

Tikai 25 jūdžu attālumā no Pembrokas ir slavenais Algonkvīn parks, kurp ik gadus plūst milzīgi tūristu bari, lai priecātos par skaistajiem dabas skatiem un barotu stirnas un briežus, kas nāk bariem no meža un laujas sevi apbrīnot.

Kādā jaukā sestdienas rītā, kopā ar baritonu Pēteri Geistautu un viņa kundzi ieradāmies pilsētā apciemot komponistu Jāni Norvili, kas ar kundzi mūs saņēma retā sirsnībā. Un tas saprotams, jo pilsētā dzīvo tikai kādi divi latvieši, un viens no viņiem — Silķe iecelojis Kanadā pirms daudz gadiem. Mēs esam pirmie ciemiņi, kas braukuši no tik tālas vietas. Garām braucot, tā sakot „dienesta darīšanās." Pembrokā bijuši māc. Gaudiņš, glezn. Grebže un mākslinieks A. Krūmkoks. Kamēr Petavavā, netālu no Pembrokas, dzīvojis prāv. Mitulis, bijusi iespēja tikties ar viņu, bet tagad palikusi tikai kanadiešu sabiedrība. Saka Jānis Norvilis: „Mēs ar sievu izlasām pēdējo laikraksta rindiņu un abonējam visus latviešu žurnālus, lai tik kaut kas nepaietu mums garām, kas notiek latviešu mākslas, literatūras un sabiedriskā dzīvē."

Jānis Norvilis ar kundzi apdzīvo glītu dzīvstāvu dzīvokli ar virtuvi. Pirms dzīvokļa saņemšanas bijis jāapliecina, ka nesmēķē un nedzer. Saskaņa ar saimnieku un visiem pembrokiešiem lieliska. Dzirdot, ka Norvili gaida cieminus, ne tikai saimnieki nodevuši Norvila rīcībā savu skaistāko istabu, bet arī vietējais vācu mācītājs piedāvājis savas telpas. Gadās jau arī kādreiz pārpratumi. Redzot ērģelnieka kundzi sporta biksēs, saimniece steigusies aizrādīt, ka bībele liekot sievietei valkāt sieviešu drānas. Tā kā Norvila kundzei laimējies pierādīt, ka pēc svētiem rakstiem Ādams un Ieva pēc grēkos krišanas apsegušies katrs tikai divām vīģes lapām, sporta tērps ticis tomēr akceptēts ....

Jānis Norvilis jau trīs gadi ir ērģelnieks un koŗu diriģents Pembrokas luterāņu draudzē, kuŗas 1300 draudzes locekļus apkalpo vācu un angļu mācītājs. Dievkalpojumi Ciānas baznīcā notiek katru svētdienu divas reizes. J. Norvilis vada divus jauktus, vienu vīru un vienu bērnu koŗi. Strādāšana ar koŗiem viegla, jo koristi dzied no lapas un nav jācīnās ar atsevišķo balsu iestudēšanu. Ir arī solisti — soprāns un baritons. Koristi prot jau dažus vārdus latviski, kā: — kungs, kundze, rīts un vakars. Mēģinājumi notiek katru nedēļu un repertuāru nepārtraukti papildina ar jauniestudējumiem, sākot ar Bachu un Haidnu un beidzot ar moderno angli B. Britenu un Soverli.

J. Norvilis šajos trijos gados sistēmātiski studējis visu iespējamo ērģeļu mūzikas literatūru un pagūvis savu instrumentu iemīļot. Katrā dievkalpojumā viņš spēlējis ko jaunu, un izraudzītā mūzika ir bijusi rakstīta arvien attiecīgam gada laikam un liturģijai, tāpēc J. Norvilis kā ērģelnieks ir ļoti populārs un ikviens viņu pazīst. Sakarā ar popularitāti Norvili aicina gan par klavieŗu skolotāju, gan repetītoru, gan arī par dziedāšanas un pat par vijoles skolotāju. J. Norvili mūzikas skolotāja darbs nekad nav interesējis, tāpēc šo iespēju tikt pie

No kreisās: Ž. Zentiņš, J. Norvilis, P. Geistauts.

dolariem viņš neizmanto, bet brīvo laiku veltī komponēšanai un ērģeļu mūzikai. Ērģeļu mūzikas literatūru J. Norvilis izņēmis cauri sākot ar pirms Bacha komponistiem un beidzot ar modernistiem Honegeru un Messiaenu.

Šajos trijos gados dievkalpojumos ir gadījies arī viens otrs jautrāks notikums. Reiz spredika laikā bijusi ērģeļu mēchanisma kļūme, un tās visu laiku klusi dūkušas. Mācītājs Cimmermanis runājot par Svēto Trīsvienību teicis: „Dievs Tēvs, Dievs Dēls, Dievs Svētais Gars, please, organist, shut out the organ"!

Šī gada 27. februārī J. Norvilim bija ērģeļu koncerts, kuŗā piedalījās baznīcas vīru koris. Programmā sākumā bija Johana Sebastiana Bacha darbi un paša J. Norvila Liturģiskā svīta ar motīvu: Nav grēka, ko nevar piedot. Svītā ir prelūde, grēku sūdze, lūgšana, pateicība un slavēts Dievs augstībā. Šī ērģeļu mūzika komponēta Pembrokā un tur arī pirmoreiz atskaņota. Programmā bija arī J. Norvila kompozicija Jairus meitiņa. J. Norvilis atskaņoja vēl Linvuda, Fr. Lista, Henri Muleta, Olivera Messiaena, J. Alaina darbus.

Koncerts bija labi apmeklēts, un presē tam bija veltīti gari raksti, ieskaitot aprakstus par komponista dzīvi Latvijā un trimdā Vācijā.

Interesanti atzīmēt, ka Ciānas draudze varbūt ir vienīgā kanadiešu draudze, kur mācītājs liturģiju dzied. Draudzei par lielu pārsteigumu Ziemassvētkos mācītājs Cimmermans dziedāja liturģiju, kuŗai mūziku bija komponējis J. Norvilis. Šī mūzika liturģijai bija iepriekš apstiprināta augstākās baznīcas iestādēs Vaterlo.

Šad un tad baznīcas ērģelēs ieskanas arī pa latviešu tautas dziesmu motīvam, tāpat arī radio raidījumos. Jāņos J. Norvilis improvizēja Jāņu dziesmu motīvus, ko, protams, zināja tikai pats Norvilis un viņa kundze.

Savu „Latviešu dziesmu," kantāti koriem ar soprāna, baritona solo un ērģelēm, sakarā ar ALAs Kultūras Fonda izsludināto sacensību Pirmo Dziesmu svētku atcerei J. Norvilis bijis spiests komponēt 11/2 nedēļās — slimības laikā, gulot uz gultas.

Kantāte pamatota tikai uz tautas dziesmu tekstiem un melodijām, un tas ir pirmais šāda veida darbs latviešu mūzikā. Kantāte ir četrdaļīga. No mazās tautas melodijas ir izveidots lielas formas darbs. Ērģelēm ir patstāvīga, ne pavadījuma loma, kā piem., fūgā, kur pavadījumu dod vīru koris. Ērģeļu partija uzstāda ērģelniekam augstas techniskas prasības.

Iepazīstoties un dzirdot šo īpašo darbu, gribas teikt, ka tas patiks ikvienam latvietim un, cerams, ka komponists padomās par šī darba atskaņošanu jau drīzumā Toronto, kur netrūkst ne labu koŗu, nedz ērģeļu.

Ir sakāmvārds: kas meklē, tas atrod. Bet šoreiz pie J. Norvila es nemeklēju un atradu. Jau priekš pāris gadiem kopā ar brīvmākslinieci M. Tūteri pārrunājām, ka latviešu bērniem derētu klavieŗu

(Nobeigums 8. lpp.)

Andrejs Pablo Mierkalns

MEITENE PIE BAZNĪCAS

Sonakt pār baznīcu visnotaļ
zvaigžņāji sprēgā,
Nobirkstī dzirkstis
Melnzilā tumsā.
Zeltā un sudrabā uguņo aizdedzies
tornis
Spulgani blāvs.
Atviļņo tumsa pār zaļganu gaismu,
Ieskaujot
Blāzmainu sievietes stāvu.

Nule kā Toronto ieradušās latviešu baletdejotājas no Halifaksas, Hilda Štromberga un Skaidrīte Skujiņa, kas piedalīsies Kanadas Nacionālās Izstādes baleta inscenējumos. H. Štromberga ar labiem panākumiem vada Halifaksas teātŗa baleta skolu. Pēdējā Kanadas baleta festivālā H. Št. ar savas skolas teicamākām audzēknēm ieguva vispārēju uzmanību ar iscēliena baletu „Visas skaistas meitenes," kuŗam mūziku bija sarakstījis diriģents A. Štrombergs, kas pašreiz uzturas ASV diriģentu kursos Nujorkas tuvumā. Īsi pirms brauciena uz Toronto arī Halifaksā notikušas divas baleta izrādes, kuŗās piedalījās H. Štrombergas baleta skolas audzēknes ar iestudējumiem „Visas skaistas meitenes" un Šūmaņa „Romantiskām variācijām", kuŗās galvenās lomas dejoja pati skolas vadītāja un Skaidrīte Skujiņa.

Arī S. Skujiņa vada savu baleta skolu Halifaksas tiešā tuvumā, Anapolis Royal pilsētā, un pagājušā darbības sezonā ieguvusi vispārēju atzinību. Izmantojot vasaras brīvlaiku, abas dejotājas, kas savā laikā darbojās Liepājas operā, šo rudeni piedalīsies Kanadas Nacionālās Izstādes baleta uzvedumos, un ir jau ieradušās Toronto, īsi pirms mēģinājumu sākšanās.

Pazīstamais jaunās paaudzes vēsturnieks Edgars Andresons, kas daudz darbojies arī literārā laukā, sākot ar nākošo gadu saistīts par mācības spēku Filadelfijas universitātē, kur lasīs lekcijas seno Austrumu, Eiropas jauno laiku, Krievijas un divdesmitā gadsimta vēsturē.

T. KEŅIŅA KANTĀTI IZDOS ČIKĀGĀ

Latviešu grāmatu un nošu izdevējs Alfreds Kalnājs allaž aktīvi sekmējis latviešu skaņdarbus, it īpaši jaundarbu izplatīšanu trimdā, un rūpējies par to izdošanu. Pēc J. Mediņa, Melngaiļa u. c. solo dziesmām, koŗa dziesmu krājumiem un nesen izdotās Kultūras Fonda godalgotās V. Dārziņa klavieŗu sonātas; kas tagad arī izpelnījusies atzinīgus vārdus amerikāņu presē, izdevējs A. Kalnājs uzsācis priekšdarbus cita Kultūras Fonda godalgota darba iespiešanai. Viņa apgādā tiks izdota T. Ķeniņa jaunā kantāte „Kurzemes kareivim" (I. Vīksnas teksts), kas, paredzams, nāks pārdošanā jau septembŗa sākumā. Kantāte tiks izdota pilnas partitūras formā (koris, solisti un ērģeles) un maksās $1.50 (Eiropā puscena). Ieinteresētie koŗi un koŗu diriģenti jau tagad lūgti pieteikt vajadzīgo eksemplāru skaitu A. Kalnāja apgādam, 1521 N. Clybourn Ave., Chicago 10, Ill.,

Tālivaldis Ķeniņš

Latviešu laikraksti un mūzikas recenzijas

Nesen lasīju Nujorkas laikrakstā Laiks kādu itin saturīgu pačalojumu par aktuālām problēmām latviešu mākslinieku koncertos. Pieminētā raksta autors J. Kalnietis apcerē vairākus zīmīgus gadījumus un izraisa jautājumus, kā lai novērstu vienu otru negātīvu parādību mākslas dzīvē, it sevišķi mūzikas dzīves atreferēšanā presē. Pēc manām domām visa jautājuma atslēga meklējama taisni mūsu trimdas preses nostājā pret recenziju, ko īsos vārdos mēģināšu arī raksturot.

Referents atzīmē, ka piemērotas, solidas recenzijas trūkums par mūsu koncertiem ir viena no visnegātīvākajām parādībām trimdas informācijā. Tāpat vērojama attiecīgu rakstu nabadzība, kuŗos būtu apcerētas mūsu mūzikas dzīves problēmas trimdā. Tas pa daļai pareizi, kaut arī trimdas laikraksti ne tuvu nevar pretendēt uz tādu mūzikas dzīves apskatu kā, piem., savā laikā Jaunākās Ziņas, kur vienlaicīgi darbojās pat trīs mūzikas recenzenti: Jānis Zālītis, Jēkabs Poruks un V. Zosts. Galvenā nelaime tā, ka nopietnās, kaut paretās recenzijas nomāc dažādo mūzikas sarīkojumu vairāk vai mazāk diletantiskie apraksti, (gan dažkārt ne bez pretenzijas), kuŗus iesūta visāda veida Blaumaņa pieminētie „lauku korespondenti." Nav iespējams, nedz arī vajadzīgs recenzēt kāda mākslinieka koncerta turnejas visus koncertus, kur vien tie notiktu. Laikraksta lasītājam būtu jāapmierinās ar to mūsu mūzikas dzīves recenzentu atzinumu (tādu, plaši ņemot, šajā kontinentā būs savs desmits), kas koncertus būs noklausījušies savā dzīves vietā, kamēr citās vietās, kur nebūtu piemērotu mūzikas recenzentu nāktos apmierināties ar informatīva rakstura īsu apcerējumu: kur koncerts noticis, cik bijis apmeklētāju, kas to rīkojis utt., bez spriedumiem, kas prezumētu zināmas techniskas zināšanas. Man iebildīs, ka ir tādi mākslinieki, kas nekur nebrauc un koncertē tikai vietējā pilsētiņā, kur latviešu rezenenta nav. Tik šauros lokālos rāmjos noturēts koncerts manuprāt ievērību arī nepelna, bet ja tas sniegts arī sveštautiešu publikai un atreferēts vietējā presē, varētu publicēt šīs preses ieskatus, bet par to runāšu tālāk.

Diemžēl, trimdas presē redzam pavisam citu ainu. Publicē visu, no kurienes tas arī nāktu, pie kam kuŗu katru mājas koncertu iztaisa par vienreizēju, izcilu notikumu latviešu mūzikas dzīvē trimdā. Nebrīnīšos, ja kādā jaukā dienā, tādiem apstākļiem pieturoties, nopietnie mūziķi vispār atsacīsies laikrakstos ko rakstīt, jo kuŗa katra dilletanta rindas redakcijās tiek novērtētas par tikpat vērtīgu lapaspušu aizpildinājumu, kā apcerējums, kas drīkstētu pretendēt uz autoritāti.

Zīmīgi bija lasīt vienā no šī kontinenta latviešu laikrakstiem atreferējumu par divu mūsu dziedoņu koncertu B. pilsētā. Viņu sniegums bija vārda tiešā nozīmē izslavēts par „vienreizēju" un klausītāji tikuši izvadāti tiklab pa dzimtenes birztalām, kā aizvesti atpakaļ uz „Balto namu." Beigās visi apraudājušies. Beigās tikai tāda savāda piezīme, ka vienīgi žēl, ka nebijis ieradies pieteiktais pianists — pavadītājs. Tātad tiešām „vienreizējs" koncerts, kā redzat, tikai žēl, ka redaktors ievietodams šādu aprakstu, nav izsvēris, kas ir sentimentālitāte, kas karikatūra, un ļāvis lietot šādā mūzikāli nožēlojamā gadījumā mūsu dzimtenes simbolus, kas, kaut kļuvuši drusku trafarēti, tomēr saistās ar mīļām atmiņām, par izsmieklu padarījis to, kas dārgs. Laujiet taču tādā gadījumā rakstīt Rirdānam, kuŗa talants ies vismaz pāri šādām apkaunošām divdomībām.

Tikpat sāpīga problēma, man šķiet, ir vietējo amerikāņu laikrakstu atreferējumi latviešu presē par latviešu mākslinieku uzstāšanos internacionālā forumā, ko J. K. nemaz nepiemin. No amerikāņu avīzēm tiek izlobīts ārā tikai cildenošākais, dažkārt sagrozot pat īsto saturu, vai arī ar nepareizu tulkojumu radot latviešu māksliniekam ko glaimojošu. Ja pat vislielākajiem pasaules māksliniekiem (skat. nesenos Gīzekinga koncertus Nujorkā) recenzenti, vietā vai nevietā atrod ko kritizējamu, kādēļ latviešu māksliniekiem vienīgie būtu liekami stikla skapī un visi iebildumi konsekventi noklusējami?

Pat šo rindu autoram gadījies ar pārsteigumu lasīt šādus „pārstrādātus" recenziju tulkojumus par sevi pašu. Man personīgi daudz labāk patiktu, ja latviešu lasītāji dažkārt zinātu, ka visi recenzenti par mani nav vienisprātis, un ka spriedums var būt arī negātīvs. Bet esmu guvis ieskatu, ka šāda daļēja, falsificēta sveštautiešu recenziju atreferēšana nav domāta attiecīgā mākslinieka iepriecināšanai, bet kalpo tikai pašu lasītāju, vai daļas lasītāju pus- personīgās, pus- nacionālas godkāres apmierināšanai, ka lūk, viņa tautieši tomēr visur un vienmēr ir pārāki par citiem. Ja tas tā nebūtu, tad sen jau būtu pacēlusies balss, lai šādu jokošanos izbeigtu.

Trešais iebildums trimdas presei ir par dažādu pretrakstu ievietošanu laikrakstā, kur netiek izvērtēts vai „lasītāja vēstule" (allaž anonima, protams, jo kuŗam tad būtu dūša apakšā parakstīt savu vārdu), nāk no sirsnīgi domājoša cilvēka, vai no kāda strīdīga, bet cītīga rakstoņa, kas vienmēr ir kompetents, vienalga vai runa ir par bērnu audzināšanu, mūziku vai tautsaimniecību. Cik personīgi esmu sekojis dažādo zemju preses attiecībām pret recenziju, tad vispāri pieņemts, ka pēdējā ir neapstrīdama, ja recenzents tiek pieņemts kā tāds, un laikraksta slejās nediskutējama. Iedomājieties paši, stāvokli, piem., Parīzē, kur kādam Lielās vai Komiskās operas dziedonim vai viņa atbalstītājam nebūtu patīcis kāda mūzikas kritiķa ieskats par viņa Rigoleto priekšnesumu un dziedājumu, vai arī kādam no neskaitāmiem solistiem, kas ik vakarus koncertē Parīzes 10 koncertzālēs, nebūtu bijušas pa prātam recenzenta domas par viņa Šopēna Balādes iztulkojumu, tie visi būtu tūdaļ ievietojuši pretrakstus avīzē? Tad laikraksts no tādiem vien pastāvētu, kamēr kritikas prestižs būtu sagruvis uz visiem laikiem. Mūsu trimdas laikrakstos mēdz, diemžēl, ievietot kuŗa katra klausītāja starpsaucienus vai arī apvainotā mākslinieka „paskaidrojumus" ar recenzentam dzēlīgu piegaršu.

Nesen lasījām, ka kāds dziedātājs, neapmierināts ar mūzikas recenzenta ieskatiem viņa talanta jau tājumā, atnācis uz redakciju un izvilcis paku dažādu diplomu. Redaktors arī nekavējoties ievietojis aizkartā dziedātāja paskaidrojumu, ka tik launi ar viņa dziedāšanu nemaz neesot, jo lūk, kādā tur pilsētā tas ieguvis profesora gradu... fizikā! Tas skan pēc parodijas, bet ja redaktors domā, ka ir lasītāji, kam šādi anekdoti pa prātam, tad lūdzu tos ievietot nevis mākslas lapaspusē, **bet humora nodaļā**, jo cītādi J. Kalnieša kungam būs pārlieku skaidrs, kādēļ vienam otram mūzikim spalva lāgā negrib vairs cilāties. Par daudz jocīgi, lai apskaistos, bet arī par daudz nožēlojami, lai pēc tam rastos vēl vēlēšanās uzrakstīt „ko nopietnu."

Varētu vēl daudz rakstīt par citiem J. K. rakstā minētiem jautājumiem, kas sagandē mūsu mūzikas dzīvi trimdā, bet vēlētos, lai tagad spalvu turpinātu cilāt kāds cits kollēģis, ar varbūt pavisam citiem ieskatiem šajā jautājumā. Bet paldies pieminētā raksta autoram, kas sevi tik pieticīgi dēvē par „mazo cilvēku," bet kuŗam, šķiet vairāk artistiskas ētikas nekā vienam otram profesionālam mūzikantam, ka tas šo jautājumu pacēlis. Tas rāda, ka ir daļa latviešu koncertu apmeklētāju, kuŗiem arī liekas, ka šajā jautājumā „viss nav kārtībā."

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS REPORTĀŽA

79. turpinājums

„Un no kā atkarīgas abas iespējas?"

„No jūsu vaļsirdības. Mūžība attiecas vienīgi uz tiem tur," viņš pamāja uz gulošajiem," citādi mēs esam padomju valstī, un tai ir savs režīms. Otrkārt — no laimes. Ja esat pratuši tikt galā ar vārtu sargu, tad jums ir stunda laika, lai izmantotu viņa labvēlību atceļam. Tad viņu nomainīs. Un treškārt — no aprēķina. Līdz krēslai parasti visus mirušos no slimnīcas nogādā kaplīčā. Tagad ir jau tumsa, un jācer, ka mūs neviens vairs netraucēs."

„Palieciet, kur esat. Ja gribat, neskataities sejā, kas jums sveša. Un runājiet."

„Eriku Doni jūs pazīstat," Zilgme gausi atsaucās. Ekselence piekrizdams pamāja. „Es viņu nekad neesmu redzējis. Vai jūs zināt Miku Peniķi? Viņš bija Doņa draugs."

„Ko nozīmē bija?"

„Varbūt viņa vairs nav starp dzīvajiem. Kādā kuģa nelaimē viņu smagi ievainoja. Viņš bija tas, kas mirdams man uzticējās. Ko jūs par mani domājat — šaubāties vai ticat, tas mani interesē tikai tik daudz, lai tiktu no šejienes atkal laukā."

Ekselence klausīdamies saspringti — viņš bija atbalstījis lākturi uz mirušā ceļgaliem, pieliecis galvu un sagatavojies it kā bikts pieņemšanai. Šī paspārliecība satrauca Zilgmi.

„Es nesaprotu, kāpēc man bija jānāk šurp," viņš no bez ignuma sacīja. „Vai tad visā pilsētā nav piemērotākas vietas?"

„Protams," Ekselence lietiški atteica. „Bet neaizmirstiet, ka šī ir visklusākā un vienaldzīgākā sabiedrība. Un otrkārt — mans izskats nav tik ikdienišķs, lai citur nepievērstu ļaužu uzmanību. Šie te par mani interesējas mazāk nekā es par viņiem."

Zilgmem pārskrēja šermuļi pār kauliem. Vienu īsu mirkli viņam ienāca prātā, ka Ekselence varētu būt prātā jucis. Šizofrenu ideju apsēsts maniaks. Ciniķis, kuŗa domu un sajūtu pasaule robežojas ar deģenerāciju.

Tās bija mokū pilnas minūtes — tikai minūtes bija pagājušas kopš tā brīža, kad viņš pārkāpa kaplīčas slieksni.

„Kas jums vēl ir ko teikt?" Ekselence nesaudzīgi turpināja.

„Te!"

Zilgme atvēra plaukstu. Tajā gulēja nespodra metalla kapsula, tik liela kā ozola zīle. Viņš piesardzīgi atgrieza vaļā tās augšējo daļu un no apakšējās izvilka plānu, čaukstošu zīdpapīra vīstoklīti.

Ekselence uzmeta māzajai lietiņai ieinteresētu skatienu.

„Kas tas ir?" viņš jautāja, Zilgmes pastieptajai plaukstai nepieskardamies.

„Cik saprotu — Erika Doņa vēstījums Viņa Ekselencei." Zilgme, sava sarunu partnera šķietamās atturības aizvainots, ar izsmieklu atteica. „Ziņas par to, kā darbojas sakari ar ārzemēm, kā attaisnojies Ekselences izveidotais starpnieku tīkls, informācija par latviešu kustību ārzemēs un uz ārzemēm, vācu politika un tās principi, mūsu pretestība... ak, Dievs," Zilgme negaidot nopūtās," īsi sakot — viss, kas vien slepenajā aģentūrā ietelp. Ar maniem papildinājumiem ..."

Šajā acu mirklī Ekselence pirmoreiz viņu sarunas laikā zaudēja daļu savas it kā iedomīgās augstprātības. Viņa balss pārvērtās, un no tās izzuda vieglā ironija, ar kādu viņš Zilgmi bija sagaidījis.

„Jūs šo lietiņu vienmēr nēsājāt pie sevis?" viņš ieinteresēts jautāja.

„Protams. Tā pieder pie mana inventāra. Man vēl ir šis maiss ar pudelēm, tas viss," leģionārs norādīja uz mastu, ko bijis pieslējis durvīm.

„Tā nav liela iedzīve," Ekselence atzina. „Un kā jūs mēdzat kapsulu noglabāt? Tas ir — gadījumam, ja jūs pēkšņi kratītu?"

„Pavisam vienkārši — plaukstā. Briesmu brīdī nav nekas vienkāršāks kā ļaut tai noslīdēt zemē."

„Vienmēr plaukstā?"

„Jā. Dienu dienā. Esmu tā pieradis, ka tagad, kad man tā jāatdod jums, jutīšos zaudējis ko ļoti mīļu."

„Jūs minējāt arī savas atzīmes, ko esat pievienojuši Doņa ziņojumam," Ekselence, izlikdamies nedzirdam, turpināja. „Kur jūs tās ieguvāt?"

Zilgme klusēdams brīdi nolūkojās dīvainajā cilvēkā ar sakroploto seju. Visu ko, tikai ne šādu sagaidīšanu viņš bija iedomājies. Protams, viņi nevarēja krist viens otram ap kaklu. Taču arī pie visas piesardzības šī dīvainā situācija viņam nepatika. Ekselence šķita reizē kā priekšniecība un ņirga, kas smēja sejā — viņam un pašam šim tik neparastajam notikumam. Sev par lielu gandarījumu viņš konstatēja, ka saspīlējumu no viņa puses neapgrūtināja neuzticība — vismaz tā ne.

„Es biju dzirdējis, ka jūsu izskats esot... briesmīgs," viņš gausi, it kā pie sevis runādams, novilka. „Taču nezināju, ka esat tāds."

„Jūs laikam negribat atbildēt," Ekselence likās noskumstam. Viņš vēl vairāk mainīja balsi un tagad runāja ar tik intimu pieskaņu, kā to dara draugi savā starpā: „Nepārsteidzieties ar kritiku un aizdomām. Es pats par sevi vismazāk priecājos. Vai man maz tas jāsaka? Mums nav daudz laika. Jūs nākat no viņas puses — es jautāju tā, kā man tas jādara. Man jāzina, vai esat šeit tikai ar Doņa ziņu, vai aiz jums stāv arī vācu iestādes? Man jāzina, vai šī mazā lietiņa bijusi arī kādās citās rokās — bez jūsu plaukstas? Man jāzina, vai paliksit šeit, vai dosities atpakaļ? Tā nav piesardzība un uzmanība vien. Tā ir nepieciešamība. Es domāju," viņš palēninājā runu, kļūdams gandrīz drūms, „es domāju, ka mēs abi jau vairākkārt esam bijuši kapa malā — taču ne viens otra, bet kā cita, kā lielāka dēļ. Tad sentimentam jāatkrīt. Paliek tikai pienākums. Lietiškība. Darbs. Aprēķins. Izturība."

Viņš pievērsa skatienu Zilgmem, varbūt vēlēdamies redzēt, kādu iespaidu šie vārdi atstās.

„Labi," pavisam negaidot sacīja leģionārs. „Man līdz šim bijusi laime, varbūt muļķa laime. Kādu laiku tā taču mani neatstās? Jā, protams, — trīs nedēļas es sabiju vācu stābā, kur mani apmācīja, instruēja, dresēja, skoloja, — man bija jāapsolās atgriezties, un ne jau tukšām rokām. „Bet," — Zilgme pacēla vienu pirkstu, „to es teicu viņiem un to saku jums — ne jau kāda solījuma dēļ, bet pats no brīvas gribas esmu te, un tā arī atgriezīšos — tāpēc, ka esmu to ieņēmis galvā."

Viņš nespēja noskarst, kādās domās par šo atzīšanos bija Ekselence. Kroplā vīra vaigs palika nekustīgs, viņš šķita viena vieniga liela auss, kas vēlas uztvert pēc iespējas vairāk.

„Vai jums šāda alianse liekas nekrietna?" viņš beidzot jautāja.

„Nē," Ekselence spraigi pamāja. „Varbūt jūs nokļūsit ellē. Vai tad varēsit izvēlēties velnu, kas jūs vāra? Vai katļa biedru? Vai ūdens temperātūru? Mums ir jāizmanto iespējas, kas mūsu rīcībā. Reiz jau esam tādā ellē, kā šī..."

Protams, viņš nedomāja kaplīču.

„Mēs esam sentimentāli. Sentimentāli līdz naivitātei," viņš turpināja, „lai neteiktu muļķībai. Pasķataities uz šiem — viņi ir miruši par kādu ideju. Jums jāzina, ka manā rīcībā un pārziņā ir vienīgi politruki, virsnieki, slepenie aģenti. Šī ir pirmās klases uzgaidāmā telpa mūžības vestibilā. Un miruši par sātanisku ideju. Es no viņiem mācos, kā vajag mīlēt dogmu, programmu, sistēmu. Ticiet man — tās ir aprēķina laulības. Mierinājums — par uzticību līnijai iegūt kaut drusku varas, naudas vai goda tādā bezveidīgā konglomerātā, kāds ir Padomju Savienība. Mums ir daudz vairāk ko mīlēt, tāpēc mums ir lielāka sirds — un īsāks prāts..."

„Tas izklausās pēc cinisma.„

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JĀ DARĪJUMUS IZDARA MŪSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NĒKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORI HA 1192

Addison NORGE WASHER Model CW240CP

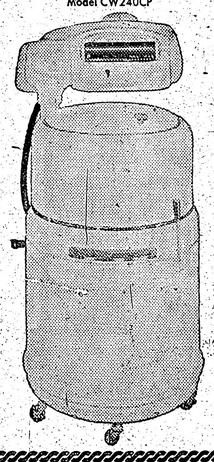

UZMANĪBU!

SPECIĀLA VASARAS SEZONAS IZPĀRDOŠANA PAR SPEC. PAZEMINĀTĀM CENĀM!

Piedāvājam dažādu firmu lielos un mazos autom. ledus skapjus, sākot ar $125.00 un veļas mazgājamās mašīnas

Bagātīga mājas un kantoŗa mēbeļu izvēle, kā arī elektriskie aparāti mājas vajadzībām

DODAM ARĪ UZ NOMAKSU

RUNĀJAM KRIEVISKI

ATVĒRTS LĪDZ PLKST. 8.00 VAKARĀ

MĒBEĻU VEIKALS

BURLACOFF'S FURNITURE

619 Queen St. W, Toronto, tel. EM 8-6812

Addison NORGE REFRIGERATOR

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS RĪKO

SIDRABENĒ

8. AUGUSTĀ, PLKST. 16.00

VOLEJBOLA SPĒLES

(piedalās Sparta, Latv. Y kl., Toronto DV ,TLSK)

PLKST. 20.00

ZAĻUMBALLE

(SPĒLĒS IECIENĪTĀ TORONTO DEJU KAPELLA)

TLB — TLSK

BŪVSTRĀDNIEKI VAJADZĪGI G. PĻAVINSKA

būvuzņēmumam pastāvīgam darbam. Alga $1.25 līdz $1.40 stundā. Zvanīt OL 8663 vai RO 1459

10% ATLAIDE 10%

pašreizējiem pasūtinājumiem

Bagātīgā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas rudens un ziemas apģērbiem

Rūpīgs darbs, labākie piederumi, mērenas cenas

V. KUČĀNS

73 WESTMINSTER AVE, Toronto, Ont.

pie Roncesvalles ar Kinga tramvaju

Tel.: OL 7172

KATRU DIENU NO 9—20.

SESTDIENĀS NO 9—14 PP.

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE. TORONTO 4

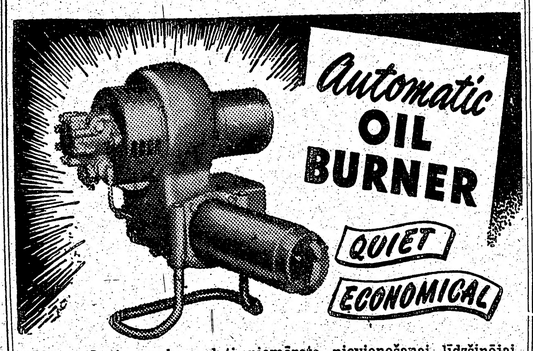

šī jaunā tipa apkure ļoti piemērota pievienošanai līdzšinējai krāsnij, ja turpmāk vēlaties savas mājas apsildīšanai ogļu vietā lietot eļļu.

Tās pagatavošanai uzņēmums izmantojis zināšanas, kas iegūtas 120 gadu ilgajā pastāvēšanā.

Uz speciālu vēlēšanos varam Jums piedāvāt visjaunāko un ekonomiskāko zemspiediena, kā arī ikkatras citas firmas eļļas apkuri.

Neatlieciet šo pārkārtojumu uz darba sastrēguma laiku — rudeni, bet griezieties pēc tuvākas informācijas jau tagad pa

TEL. ME 2554, KO SNIEGSIM JUMS LATVIEŠU VALODĀ

Tautiešiem nomaksa līdz 2 gadiem un daudz citu priekšrocību

Visāda veida

RAKSTĀMMAŠĪNAS

ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont.,

232 — 76th St., Brooklyn 9, N.Y.

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — KI 4989,

dzīvoklī — MI 9352

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS

A. KĻAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klaviešu pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST,

Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

DANIEL D. STOKAL

B.A.

Tienesis. Advokāts. Notārs

Runā slavu valodas

221 VICTORIA ST., ROOM 204

Birojā EM 6-1753

Mājās LY 5797, Toronto

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 8-5284

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON,

igauņu jurists,

mājās MA 0141, Toronto (697)

Iesals, apiņi, cukurs dzēriena gatavošanai mājās.

Dabūjams „Zelta zivtiņas"

PRODUCE COMP. 785 QUEEN St. E., Toronto, tel. GL 0842 (514)

S. LOCĀNS

izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās

LL 9053, Toronto

VAJADZĪGS SPIESTUVES MAŠĪNU

(printing) MĒCHANIĶIS

Zvanīt EM 6-1279, Toronto (112)

POLIO

(BĒRNU TRIEKA)

apdrošināšana

sedz visus izdevumus līdz $7.500, MAKSĀ $5.00 GADĀ VISAI ĢIMENEI

VALD. BEBRIS

48 RATHNELLY AVE, TORONTO

KI 5913

DUNDAS — SPADINA

apartamenta mājā izdodams 4 IST. DZĪVOKLIS PAR $75.00 MĒNESĪ,

un daudz citu dzīvokļu.

Pieprasīt

B. PURIŅŠ

tel. OL 7561, Toronto

IZDODAMS 2—3 ist. dzīvoklis ar virtuvi un vannas istabu. Pastāvīgi silts ūdens. Gerrard — River rajonā, tel. MI 3163, zvanīt vakaros. Toronto. (114)

IZDODAMS dzīvoklis mazai ģimenei ar bērniem 984 Dundas St., W., Toronto, tel. ME 8967.

IZDODAMAS 3 nemēbelētas istabas un virtuve. Zvanīt no 6—10, Toronto GE 7640. (121)

KLUSĀ MĀJĀ izdodamas labi mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt GL 3949, Toronto.

IZDODAMA istaba Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt Toronto, tel. LO 5454. (123)

IZDODAMA mēbelēta istaba Bathurst — Dawenport rajonā. Zvanīt RA 9337, Toronto. (129)

IZDODAMA liela nemēbelēta istaba ielas pusē ar virtuves lietošanu labā rajonā divām personām. Zvanīt vakarā LA 7594, Toronto. (128)

IZDODAMA 1 liela istaba precētam pārim vai diviem vieninieķiem ar vārīšanas iespējām. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, MI 4026, Toronto. (118)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai ar pilnu pansiju Danforth — Logan rajonā. Zvanīt — HA 9937, Toronto. (120)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU IPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS

LIETĀS tel. LL 4985 līdz plkst. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W, TORONTO, TEL. OL 8481

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

BROADVIEW — LANGLEY

9 telpu plūs saul. telpa 3 stāvu atsev. mūŗa māja, parketa grīdas, 2 virt., 2 vannas ist., liels pagrabs ar izbūv. iesp., ūdens apkure, garāža, dārzs, ļoti izdev. maks. noteik., cena $17.250, iem. pēc vienošanās.

BROADVIEW — HOWIE

6 telpu 2 stāvu mūŗa māja, mod. virtuve, gaisa apkure, cena $8.000, iem. pēc vienošanās.

DUNDAS — BROCK

8 telpu plūs saul. telpa 3 stāvu atsev. mūŗa māja, parketa grīdas, mod. virt., otras virtuves iespējas, gaisa apkure, garāža, māja ļoti labā stāvoklī, izdev. maks. noteik., steidz. pārdod., iemaksa $3.000.

COLLEGE — LANSDOWNE

8 telpu 3 stāvu atsev. mūŗa māja, parketa grīdas, 2 virtuves, gaisa apkure, garāža, liels dārzs, cena $14.000, iem. pēc vienošanās (steidz. pārdodama).

BLOOR — DUFFERIN

6 telpu 2 stāvu mūŗa māja, parketa grīdas, 2 sev. mod. virtuves, mod. vannas ist., gaisa apkure, garāža, dārzs, cena $14.650, iem. pēc vienošanās.

BLOOR — LANSDOWNE

6 telpu 2 stāvu atsev. mūŗa māja, parketa grīdas, 2 mod. virtuves, gaisa apkure, 2 garāžas, dārzs, cena $13.000, iem. pēc vienošanās.

ANNETTE — CLENDENAN

10 telpu 3 stāvu atsev. mūŗa māja, parketa grīdas, 2 virtuves, gaisa apkure, garāža, cena $16.000, iem. pēc vienošanās.

VAUGHAN — BUDE ST.

5 telpu plūs 2 saul. telpas, atsev. mūŗa māja (bungalovs), mod. virt., parketa grīdas, eļļas apkure, garāža, dārzs, cena $11.000.

LAKE — SHORE — ALBERT AVE,

5 telpu atsev. mūŗa māja (bungal.) 5 gadi veca, mod. virtuve, parketa grīdas, ūdens apkure, sev. liels pagrabs, liels labi iekopts dārzs, garāžas iesp., cena $13.000.

SEKOJIET MŪSU IKDIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc Jūsu vēlēs un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros.

Informācija katrā laikā latviešu valodā

AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.000 UZ 2 GADIEM par valsts noteiktiem procentiem — no bankas

AIZDEVUMI BEZ GALVINIEKIEM — tieši no kompanijas

MANN & MARTEL Real Estate — Toronto

1245 BLOOR ST. W. OL 8481 1497 YONGE ST. Tel. PR 6241

2336 BLOOR ST. W. MU 8255 532 DANFORTH Ave. RI 3523

Piezvanot pa tālruni, ja neesmu birojā, lūdzu zvanītāju pieteikt savu vārdu, tālruņa numuru vai adresi

---

BALTIC STORE (93)

LATVIEŠU VEIKALS HAMILTONĀ, ONT.

York ielā 46 Tel. 3-4644

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 9. augustā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Māc. R. Zariņš.

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 16. augustā, plkst. 11.15, Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Māc. R. Zariņš.

Bronksā, sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums 16. augustā, plkst. 6 vakarā. Māc. R. Zariņš.

Detroitā, (Mich.) ev.-lut. latviešu Kristus draudzes nāk. dievkalpojums 9. augustā, plkst. 2-os p. p. Sv. Marka baznīcā, 1045 E. Grand Blvd.

Losandželosā, dievkalp. 9. augustā, plkst. 2.30 Trīsvienības baznīcā (746 W. 18. ielā).

San Diego, dievkalpojums 16. augustā, plkst. 2.00 Grace baznīcā. Pēc dievkalp. kafija ar groziņiem. Māc. A. Grietēns.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ontario, tel. 70136.).

Draudzes, kuŗas izdod periodiski biļetēnus un apkārtrakstus, lūdzu vienu eksemplāru piesūtīt arī man baznīcas pārvaldes vajadzībām.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Sarnijā 8. aug., plkst 7 vak. dievkalpojums.

Londonā, 9. aug., plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn., dievkalpojums. Pēc tam baznīcas zālē baznīcas pārvaldes vēlēšanas.

St. Katarinā, 16. aug., pl. 12, Kristus baznīcā jaunatnes iesvēte ar dievgaldu.

Velandā 16. aug., plkst. 3 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

Londonā 23. aug., plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā, dievkalp.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. Art. Briedis, 176 Bartlett Ave. Tel. LO 6001.

9. augustā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa b-cā.

23. augustā, plkst. 4 p.p. Garīgs koncerts Sv. Jāņa b-cā. Koncertā piedalās: Austra Ruševiča — soprāns, Vold. Ruševics — vijole, Edite Timermane — ērģeles. Ieeja koncertā pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar $0.50.

30. augustā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Trīsvienības b-cā.

Bez tam augusta mēnesī katru svētdienu arī svētbrīdis draudzes lauku īpašumā — Saulainē.

Māc. E. Bērziņš (5833 - 45 Ave, Red Deer, Alta).

Red Dīrā svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

Māc. E. Cauņe (10166-107 St Edmonton, Alta).

Edmontonā draudzes vasaras nometne maziem un lieliem no 3. aug. — 16. augustam.

Māc. Ed Kerģis, 127 Regent St. N., Sadberijā.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.).

Svētdien, 9. augustā, plkst. 11.00, dievkalpojums sv. Andreja baznīcā, Toronto.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13th Ave., Vancouver, B. C.).

Māc. E. Lange Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottawa, Ont. Tel. 5-4698.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalp. augusta mēnesī (dievkalpojumi notiek sv. Pēteŗa baznīcā Lyon ielā 250):

16. aug., plkst. 7.30 vak. dievkalpojums.

23. dievkalpojuma nav.

30. aug., plkst. 6 vak. dievkalpojums. Pēc dievkalp. draudzes vakars ar filmu izrādi (draudzes chronika — izbraukums, bērnu svētki u. c. filmas). Groziņu vakars.

Māc. H. Kusiņš, (4571 Coolbrook Ave, tel. DE 8394, Montreal Que.)

Montreālā: 9. aug., plkst. 10.30 no rīta — Varoņu piemiņas dievk. 30. aug., plkst. 10.30 no rīta dievkalpojums Ascension baznīcā.

Otavā: 16. aug., plkst. 2 pp. — Kapu svētku dievkalp. ar dievgaldu Pāvila baznīcā. Pēc dievkalp. draudzes pilnsapulce.

Māc. Artūrs Voitkus, Hamiltonā, Hamiltonā Pāvila ev.lut. draudzē dievkalp. svētdien, 16. augustā, pl. 5.30 vakarā. Nākošajās divi svētdienās, t. i. 23. un 30. augustā dievkalpojumi nenotiks. Svētdienas skola 16. augustā plkst. 10 no rīta.

Kičenerā, Mateja banzīcā dievkalpojums svētdien, 16. augustā, plkst. 11 no rīta.

Mācītājs F. Ruperts, 443 Howey Cresc. Sudbury, Ont.

Vinipegā, svētdien, 9. augustā, 2 pp. Pēteŗa baznīcā Latviešu ev.-lut. draudzes 3 gadu pastāvēšanas svētki ar svinīgu dievkalpojumu, dz. lap. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar tējas galdu un priekšnesumiem.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS TORONTO

notiks svētdien, 9. augustā, plkst. 11.15, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

8. augustā, plkst. 16.00 Sidrabenē TLSK rīko volejbola turnīru. Piedalās Hamiltonas Sparta, Latviešu Y klubs, Toronto DV un TLSK.

15. augustā, plkst. 14.00 Bīča stadionā Kanadas atklātās latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā.

16. augustā, plkst. 12 Bīča stadionā jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā un 14 otrās dienas sacensības pieaugušiem.

23. augustā Sporta svētki jaunatnei Sidrabenē.

23. augustā futbola zibenturnīrs pieaugušiem Saulainē.

PAZIŅOJUMI

1953. gada atklātās Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā notiks 15. un 16. augustā Toronto Bīča stadionā plkst. 14.00. Laukums sasniedzams braucot no pilsētas centra austrumu virzienā pa Queen ielu līdz Kippendave un pa to dažus 100 metrus dienvidu virzienā. Dalības maksa sacīkstēs $1 no personas un pieteikšanās izdarāma uz vietas. Uzvarētājiem balvas un diplomi.

Sacīkšu 1. dienas programma:

1. 60 m skrējiens sievietēm; 2. 100 m skrējiens vīriešiem; 3. lodes grūšana sievietēm; 4. tāllēkšana vīriešiem; 5. 400 m skrējiens vīriešiem; 6. tāllēkšana sievietēm; 7. lodes grūšana vīriešiem; 8. kārtslēkšana vīriešiem; 9. šķēpa mešana vīriešiem; 10 šķēpa mešana sievietēm.

Sacīkšu otrās dienas programma:

1. 100 m skrējiens sievietēm; 2. 200 m skrējiens vīriešiem; 3. augstlēkšana vīriešiem; 4. diska mešana sievietēm; 5. 800 m skrējiens vīriešiem; 6. augstlēkšana sievietēm; 7. diska mešana vīriešiem; 8. trīssoļlēkšana vīriešiem; 9. 3000 m skrējiens vīriešiem; 10. vesera mešana vīriešiem; 11. 80 m barjerskrējiens sievietēm; 12. 110 m barjerskrēj. vīriešiem.

Svētdien, 16. augustā, plkst. 12 (pirms meistarsacīkšu sākuma pieaugušiem) notiks pirmās Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā. Jaunatnes meistarsacīkšu dalībnieki tiks iedalīti divās vecuma grupās: līdz 16 g. un līdz 18 gadiem, kā meitenes, tā zēni. Dalībniekiem pieteikšanās uz vietas un dalības maksa nav paredzēta. Uzvarētājiem balvas un diplomi. Programmā: 60 m skrējiens, tāllēkšana, augstlēkšana, lodes grūšana (4 kg) un diska mešana(1 kg).

LSAK

AICINĀJUMS JAUNATNEI

Šogad pirmoreiz Kanadā notiks latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā. Daļa sacīkšu dalībnieku ieradīsies no Sidrabenes bērnu un jaunatnes vasaras nometnes, daļa nāks no Toronto, bet mēs aicinām ikvienu jaunieti būt sportistu pulkā un ņemt dalību meistarsacīkstēs.

LSAK

SPORTA SVĒTKI SIDRABENĒ

22. augustā pievakarē Sidrabenes bērnu un jaunatnes nometnē ieradīsies igauņu un lietuviešu jaunatnes zēni (apm. 20), kas tur pavadīs nakti un piedalīsies sporta svētkos nākošā dienā. Sporta svētkos paredzēta plaša programma. Notiks sacensības sportā, veiklību rotaļās utt., bet pievakarē rotaļas jauniešiem un vakarā lielais sporta ugunskurs.

MŪSU VOLEJBOLISTI VĀCIJĀ

Brachītas (Vācijā) DV kausā izcīnā volejbolā piedalījās deviņas vienības. Šis sarīkojums ar daudzo vienību līdzdalību izvērtās par vienu no plašākiem turnīriem Vācijā. Uzvarēja Manheima (Liepiņš, Vesets, Sockis, Hartmanis, Bērziņš, Avotiņs un Kadelis), kas finālā pieveica Bad-Zalcuflenas transporta rotu 16:14 un 15:13. Zaudētājos spēlēja Šenbergs, Bergmanis, Ūdris, Balodis, Auziņš un Pada.

ZIEMEĻVĀCIJAS MEISTARI

Ziemeļvācijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā uzvarēja: 100 m Ludvigs 11,1; 200 m Jesens — 22.0; 400 m Bonās — 48.8; 800 m Dorovs — 1:51.2; 1500 m Lavrencs 3:52.8; 5000 m Kols — 15:04.4; 10.000 m Kols — 32:08.6; 110 m barjerskr. Zeperniks — 15.4; 400 m barjerskr. Mollers — 54.6; 3000 m šķēršļu skrēj. Globišs — 9.33.8; tāllēkšanā Malleks — 7.35; augstlēkšanā Baers — 1.90; trīssoļi Štrošneiders — 14.13; augstlēkšanā ar kārti Baers — 3.80; lodē Jansens — 13.86; diskā Jansens — 46.20; šķēpā Vills — 66.28, vesera mešanā Heins 49.03.

A. BĒRZIŅŠ
Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

A. BĀLIŅŠ
Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS
PĀRDOŠANĀ
TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ
MORTGAGES — AIZDEVUMI

ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE, Ltd., REALTORS
Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.
NODAĻAS: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA
Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā arī sestdienās un svētdienās
Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

Ciemos pie komponista J. Norviļa

(Pārnesums no 6. lapp.)

studijām vingrinājumi un gabaliņi uz tautas dziesmu meldijām, kas būtu ievērojams latviskās audzināšanas faktors. Un te pēkšņi pie Norviļa Jāņa atrodu trīs burtnīcas ar virsrakstiem Dziesmu druvā. Te nu viņi ir — klavieru vingrinājumi pirmiem trīs gadiem, visi pamatoti uz latviešu tautas dziesmām! Vārds mūsu Jaunatnes Audzināšanas Padomei.

Cerams, ka nākošajā gadā radīsies ceturtā burtnīca.

Komponēšana pa naktīm Norvilim nav nekas neparasts. Kādu nakti viņš sapnī redzējis Ati Teichmani ejam ap ezeru un spēlējam. J. Norvilis atmodies, bet melodija vēl skaidri skanējusi. Cēlies augšā un mudīgi uzrakstījis šo „Teichmaņa melodiju."

Dabiski, ka bez mielošanās, pilsētas apskates un mūzicēšanas, kur P. Geitauts deva gandrīz veselu koncertu, pārrunājām ar Dziesmu svētku virsdiriģenu J. Norvili Dziesmu svētku organizācijas labās un vājās puses. Uz jautājumu, kas ir svarīgākais, lai Dziesmu svētki labi izdotos, J. Norvilis atbild: „To izdošanās atkarīga tikai no tā, kā dziedātāji iemācīsies dziesmas. Ja koŗi, dziesmas mācoties, tās negrupēs galvenās un blakus dziesmās, bet domās, ik ikviena dziesma, kas uzņemta dziesmu svētku programmā, ieskaitot himnas, ir galvenā dziesma, tad kopmēģinājumi būs viegli, un pēc koncerta būs apmierināti, diriģenti, dziedātāji un arī klausītāji."

Sakarā ar polemiku laikrakstos, kas parādījās pēc ALAs Kultūras Fonda izsludinātās sacensības par projektu Dziesmu svētku vēstures rakstīšanā, jautāju, ko par to domā J. Norvilis. Kā zināms, pēc konkursa laikrakstos publicēja „uzvarētāju" un arī „zaudētāju" vārdus. Pēc tam prof. Kārkliņa bijušie audzēkņi ar rakstu laikrakstā aicināja vākt materiālus, lai palīdzētu prof. Kārkliņam Dziesmu svētku vēstures rakstīšanā. J. Norvilis domā, ka darbu vērtēšanas komisija ir rīkojusies nepareizi, jo līdz šim netika publicēti autoru vārdi, ja sacensība bija anonima, jo tas zināmā mērā degradē tos, kas nav godalgoti. Līdzīgi, nepareizi rīkojusies Čikāgas Dziesmu svētku rīcības komiteja, publicējot anonimā sacensībā pieteiktos autorus kantātēm.

Interesantās sarunās nemanot pienāk vēla pēcpusdiena, un mūsu šoferim — baritonam P. Geistautam jāsamierinās ar braukšanu naktī. Vēl ilgi uz ceļa redzams Norviļu pāris, mājot ar roku ardievas.

Ž. Zentiņš

EKONOMISKĀKĀ UN POPULĀRĀKĀ EIROPAS AUTOMAŠĪNA

VOLKSWAGEN
VIENMĒR KRĀJUMĀ LIMUZINI, KABRIOLETI, DAŽĀDA VEIDA PIEGĀDES VĀĢI UN AUTOBUSI AR 6000 JŪDŽU GARANTIJU. DARBOJAS AR GAISA DZESINĀTU MOTORU UN CITIEM JAUNINĀJUMIEM. LĪDZ 45 JŪDZĒM AR VIENU GALONU BENZĪNA! AR TIKAI $450 IEMAKSU. ŅEMAM ARĪ PRETĪ JŪSU LIETOTO AUTO.

MODERN MOTORS LTD.
Pārstāvis Mr. W. GRAF
332 HIGH PARK AVE, TORONTO
TEL. LY 6828 un LY 7486

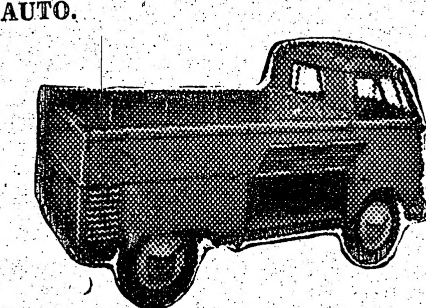

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"
ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE
Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.
Līgumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)
227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569
Pārdošanā latviešu teātru, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

UZMANĪBU DĀMAS!
Uzaču un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā
DĀMU FRIZĒTAVA
AUSTRA ŠMITS
737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

Dr. RICHARDS ŠULTMANIS
SPECIĀLISTS DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ
pieņem slimniekus un apmeklē mājās —
RAXLEN KLĪNIKĀ, TORONTO, 500 PARLIAMENT ST.
Pirmdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Otrdienās no plkst. 1—4 pp.
Trešdienās no plkst. 9—12 un 1—4 pp.
Ceturtdienās no plkst. 9—12
Piektdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Sestdienās no plkst. 9—2 pp.
Tel. klīnikā — PR 4467, mājās — MI 8880

ELLEN PĒTERSONE
MODES SALONS
55 Melbourne Ave, tel. LL 2760
TORONTO
JAUNĀKIE PARĪZES MODEĻI:
TĒRPI IKDIENAI UN VAKARAM.
KATRAM PASŪTINĀJUMAM ZĪMĒJU
VIENREIZĒJU, INDIVIDUĀLU MODELI
(380)

BRUNO PURIŅŠ
REAL ESTATE BROKER
1318 BLOOR ST. W. TORONTO PIE LANSDOWNE AVE
PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ
PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.
PĀRDODOT: 12 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ
AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ
FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ
Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk
OL 7561
BIROJS ATVĒRTS NO PL. 9—9

DR. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību. Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

AR MAZU IEMAKSU — BET LABU AUTO, nomaksājot pa daļām — Jūs varat iegādāties
EDWART'S CAR MARKET
874 DUNDAS St., W. Toronto, tel. EM 4-6732
Atliek tikai piezvanīt. Informācija latv. valodā — katrā laikā
Visu firmu automašīnas, jaunas un lietotas.
Autovadīšanu apmācām par brīvu
SPEC. PIEDĀVĀJUMS
1952. g. METEORU ar radio, apsildīšanu un gaisa vēdināšana, 5 jaunas riepas, divkrāsains. Cena $1.575.00

Dr. P. BĀRDIŅŠ
Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE, (pie Bloor) TORONTO no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:
Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628
Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.
Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

LOTUS PUĶU VEIKALS
854 BATHURST ST., TEL. KE 3884, TORONTO
Krāšņas līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu gaumē
Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes
Latviešu keramika un tautiskas lelles

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. B. DOBAI
465 BLOOR ST., W, TORONTO Tel. MI 8821
Speciālists iekšķīgās slimībās. RENTGENA UZŅĒMUMI
Runas stundas no pl. 10—12 rītā un no 3—7 pp.; uz vienošanos arī citā laikā

ED. TĪLMAŅA
pašapkalpošanās pārtikas preču veikalā
277 DUNDAS St., E., (pie Sherbourne)
dabūjama visāda veida gaļa un tās izsrtādājumi, dažādu maiznieku maizes, sieri, konservi, svaigi žāvēti zuši un daudz citu produktu.
Sestdienās piegādājam mājās Tel. EM 8-8525 (87)

KANADĀ LICENCĒTS
ZOBU TECHNIĶIS
ELMĀRS ŠĶOBE
51 Laws St., Toronto, tel. MU 9117
(3. iela no High Park Ave, braucot pa Annettes vai Dundas ielu)

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W, pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

IZKĀRTNES un REKLĀMAS
OSVALDS MEIJERS
TAGAD
454 Gerrard St. E. Toronto
TEL. MI 3163

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA
Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU
O. K. JOHNSON & CO LTD,
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. MICHAELS BALKANI
sieviešu ārsts, speciālists dzemdību palīdzībā (agrākais šefārsts Budapeštas slimn. un Minchenes slimnīcas sieviešu nod. vadītājs) 202 St. Clair Ave W. Toronto (pie Avenue Rd), RA 9632, HU8-7841
Pieņem no 3—6 pēcpusd., trešd. no 3—8 pp. Pārējā laikā vienošanās pa telefonu (84)

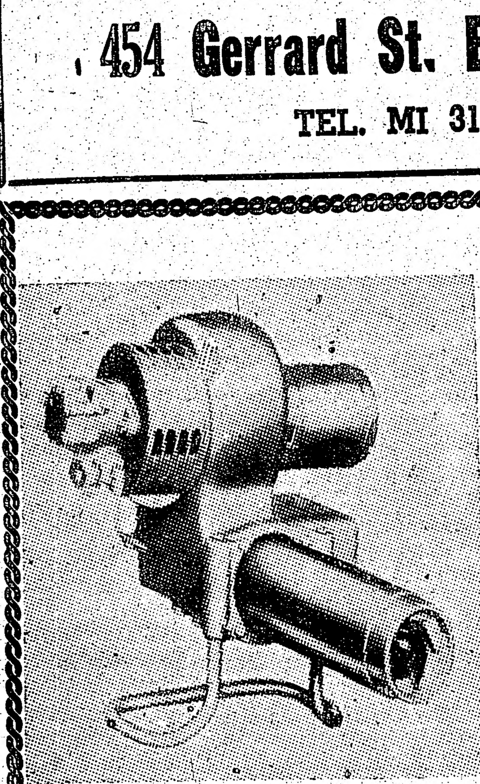

FAIRBENKS-MORSE
AUTOMATISKS EĻĻAS KURINĀTĀJS
(BURNER)
SĀKOT AR $350.
GARANTĒJU UZ VIENU GADU.
UZ NOMAKSU 6%.
Iekārtoju, laboju un tīru visādu firmu eļļas apkures
Tīrīšana $6.00 no mājas.
ADOLFS LAGUNS
964A BATHURST ST., TORONTO, TEL. ME. 6583

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Dr. S. V. FEINMAN
251 CRAWFORD IELĀ
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

SINGER
SEWING MACHINE Co
Piedāvā plašā izvēlē SINGER šujammašīnas jaunas un atjaunotas
SKAIDRĀ NAUDĀ VAI UZ NOMAKSU
Stājieties sakaros ar mūsu Toronto SINGER pārstāvi
H. VAITA KUNGU
kas sniegs informāciju latviešu valodā
SINGER SEWING CENTRE
549 ST. CLAIR AVE. W. Tel. KE. 1186, TORONTO

Acu pārbaude Receptes
DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO (pie Spadina Rd) birojā MI 9494

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas